

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.9.2013.
COM(2013) 641 final

2013/0314 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o indeksima koji se rabe kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i
financijskim ugovorima**

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2013) 336 final}

{SWD(2013) 337 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

1.1. Opći kontekst, razlozi za prijedlog i njegovi ciljevi

Indeks je mjera, uglavnom cijene ili količine, koja se s vremena na vrijeme utvrđuje na temelju reprezentativnih podataka. Indeks koji se primjenjuje kao referentna cijena financijskog instrumenta ili ugovora postaje referentna vrijednost. Različiti davatelji usluga, od javnih tijela do specijaliziranih neovisnih subjekata, bave se utvrđivanjem referentnih vrijednosti s pomoću različitih metodologija.

Dogovori između nekih nadležnih tijela i određenog broja banaka u vezi s manipulacijom kamatnim stopama LIBOR i EURIBOR pokazuju koliko su referentne vrijednosti važne i osjetljive. Nadležna tijela istražuju navode o pokušaju manipuliranja procjenama cijena robe, što ih utvrđuju agencije za izvješćivanje o cijenama robe, a IOSCO je preispitao cijene nafte koje su te agencije procijenile. Cjelovitost referentnih vrijednosti ključna je za određivanje cijena mnogih financijskih instrumenata, primjerice kamatnih ugovora o razmjeni, i komercijalnih ili nekomercijalnih ugovora, primjerice hipoteka. Manipuliranje referentnom vrijednošću može izazvati znatne gubitke nekim ulagateljima koji su vlasnici financijskih instrumenata čija se vrijednost utvrđuje na temelju te referentne vrijednosti. Lažnim signalima o stanju na temeljnom tržištu može se narušiti realno gospodarstvo. Općenito, zabrinutost za rizik od manipulacije referentnim vrijednostima narušuje tržišno povjerenje. Referentne vrijednosti osjetljive su na manipulacije ako u postupku njihova utvrđivanja ima sukoba interesa ili diskrecijskih prava koji ne podliježu primjerenom upravljanju i kontroli.

Prvi dio Komisijina odgovora na navodno manipuliranje LIBOR-om i EURIBOR-om bila je izmjena postojećeg prijedloga uredbe o zlouporabi tržišta (MAR) i prijedloga direktive o kaznenim sankcijama zbog zlouporabe tržišta (CSMAD), čime se razjašnjuje da je svako manipuliranje referentnim vrijednostima jasno i nedvosmisleno protupravno djelovanje, koje podliježe upravnim ili kaznenim sankcijama.

Promjenama u sankcioniranju ne može se međutim poboljšati način utvrđivanja i uporabe referentnih vrijednosti; sankcioniranjem se ne uklanja rizik od manipuliranja koji proizlazi iz neprimjerenog upravljanja postupkom utvrđivanja referentnih vrijednosti obilježenim sukobima interesa i diskrecijskim pravima. Da bi se zaštitili ulagatelji i potrošači, referentne bi vrijednosti osim toga trebale biti stabilne, pouzdane i ispunjivati svoju svrhu. U svjetlu tih razmatranja ovaj prijedlog uredbe sadržava četiri osnovna cilja za poboljšanje okvira u kojem se referentne vrijednosti utvrđuju, stavljaju na raspolaganje i rabe:

- poboljšati upravljanje i kontrolu postupkom utvrđivanja referentnih vrijednosti, posebno kako bi se izbjegli sukobi interesa administratora ili barem kako bi se njima primjereno upravljalo;
- poboljšati kvalitetu ulaznih podataka i metodologije kojima se koriste administratori te posebno osigurati da se pri utvrđivanju referentnih vrijednosti primjenjuje dovoljna količina točnih podataka;
- osigurati da subjekti koji pridonose utvrđivanju referentnih vrijednosti podliježu primjerenoj kontroli, posebno radi izbjegavanja sukoba interesa i primjerene kontrole njihovih doprinosa; mjerodavna nadležna tijela trebala bi, po potrebi, moći ovlastiti subjekte koji pridonose utvrđivanje referentnih vrijednosti da to nastave činiti te

- osigurati primjerenu zaštitu potrošača i ulagatelja koji se koriste referentnim vrijednostima tako što će se povećati transparentnost, osigurati primjerena pravna zaštita i, po potrebi, procjena primjerenosti.

1.2. Postojeće odredbe u području prijedloga

Pravom Unije obuhvaćeni su određeni aspekti uporabe referentnih vrijednosti:

- U članku 2. stavku 3. točki (d) i članku 8. stavku 1. točki (d) prijedloga uredbe o zlouporabi tržišta (MAR)¹ te u prijedlogu direktive o kaznenim sankcijama zbog zlouporabe tržišta (CSMAD)² (MAR je bio predmet političkog dogovora Europskog parlamenta i Vijeća u lipnju 2013.) razjašnjuje se da je svako manipuliranje referentnim vrijednostima jasno i nedvosmisleno protupravno djelovanje, koje podliježe upravnim ili kaznenim sankcijama.
- Uredbom o integritetu i transparentnosti tržišta energije (REMIT)³ utvrđena je protupravnost manipuliranja referentnim vrijednostima koje se primjenjuju kod veleprodajnih energetske proizvoda.
- U Direktivi o tržištima financijskih instrumenata⁴ zahtijeva se da se svakim financijskim instrumentom koji je uvršten za trgovanje na uređenom tržištu može trgovati korektno, uredno i djelotvorno. U provedbenoj uredbi⁵ uz tu Direktivu dodatno se određuje da cijena ili druga mjera vrijednosti temeljne imovine mora biti pouzdana i javno dostupna.
- Članak 30. prijedloga Europske komisije o uredbi o tržištima financijskih instrumenata (MiFIR)⁶ (koji je trenutačno predmet pregovora Europskog parlamenta i Vijeća) sadržava odredbu kojom se zahtijeva neisključivo licenciranje referentnih vrijednosti u svrhu poravnanja i trgovine.
- Direktivom o prospektu i njezinom provedbenom uredbom⁷ predviđeno je da izdavatelj, u slučaju kad se u prospektu upućuje na indeks, navede vrstu temeljne imovine, pojedinosti o dostupnosti informacija o temeljnoj imovini, povijesnom i budućem prinosu te imovine i njezinoj volatilnosti te naziv indeksa. Izdavatelj koji je sastavio indeks mora priložiti i njegov opis. Izdavatelj koji nije sastavio indeks mora objasniti kako se mogu dobiti informacije o indeksu, a u slučaju da je kod temeljne imovine riječ o kamatnoj stopi, izdavatelj mora dostaviti opis kamatne stope.
- Direktivom o subjektima za zajedničko ulaganje u prenosive vrijednosne papire⁸ predviđeno je da fondovi UCITS-a u svojem portfelju mogu imati samo određeni maksimalni udjel instrumenata koje je izdalo jedno tijelo. Kada je riječ o indeksu koji UCITS želi replicirati, države članice mogu na 20 % povisiti ograničenje koje se primjenjuje na to koliki udio UCITS-ova portfelja može otpadati na ulaganje u dionice ili dužničke vrijednosne papire koje izdaje isti izdavatelj, uz uvjet da je

¹ COM(2011) 651 završna verzija 2011/0295 (COD) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0651:FIN:EN:PDF>

² Bruxelles, 20.10.2011. COM(2011) 654 završna verzija 2011/0297 (COD) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0654:FIN:EN:PDF>

³ Uredba REMIT: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:326:0001:01:EN:HTML>

⁴ MIFID, članak 40. stavak 1. http://ec.europa.eu/internal_market/securities/isd/mifid_en.htm

⁵ Provedbena uredba za MIFID, članak 37. stavak 1. točka (b) http://ec.europa.eu/internal_market/securities/isd/mifid2_en.htm

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0652:FIN:EN:PDF>

⁷ Direktiva 2003/71/EZ i Uredba (EZ) br. 809/2004, Prilog XII., točka 4.2.2.

⁸ Direktiva o subjektima za zajedničko ulaganje u prenosive vrijednosne papire (2009/65/EZ), članak 53.

sastav indeksa dovoljno diversificiran, da indeks bude primjerena referentna vrijednost tržišta na koje se odnosi i da se primjereno objavljuje.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I PROCJENE UČINKA

2.1. Savjetovanja

Tromjesečno javno savjetovanje pokrenuto je 3. rujna i zaključeno 29. studenoga 2012. Zaprimljena su 84 priopćenja sudionika, davatelja referentnih vrijednosti i korisnika, uključujući burze, banke, ulagatelje, skupine potrošača te trgovinska i javna tijela. Dionici su priznali slabosti u postupku utvrđivanja i uporabe referentnih vrijednosti te izrazili široku podršku djelovanju na razini EU-a. Sudionici savjetovanja naglasili su i potrebu za međunarodnom koordinacijom i pažljivim određivanjem područja primjene bilo kakve inicijative.

ESMA i EBA zajednički su istraživale propuste EBF-EURIBOR-a pri utvrđivanju EURIBOR-a pa su 11. siječnja 2013. pokrenule savjetovanje o načelima za postupak utvrđivanja referentnih vrijednosti u EU-u⁹. U dopisu od 7. ožujka 2013. EBA, ESMA i EIOPA pružaju u kontekstu tih napora savjete u vezi sa sadržajem predloženog zakonodavstva. Službe Komisije sudjelovale su 13. veljače 2013. na javnom saslušanju ESMA-e i EBA-e¹⁰ o tim načelima u postupcima utvrđivanja referentnih vrijednosti. Službe Komisije sudjelovale su i u javnoj raspravi o suzbijanju kulture manipuliranja tržištem i globalnim mjerama nakon LIBOR-a/EURIBOR-a održanoj 29. rujna 2012.

2.2. Procjena učinka

U skladu sa strategijom donošenja što djelotvornijih propisa, Komisija je obavila procjenu učinka različitih političkih rješenja. Političke opcije uključuju mogućnosti ograničavanja poticaja za manipuliranje, smanjivanje diskrecijskih prava, jamčenje toga da se referentne vrijednosti temelje na dostatnim, pouzdanim i reprezentativnim podacima, osiguranje internog upravljanja i kontrole, suočivanje s rizikom, osiguranje učinkovitog nadzora nad referentnom vrijednošću, povećanje transparentnosti i jačanje zaštite ulagatelja. Sva politička rješenja procijenjena su na temelju sljedećih kriterija: utjecaja na dionike, djelotvornosti i učinkovitosti.

Osobito su važna sljedeća temeljna prava iz Povelje o temeljnim pravima: poštovanje privatnog i obiteljskog života, zaštita osobnih podataka te sloboda izražavanja i informiranja.

Ograničavanje tih prava i sloboda dopušteno je na temelju članka 52. Povelje. Prethodno postavljeni ciljevi u skladu su s obvezom EU-a da poštuje temeljna prava. Međutim svako ograničenje povezano s ostvarivanjem tih prava i sloboda mora biti utemeljeno na pravu te mora poštovati bit tih prava i sloboda. Podložno načelu razmjernosti, ograničenja su moguća samo u slučaju potrebe i ako se njima doista ispunjuju ciljevi od općeg interesa kako ih priznaje Unija odnosno ako se time zaštićuju prava i slobode drugih. U slučaju referentnih vrijednosti, cilj osiguravanja integriteta tržišta cilj je od općeg interesa kojim se opravdavaju određena ograničenja temeljnih prava. Potrebom da se zaštiti pravo na vlasništvo (članak 17. Povelje) isto se opravdavaju određena ograničenja temeljnih sloboda jer ulagatelji imaju pravo na to da vrijednost njihove imovine (npr. zajmovi, izvedenice) bude zaštićena od gubitaka uzrokovanih poremećajima na tržištu.

⁹

<http://www.esma.europa.eu/consultation/Consultation-Principles-Benchmarks-Setting-Processes-EU>

¹⁰

<http://www.esma.europa.eu/system/files/2013-150.pdf>

Pravo na slobodu izražavanja i informiranja podrazumijeva poštovanje slobode medija. Ovu Uredbu treba tumačiti i primjenjivati u skladu s tim temeljnim pravom. Stoga, ako osoba u okviru svoje novinarske djelatnosti samo objavi referentnu vrijednost ili uputi na nju iako nema kontrolu nad njezinim pružanjem, ta osoba ne bi trebala podlijevati zahtjevima koji su na temelju ove Uredbe uvedeni za administratore. Na taj način novinari mogu slobodno, pri obavljanju novinarske djelatnosti, izvješćivati o financijskim i robnim tržištima. Zbog toga je definicija administratora referentne vrijednosti usko formulirana kako bi se osiguralo da obuhvati pružanje referentne vrijednosti, ali da ne uključi elemente novinarske djelatnosti.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

3.1. Pravna osnova

Prijedlog se temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”).

3.2. Supsidijarnost i razmjernost

Prijedlog Komisije za regulaciju referentnih vrijednosti u skladu je s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno člankom 5. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), kojim je utvrđeno da Unija treba djelovati samo ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja države članice ne mogu dostatno ostvariti, nego se zbog opsega ili učinka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije.

Iako su brojne referentne vrijednosti nacionalne, sektor referentnih vrijednosti međunarodnog je karaktera i u pogledu njihova utvrđivanja i u pogledu njihove uporabe. Iako se djelovanjem na nacionalnoj razini koje se odnosi na nacionalne indekse može pridonijeti tomu da intervencije budu prilagođene problemima na toj razini, to može dovesti do razlika u pravilima, nejednakog položaja na jedinstvenom tržištu te nedosljednosti i neusklađenosti pristupa. Referentne vrijednosti rabe se za utvrđivanje cijena mnogih prekograničnih transakcija, posebno na tržištu međubankovnog financiranja i u vezi s izvedenicama. Razlike u nacionalnim pravilima onemogućile bi utvrđivanje prekograničnih referentnih vrijednosti, čime bi se onemogućile prekogranične transakcije. G20 i FSB prepoznali su taj problem i zadužili IOSCO da sastavi opći paket načela za primjenu u području financijskih referentnih vrijednosti. Inicijativom EU-a pridonijet će se jačanju jedinstvenog tržišta tako što će se stvoriti zajednički okvir za pouzdane i pravilno primijenjene referentne vrijednosti u različitim državama članicama.

Iako u većini država članica trenutačno nema propisa na nacionalnoj razini o uslugama utvrđivanja referentnih vrijednosti, dvije su države članice već donijele nacionalno zakonodavstvo o referentnim kamatnim stopama za svoje nacionalne valute. IOSCO je osim toga nedavno usuglasio načela o referentnim vrijednostima koja njegovi članovi trebaju provoditi. U tim je načelima predviđena međutim fleksibilnost u pogledu područja njihove primjene, načina njihove provedbe i određenih uvjeta. Države će članice, u nedostatku usklađenog europskog okvira za referentne vrijednosti, vjerojatno donijeti propise na nacionalnoj razini koji će vjerojatno biti neujednačeni. Primjerice, u ovom trenutku područje primjene zakonodavstva u određenoj državi članici može biti jednako široko kao IOSCO-vo, dok se zakonodavstvo druge države članice u području referentnih vrijednosti može odnositi samo na referentne kamatne stope. Takvi neujednačeni pristupi mogu dovesti do fragmentiranja unutarnjeg tržišta jer bi administratori i korisnici referentnih vrijednosti u različitim državama članicama podlijevali različitim pravilima. U nedostatku Unijina zakonodavnog okvira, pojedinačne bi nacionalne mjere bile i neučinkovite jer države članice nisu obvezne surađivati niti ih se na to potiče, a nedostatak te suradnje ostavlja prostor za regulatornu arbitražu.

Određeni aspekti zaštite ulagatelja u tom području općenito su obuhvaćeni MiFID-om. Na temelju MiFID-a tvrtke su obvezne provoditi ocjenu prikladnosti. Tim se testom utvrđuje raspoloža li klijent potrebnim iskustvom i znanjem da bi razumio rizike koji su povezani s ponuđenim ili traženim proizvodima ili investicijskim uslugama. Na taj je način predviđena dostatna razina zaštite ulagatelja.

U pogledu zaštite potrošača, Direktiva o potrošačkim kreditima sadržava pravila o otkrivanju odgovarajućih informacija, kao i direktiva o hipotekarnim kreditima koja će se uskoro donijeti i koja sadržava zahtjev za preporučivanje prikladnih kreditnih ugovora. Međutim ta se pravila EU-a o zaštiti potrošača ne odnose na konkretno pitanje prikladnosti referentnih vrijednosti za financijske ugovore. Osim toga nejednaka pregovaračka moć i primjena općih uvjeta poslovanja znači da potrošači imaju ograničen utjecaj na odabir primijenjene referentne vrijednosti. Potrošači nemaju potrebno znanje ili iskustvo za primjereno ocjenjivanje prikladnosti referentnih vrijednosti. Ovim se prijedlogom stoga dopunjuje postojeće zakonodavstvo EU-a u tom području tako što se osigurava da za ocjenu prikladnosti referentne vrijednosti za maloprodajne ugovore odgovorni budu zajmodavci ili vjerovnici. Tako će se osigurati usklađivanje pravila EU-a o zaštiti potrošača u vezi s primjenom referentnih vrijednosti u financijskim ugovorima. Zajednički regulatorni okvir za potrošače i vjerovnike koji se odnosi na financijske ugovore potreban je kako bi se primjenom prekograničnih referentnih vrijednosti zamijenio fragmentirani nacionalni pristup. Zbog pritužaba potrošača i sudskih postupaka povezanih s primjenom neprikladnih referentnih vrijednosti u nekoliko država članica, na nacionalnoj bi se razini vjerojatno donosile neujednačene mjere o zaštiti potrošača. To bi moglo dovesti do fragmentiranosti unutarnjeg tržišta.

Predložena je uredba i razmjerna, kako se zahtijeva u članku 5. stavku 4. UEU-a. Odnosi se samo na indekse koji se rabe kod financijskih instrumenata ili financijskih ugovora, primjerice hipoteka, jer manipulacija tim referentnim vrijednostima može imati izravan i neminovan ekonomski učinak. Predložena uredba osim toga sadržava odredbe o prilagodbi svojih zahtjeva različitim sektorima i vrstama referentnih vrijednosti, primjerice robi, međubankovnoj kamatnoj stopi i referentnim vrijednostima koje se koriste podacima s burzi. Razmjernost pristupa osigurana je tako što je većina obveza uvedena administratoru referentne vrijednosti. Mnogi administratori referentnih vrijednosti već poštuju barem neke od tih zahtjeva, što znači da ne bi došlo do nerazmjernog povećanja administrativnog opterećenja. Osim toga postupke unutarnjeg upravljanja i kontrole moraju imati samo nadzirani subjekti koji pridonose utvrđivanju, što znači da utjecaj na subjekte koji pridonose utvrđivanju i koji nisu pod nadzorom, primjerice neregistrirane trgovatelje, neće biti znatan. Konačno, ova je Uredba u svim važnim dijelovima usklađena s međunarodno usuglašenim načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti objavljenima 17. srpnja 2013., o čemu je provedeno opširno savjetovanje s dionicima. Time se ograničavaju troškovi prilagodbe.

U tom je smislu djelovanje EU-a primjereno u skladu s načelima supsidijarnosti i razmjernosti.

3.3. Izbor instrumenta

Uredba se smatra najprimjerenijim pravnim instrumentom za uvođenje ujednačenih pravila o pružanju referentnih vrijednosti, pridonosenju ulaznih podataka za te referentne vrijednosti i njihovoj primjeni u Uniji. Odredbama ovog prijedloga utvrđuju se određeni zahtjevi za administratore, subjekte koji pridonose utvrđivanju i korisnike referentnih vrijednosti. Zbog prekogranične naravi mnogih referentnih vrijednosti stvara se potreba za maksimalnom usklađenošću tih zahtjeva. Budući da uređivanje referentnih vrijednosti uključuje mjere koje

sadržavaju precizne zahtjeve koji se odnose na podatke i metodologiju, čak i sitna neusklađenost u pristupu može dovesti do znatnih zapreka u prekograničnom pružanju referentnih vrijednosti. Primjenom uredbe, koja se izravno primjenjuje bez potrebe za nacionalnim zakonodavstvom, ograničit će se mogućnost nadležnim tijelima na nacionalnoj razini da poduzimaju neusklađene mjere te će se osigurati dosljedan pristup i veća pravna sigurnost širom EU-a.

3.4. Detaljno objašnjenje prijedloga

3.4.1. Područje primjene (članak 2.)

Predložena uredba primjenjuje se na sve objavljene referentne vrijednosti koje se rabe za financijske instrumente kojima se trguje ili koji su primljeni za trgovanje na reguliranom mjestu trgovanja, ili za financijske ugovore (primjerice hipoteke), ili za referentne vrijednosti kojima se mjeri uspješnost investicijskog fonda.

Ako u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti postoje diskrecijska prava koja podliježu sukobu interesa, u nedostatku primjerenog upravljanja i kontrole postoji rizik od manipulacije. Stoga indeksi koji uključuju diskrecijska prava trebaju podlijezati regulatornim mjerama. Svi indeksi uključuju određenu razinu diskrecijskih prava, no ta razina varira. Stoga područjem primjene trebaju biti obuhvaćene sve referentne vrijednosti, neovisno o metodi izračuna ili naravi pridonesenih podataka.

U područje primjene trebaju biti uključeni svi indeksi, uključujući objavljene indekse, jer bilo kakva sumnja u točnost i pouzdanost tih indeksa mogla bi naštetiti javnosti više nego indeksi koji nisu objavljeni.

Kad se referentne vrijednosti rabe kao referentne cijene za financijski instrument ili ugovor, manipulacija uzrokuje ekonomski gubitak. Ako subjekt koji pridonosi utvrđivanju rabi financijski instrument utemeljen na referentnoj vrijednosti kojoj pridonosi, u tom slučaju postoji inherentan sukob interesa koji potiče manipulaciju. Osim toga, ako se koriste za mjerenje uspješnosti financijskih instrumenata, referentne vrijednosti mogu podlijezati sukobu interesa i njihova manipulacija dovest će do toga da će se ulagatelji donositi neoptimalne odluke pri ulaganju. Stoga je važno obuhvatiti sve referentne vrijednosti s pomoću kojih se određuje cijena financijskih instrumenata ili potrošačkih ugovora te mjeri uspješnost investicijskih fondova.

Kod referentnih vrijednosti sa širokom primjenom čak i neznatna manipulacija može imati znatan utjecaj, no osjetljivost i važnost referentnih vrijednosti mijenja se s vremenom. Ograničavanjem područja primjene na važne i osjetljive indekse ne bi se obuhvatili rizici koje referentne vrijednosti mogu imati u budućnosti.

S obzirom na ta razmatranja i radi osiguravanja jasne i sveobuhvatne primjene ove Uredbe, područje njezine primjene ne ovisi o naravi ulaznih podataka, tj.o tome je li riječ o ekonomskoj (npr. cijena dionice) ili neekonomskoj (npr. vremenske prilike) vrijednosti ili veličini. Ključni element pri određivanju područja primjene način je na koji se na temelju izlazne vrijednosti utvrđuje vrijednost financijskog instrumenta i financijskog ugovora te mjeri uspješnost investicijskog fonda. U tom smislu, kad vrijednost posluži kao referenca za financijski ugovor ili instrument, njezina prethodno neekonomska narav postaje nebitna.

Svi administratori referentnih vrijednosti mogu podlijezati sukobu interesa, koristiti se diskrecijskim pravima i imati neprimjerene sustave upravljanja i kontrole. Zbog toga trebaju biti predmet primjerene regulacije. S obzirom na to da kontroliraju postupak utvrđivanja referentnih vrijednosti i budući da je nadzor najučinkovitiji način osiguravanja ispravnosti referentne vrijednosti, svim administratorima referentnih vrijednosti uvodi se obveza pribavljanja odobrenja.

Subjekti koji pridonose utvrđivanju mogu jednako tako podlijevati sukobu interesa, koristiti se diskrecijskim pravima i biti izvor manipulacije. Pridonošenje utvrđivanju referentne vrijednosti dobrovoljna je aktivnost. Ako se na temelju bilo kakve inicijative od tog subjekta zahtijeva znatna promjena poslovnog modela, subjekt može prestati pridonositi predmetnoj referentnoj vrijednosti. Međutim u slučaju subjekata koji već podliježu regulaciji i nadzoru (takozvani nadzirani subjekti) očekuje se da zahtjev za dobrim sustavima upravljanja i kontrole ne bi trebao dovesti do znatnih troškova i nerazmjernog administrativnog opterećenja. Stoga je primjereno u područje primjene ove Uredbe uključiti sve nadzirane subjekte koji pridonose utvrđivanju.

Subjekti koji pridonose utvrđivanju, a ne podliježu regulaciji i nadzoru (nenadzirani subjekti), mogu imati znatne troškove i dodatni administrativni teret zbog pribavljanja odobrenja odnosno drugačijeg podlijevanja pravilima. Ni regulatori ne bi bili učinkoviti ako bi nadzirali poduzeća za koja nemaju stručnost. Stoga bi uvođenje nadzora nad trenutačno nenadziranim subjektima i osobama izazvalo znatne troškove uz postizanje minimalne koristi. Bez obzira na to, određeni dijelovi Uredbe, primjerice potreba za pružanjem točnih i pouzdanih ulaznih podataka, neizravno su relevantne za sve subjekte koji pridonose utvrđivanju jer i dalje podliježu Uredbi o zlouporabi tržišta i bit će ugovorno obvezni poštovati zahtjeve kodeksa ponašanja za administratore na temelju ove Uredbe.

Prijedlogom su iz područja primjene izuzete središnje banke koje su članice Europskog sustava središnjih banaka.

Konačno, u nekim slučajevima osoba može utvrditi indeks, ali ne biti svjesna da je taj indeks referentna vrijednost jer se, primjerice, kao takva koristi u financijskom instrumentu bez znanja osobe koja ga utvrđuje. Uredbom je stoga predviđen mehanizam s pomoću kojega se osoba koja utvrđuje indeks obavješćuje o tome da njezin indeks jest ili može postati referentna vrijednost, pružajući im pritom mogućnost da odbiju primjenu svog indeksa kao referentne vrijednosti. Ako pristane, osoba koja utvrđuje indeks podlijevat će u pogledu te referentne vrijednosti predloženoj uredbi. Ako odbije, indeks se ne može primjenjivati kao referentna vrijednost i zahtjevi za administratore iz ove Uredbe ne primjenjuju se.

3.4.2. Upravljanje i kontrola za administratore (članci 5. – 6.)

Prijedlogom se osiguravaju izbjegavanje sukoba interesa te djelotvornost upravljanja i kontrole. To je uređeno zahtjevima koji se odnose na upravljanje i kontrolu, a detaljni zahtjevi uključeni su u prilogu.

3.4.3. Ulazni podatci i metodologija (članak 7.)

U prijedlogu se navode tri zahtjeva, detaljnije uređena u prilogu, koji se odnose na ulazne podatke i metodologiju koja se primjenjuje pri utvrđivanju referentnih vrijednosti te radi smanjenja diskrecijskih prava i povećanja ispravnosti i pouzdanosti:

- ulazni podatci trebaju biti dostatni i točni te odražavati stvarno tržišno ili ekonomsko stanje koje se treba mjeriti referentnom vrijednošću;
- ulazni podatci trebaju potjecati od pouzdanih i reprezentativnih radnih tijela ili skupine subjekata koja pridonosi utvrđivanju i
- administratori se trebaju koristiti stabilnom i pouzdanom metodologijom za utvrđivanje referentnih vrijednosti.

3.4.4. Zahtjevi za subjekte koji pridonose utvrđivanju (članci 9. i 11.)

Administrator mora sastaviti kodeks ponašanja subjekata koji pridonose utvrđivanju, u kojem su jasno određene obveze i odgovornosti tih subjekata u vezi pružanja ulaznih podataka za

utvrđivanje referentne vrijednosti. Ako su subjekti regulirana tijela, ona moraju izbjegavati sukob interesa i primjenjivati odgovarajuću kontrolu.

3.4.5. Sektorski zahtjevi (članci 10. i 12. – 14.)

Kako bi se osigurale razmjernost i primjerena prilagodba prijedloga različitim vrstama i sektorima referentnih vrijednosti, prilozi II. i III. sadržavaju detaljnije odredbe o robnim referentnim vrijednostima i referentnim kamatnim stopama. Dodatni zahtjevi uvedeni su u vezi s ključnim referentnim vrijednostima, uključujući ovlast mjerodavnog nadležnog tijela da dodjeljuje ovlast za doprinose utvrđivanju. Referentne vrijednosti za koje ulazne podatke pružaju regulirana mjesta trgovanja oslobođena su određenih obveza kako bi se izbjeglo dvostruko reguliranje.

3.4.6. Transparentnost i zaštita potrošača (članci 15. – 18.)

Zaštita ulagatelja poboljšava se odredbama o transparentnosti. Administratori moraju izdati izjavu o tome što se referentnom vrijednošću mjeri i njezinim slabostima te objaviti podatke koji omogućuju korisnicima da odaberu najprimjereniju referentnu vrijednost. Tom izjavom korisnike se obavješćuje da trebaju poduzeti odgovarajuće mjere u slučaju da administrator prestane pružati referentnu vrijednost. Konačno, bankama se uvodi ocjena prikladnosti koja se odnosi na njihovo poslovanje s potrošačima povezano s financijskim ugovorima, primjerice zajmovima osiguranima hipotekom.

3.4.7. Postupak nadzora i odobravanja administratora (članci 22. – 37.)

Djelatnost pružanja referentnih vrijednosti podlijegeat će prethodnom odobrenju i tekućem nadzoru. Prijedlogom se utvrđuju uvjeti i postupak za to da administrator referentne vrijednosti smješten u Uniji pribavi odobrenje od mjerodavnog nadležnog tijela. Prijedlogom se uspostavlja mehanizam za djelotvornu provedbu uredbe. Nadležna su tijela tako ovlaštena osigurati da administratori poštuju uredbu.

U slučaju ključnih referentnih vrijednosti treba uspostaviti kolegije supervizora radi lakše razmjene informacija i osiguravanja ujednačene provedbe odobravanja i nadzora.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ima utjecaj na proračun Zajednice.

Poseban utjecaj prijedloga na proračun odnosi se na zadaću dodijeljenu ESMA-i, kako je navedeno u zakonodavnim financijskim izvještajima uz ovaj prijedlog. Nove zadaće obavljat će se s pomoću ljudskih resursa dostupnih na temelju godišnjeg postupka raspodjele proračunskih sredstava, u kontekstu proračunskih ograničenja koja vrijede za sva tijela EU-a i u skladu s financijskim programom za agencije.

Resursi koji su potrebni agencijama za nove zadaće bit će usklađeni s kadrovskim i financijskim programiranjem za ESMA-u, kako je navedeno u nedavnoj Komunikaciji Europskom parlamentu i Vijeću o programiranju kadrovskih i financijskih resursa za decentralizirane agencije u razdoblju 2014. – 2020. (COM(2013)519).

U financijskim izvještajima priloženima uz ovaj prijedlog procjenjuje se i konkretan utjecaj na proračun Komisije. Najvažniji utjecaj prijedloga na proračun može se sažeti u sljedeće točke:

a) osoblje GU MARKT: 1 član osoblja razine AD (puno radno vrijeme) za sastavljanje delegiranih akata, vrednovanje, praćenje provedbe i moguće preispitivanje inicijative; ukupni godišnji trošak procjenjuje se na 0,141 milijun €;

b) ESMA:

(i.) troškovi osoblja: dvoje članova privremenog osoblja za sudjelovanje i posredovanje u kolegiju supervizora ključnih referentnih vrijednosti, pružanje tehničkih savjeta Komisiji u vezi s provedbom ove Uredbe, koordiniranje razvoja aranžmana za suradnju s trećim zemljama, sastavljanje smjernica za promicanje konvergenције i međusektorske dosljednosti u režimu sankcioniranja i održavanje registra obavijesti o primjeni referentnih vrijednosti i popisa registriranih administratora referentnih vrijednosti.

Ukupni godišnji troškovi za dvoje članova privremenog osoblja iznosili bi 0,326 milijuna €, čemu bi Komisija pridonijela sa 40 % (0,130 mil. €), a države članice sa 60 % (0,196 mil. €) godišnje.

(ii.) operativni i infrastrukturni troškovi: početni troškovi za ESMA-u procjenjuju se na 0,25 mil. €, čemu bi Komisija pridonijela sa 40 % (0,1 mil. €), a države članice sa 60 % (0,15 mil. €) u 2015. Ti se troškovi uglavnom odnose na IT-sustave s pomoću kojih bi ESMA ispunjivala sljedeće zahtjeve:

- održavanje popisa administratora registriranih u skladu s ovom Uredbom i društava iz trećih zemalja koja pružaju referentne vrijednosti u Uniji

- zaprimanje obavijesti o upotrebi referentnih vrijednosti u financijskom instrumentu ili financijskom ugovoru unutar Unije, održavanju registra i osiguravanju toga da administratori znaju za tu upotrebu.

ESMA će trebati sastaviti izvješće o primjeni ove Uredbe do 1. siječnja 2018. uz ukupni trošak od 0,3 mil. €, čemu bi Komisija pridonijela sa 40 % (0,12 mil. €), a države članice sa 60 % (0,18 mil. €) u 2017.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o indeksima koji se rabe kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i
financijskim ugovorima**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹¹,
uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke,
djelujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

- (1) Utvrđivanje cijene mnogih financijskih instrumenata i financijskih ugovora ovisi o točnosti i ispravnosti referentnih vrijednosti. Slučajevi manipuliranja referentnim kamatnim stopama, primjerice LIBOR-om i EURIBOR-om, te navodne manipulacije referentnim vrijednostima u sektorima energetike, nafte i deviznog poslovanja potvrđuju da referentne vrijednosti čiji postupci utvrđivanja imaju određene zajedničke značajke, primjerice podložnost sukobu interesa, iskorištavanje diskrecijskih prava i slabo upravljanje, mogu biti podložne manipuliranju. Netočnost i neispravnost indeksa koji se rabe kao referentne vrijednosti, odnosno sumnja u njihovu točnost i ispravnost, mogu narušiti tržišno povjerenje, uzrokovati gubitke potrošačima i ulagateljima te poremetiti realno gospodarstvo. Stoga je potrebno osigurati točnost, stabilnost i ispravnost referentnih vrijednosti i postupka njihova utvrđivanja.
- (2) Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata¹² sadržava određene zahtjeve povezane s pouzdanošću referentnih vrijednosti koje se rabe pri utvrđivanju cijene financijskih instrumenata u kotaciji. Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje¹³ sadržava određene zahtjeve povezane s referentnim vrijednostima kojima se koriste izdavatelji. Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS)¹⁴ sadržava određene zahtjeve povezane s investicijskim fondovima UCITS-a i njihovom

¹¹ [xxx]

¹² SL L 145, 30.4.2004., str. 1.

¹³ SL L 345, 31.12.2003., str. 64.

¹⁴ SL L 302, 17.11.2009., str. 32.

primjenom referentnih vrijednosti. Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije¹⁵ sadržava određene odredbe kojima se zabranjuje manipuliranje referentnim vrijednostima koje se primjenjuju na veleprodajne energetske proizvode. Tim su zakonodavnim aktima međutim obuhvaćeni samo određeni aspekti određenih referentnih vrijednosti, a ne sve slabosti u postupku utvrđivanja referentnih vrijednosti općenito.

- (3) Referentne vrijednosti ključne su za utvrđivanje cijene prekograničnih transakcija i na taj način olakšavaju djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta velikog broja financijskih instrumenata i usluga. Mnoge referentne vrijednosti koje se rabe kao referentne stope u financijskim ugovorima, osobito kod hipoteka, utvrde se u jednoj državi članici, a njima se koriste kreditne institucije i potrošači u drugim državama članicama. Te kreditne institucije osim toga često poslove omeđivanja rizika ili dobivanja sredstava za odobravanje tih financijskih ugovora obavljaju na prekograničnom međubankovnom tržištu. Samo dvije države članice donijele su nacionalne propise o referentnim vrijednostima, ali već i njihov pravni okvir za referentne vrijednosti sadržava neusklađenost, primjerice u pogledu područja primjene. Osim toga Međunarodna organizacija nadzornih tijela za vrijednosne papire (IOSCO) nedavno je usuglasila načela za referentne vrijednosti, ali s obzirom na to da je tim načelima predviđena određena fleksibilnost u pogledu područja i sredstava njihove primjene te određenih uvjeta, države članice na nacionalnoj bi razini vjerojatno donosile propise koji bi dovele do neusklađene primjene tih načela.
- (4) Ti neusklađeni pristupi doveli bi do fragmentiranja unutarnjeg tržišta jer bi administratori i korisnici referentnih vrijednosti podlijegali različitim pravilima u različitim državama članicama, a referentne vrijednosti utvrđene u jednoj državi članici ne bi se mogle primjenjivati u drugim državama članicama. U nedostatku usklađenog okvira kojim bi se osigurala točnost i ispravnost referentnih vrijednosti koje se rabe u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima u Uniji, razlike u zakonodavstvu država članica vjerojatno bi stvorile prepreke neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za pružanje referentnih vrijednosti.
- (5) Pravila EU-a o zaštiti potrošača ne odnose se na konkretno pitanje prikladnosti referentnih vrijednosti za financijske ugovore. Zbog pritužaba potrošača i sudskih postupaka povezanih s primjenom neprikladnih referentnih vrijednosti u nekoliko država članica, legitimna bi zabrinutost za zaštitu potrošača vjerojatno dovela do donošenja neusklađenih mjera na nacionalnoj razini, što bi uzrokovalo fragmentiranje unutarnjeg tržišta zbog neusklađenih uvjeta tržišnog natjecanja povezanih s različitim razinama zaštite potrošača.
- (6) Stoga je, da bi se osiguralo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i poboljšali uvjeti njegova funkcioniranja, osobito u pogledu financijskih tržišta, te da bi se zajamčila visoka razina zaštite potrošača i ulagatelja, potrebno utvrditi regulatorni okvir za referentne vrijednosti na razini Unije.
- (7) Primjereno je i potrebno da ta pravila budu u zakonodavnom obliku uredbe kako bi se u cijeloj Uniji osigurala ujednačena primjena odredaba kojima se izravno uvode obveze za osobe koje sudjeluju u utvrđivanju referentnih vrijednosti, pridonose njihovu utvrđivanju ili ih rabe. Budući da pravni okvir za pružanje referentnih vrijednosti nužno uključuje mjere koje sadržavaju precizne zahtjeve koji se odnose na različite aspekte povezane s pružanjem referentnih vrijednosti, čak i sitna

¹⁵ SL L 326, 8.12.2011., str. 1.

neusklađenost u pristupu tim aspektima može dovesti do znatnih zapreka u prekograničnom pružanju referentnih vrijednosti. Stoga se primjenom uredbe, koja se izravno primjenjuje bez potrebe za nacionalnim zakonodavstvom, treba smanjiti mogućnost poduzimanja neusklađenih mjera na nacionalnoj razini, osigurati dosljedan pristup i veća pravna sigurnost te spriječiti stvaranje znatnih prepreka u prekograničnom pružanju referentnih vrijednosti.

- (8) Područje primjene ove Uredbe trebalo bi biti toliko široko da stvori preventivan regulatorni okvir. Utvrđivanje referentnih vrijednosti uključuje diskrecijska prava i nužno podliježe određenim vrstama sukoba interesa, što znači da postoje mogućnosti i poticaji za manipulaciju tim referentnim vrijednostima. Ti čimbenici rizika povezani su sa svim referentnim vrijednostima te bi one trebale podlijevati zahtjevima za primjerenim upravljanjem i kontrolom. Budući da se osjetljivost i važnost referentnih vrijednosti mijenjaju s vremenom, ograničavanjem područja primjene na važne i osjetljive indekse ne bi se obuhvatili rizici koje referentne vrijednosti mogu imati u budućnosti. Konkretno, referentne vrijednosti koje trenutačno nemaju široku primjenu mogle bi se češće rabiti u budućnosti, pa bi, u tom pogledu, i neznatna manipulacija mogla imati znatan utjecaj.
- (9) Ključni element pri određivanju područja primjene trebao bi biti način na koji se s pomoću izlazne referentne vrijednosti utvrđuje vrijednost financijskog instrumenta i financijskog ugovora te mjeri uspješnost investicijskog fonda. Područje primjene stoga ne bi trebalo ovisiti o naravi ulaznih podataka. Zbog toga treba obuhvatiti referentne vrijednosti izračunane na temelju ekonomskih ulaznih podataka, primjerice cijena dionica, i neekonomskih veličina ili vrijednosti, primjerice podataka o vremenu. Okvirom treba obuhvatiti one referentne vrijednosti koje su podložne tim rizicima, ali i ponuditi razmjernan odgovor na rizike povezane s različitim referentnim vrijednostima. Stoga ovom Uredbom treba obuhvatiti sve referentne vrijednosti koje se rabe pri utvrđivanju cijena financijskih instrumenata koji kotiraju ili kojima se trguje na reguliranim mjestima trgovanja.
- (10) Veliki broj potrošača stranke su u financijskim ugovorima, posebno u potrošačkim kreditnim ugovorima osiguranima hipotekama, koji se temelje na referentnim vrijednostima koje podliježu jednakim rizicima. Stoga ovom Uredbom treba obuhvatiti indekse ili referentne stope iz [Direktive 2013/.../EU Europskog parlamenta i Vijeća o ugovorima o kreditu za potrošače koji se odnose na stambenu nepokretnu imovinu te o izmjeni Direktive 2008/48/EZ].
- (11) Mnogi investicijski indeksi uključuju znatne sukobe interesa, a rabe se pri mjerenju uspješnosti fondova, primjerice fondove UCITS-a. Neke se od tih referentnih vrijednosti objavljuju, a druge se stavljaju na raspolaganje javnosti ili dijelu javnosti, besplatno ili uz naknadu, a manipulacija njima može nepovoljno utjecati na ulagatelje. Ovom bi Uredbom stoga trebalo obuhvatiti one indekse ili referentne stope koje se primjenjuju pri mjerenju uspješnosti investicijskog fonda.
- (12) Svi administratori referentnih vrijednosti mogu podlijevati sukobu interesa, koristiti se diskrecijskim pravima i imati neprimjerene sustave upravljanja i kontrole. Nadalje, s obzirom na to da administratori kontroliraju postupak utvrđivanja referentne vrijednosti, najučinkovitiji način osiguravanja njezine ispravnosti jest dodjela odobrenja administratoru i nadzor nad njim.
- (13) Subjekti koji pridonose utvrđivanju mogu jednako tako podlijevati sukobu interesa, koristiti se diskrecijskim pravima i biti izvor manipulacije. Pridonošenje utvrđivanju referentne vrijednosti dobrovoljna je aktivnost. Ako se na temelju bilo kakve

inicijative od tog subjekta zahtijeva znatna promjena poslovnog modela, subjekt može prestati pridonositi. Međutim u slučaju subjekata koji već podliježu regulaciji i nadzoru očekuje se da zahtjev za dobrim sustavima upravljanja i kontrole ne bi trebao dovesti do znatnih troškova i nerazmjernog administrativnog opterećenja. Stoga se ovom Uredbom nadziranim subjektima koji pridonose utvrđivanju uvode određene obveze.

- (14) Administrator je fizička ili pravna osoba koja kontrolira pružanje referentne vrijednosti i posebno upravlja referentnom vrijednošću, prikuplja i analizira ulazne podatke, utvrđuje referentnu vrijednost i u određenim je slučajevima objavljuje. Međutim, ako osoba, u okviru novinarske djelatnosti, samo objavi referentnu vrijednost ili uputi na nju iako nema kontrolu nad njezinim pružanjem, ta osoba ne bi trebala podlijegati zahtjevima koji su na temelju ove Uredbe uvedeni za administratore.
- (15) Indeks se računa s pomoću formule ili neke druge metode na osnovi temeljnih vrijednosti. Pri sastavljanju formule, izračunu ili utvrđivanju ulaznih podataka postoje diskrecijska prava. Zbog tih diskrecijskih prava postoji rizik od manipulacije i stoga bi sve referentne vrijednosti koje dijele tu značajku trebale biti obuhvaćene ovom Uredbom. Ako se međutim pojedinačna cijena ili vrijednost koriste kao referentne vrijednosti, primjerice kad je cijena pojedinačnog vrijednosnog papira referentna cijena opcije, u tom slučaju nema izračuna, ulaznih podataka ili diskrecijskih prava. Stoga se pojedinačna cijena ili pojedinačne referentne cijene ne bi trebale smatrati referentnim vrijednostima za potrebe ove Uredbe. Referentne cijene ili cijene namire koje utvrde središnje druge ugovorne strane ne bi trebalo smatrati referentnim vrijednostima jer se koriste za utvrđivanje namire, iznosa nadoknade ili upravljanje rizikom te se s pomoću njih ne utvrđuje iznos koji treba platiti na temelju financijskog instrumenta ili vrijednost financijskog instrumenta.
- (16) Referentne vrijednosti koje pružaju središnje banke u Uniji podliježu kontroli javnih tijela te ispunjuju načela, norme i postupke kojima se osiguravaju točnost, ispravnost i neovisnost njihovih referentnih vrijednosti, kako je predviđeno ovom Uredbom. Stoga nije potrebno da te referentne vrijednosti podliježu ovoj Uredbi. Međutim i središnje banke trećih zemalja mogu pružati referentne vrijednosti koje se primjenjuju u Uniji. Potrebno je utvrditi izuzimanje od obveza na temelju ove Uredbe samo onih središnjih banaka iz trećih zemalja koje pružaju referentne vrijednosti i pritom podliježu standardima koji su slični onima uspostavljenima ovom Uredbom.
- (17) Slabosti u postupku utvrđivanja referentnih vrijednosti koje ne podliježu primjerenom upravljanju omogućuju manipuliranje tim referentnim vrijednostima. Ako su referentne vrijednosti dostupne javnosti, moguće je zanemariti puni rizik i zbog toga ne osigurati primjerenu kontrolu i upravljanje. Da bi se osigurala ispravnost referentnih vrijednosti, administratori referentnih vrijednosti morali bi provoditi primjerene aranžmane upravljanja i tako kontrolirati sukobe interesa i očuvati povjerenje u ispravnost referentnih vrijednosti. Čak i ako se njima djelotvorno upravlja, većina administratora podložna je nekoj vrsti sukoba interesa i mogla bi donositi procjene i odluke koje će utjecati na različite skupine dionika. Stoga je nužno da administratori raspolažu neovisnom funkcijom za nadzor provedbe i učinkovitosti mehanizma upravljanja kojim se osigurava djelotvoran nadzor.
- (18) Manipulacija ili nepouzdanost referentnih vrijednosti mogu naštetiti ulagateljima i potrošačima. Stoga ovom Uredbom treba uspostaviti okvir za čuvanje dokumentacije administratora i subjekata koji pridonose utvrđivanju te osiguranje transparentnosti u

pogledu svrhe referentne vrijednosti i ulaznih podataka, na temelju čega se učinkovito i pošteno mogu riješiti eventualni odštetni zahtjevi u skladu s nacionalnim ili Unijanim pravom.

- (19) Revizija i djelotvorna provedba ove Uredbe zahtijevaju *ex post* analizu i dokaze te je stoga nužno da administratori referentnih vrijednosti tijekom dovoljnog dugog razdoblja čuvaju odgovarajuću dokumentaciju koja se odnosi na izračun referentne vrijednosti. Stvarnost koja se želi izmjeriti referentnom vrijednošću i okolina u kojoj se to mjerenje obavlja vjerojatno će se mijenjati tijekom vremena. Stoga je nužno redovito revidirati ili preispitivati postupak i metode pružanja referentnih vrijednosti kako bi se utvrdili nedostaci i moguća poboljšanja. Poremećaji u pružanju referentnih vrijednosti mogu utjecati na mnoge dionike, koji mogu pridonijeti otkrivanju tih nedostataka. Stoga je nužno uspostaviti neovisan postupak za pritužbe kako bi se osiguralo da ti dionici mogu administratoru referentne vrijednosti dostaviti pritužbu te da administrator može objektivno ocijeniti meritum te pritužbe.
- (20) Pružanje referentnih vrijednosti često uključuje izdvajanje određenih važnih funkcija, primjerice izračuna referentne vrijednosti, prikupljanja ulaznih podataka i informiranje o referentnoj vrijednosti. Da bi se osigurala djelotvornost aranžmana za upravljanje, nužno je osigurati i to da se takvim izdvajanjem funkcija administratoru ne oduzmu njegove obveze i nadležnosti te da to izdvajanje ne ometa administratora pri ispunjivanju njegovih obveza i nadležnosti, odnosno da se ne ometa nadzor mjerodavnog nadležnog tijela nad njim.
- (21) Administrator referentne vrijednosti središnji je primatelj ulaznih podataka koji može dosljedno ocjenjivati cjelovitost i točnost ulaznih podataka. Stoga je nužno da administrator referentne vrijednosti raspolaže primjerenim načinima za ocjenu točnosti ulaznih podataka te da o sumnjivima podacima obavješćuje mjerodavno nadležno tijelo.
- (22) Zaposlenici administratora mogu utvrditi moguće kršenje ove Uredbe ili moguće slabosti koje bi mogle dovesti do manipulacije ili pokušaja manipulacije. Ovom se Uredbom stoga treba osigurati uspostava primjerenih aranžmana koji će omogućiti zaposlenicima da na povjerljiv način obavijeste administratora o mogućem kršenju ove Uredbe.
- (23) Sva diskrecijska prava koja se mogu primijeniti pri pružanju ulaznih podataka otvaraju mogućnost manipulacije referentnom vrijednošću. Ako se ulazni podatci temelje na transakcijama, manje je diskrecijskih prava i mogućnosti za manipulaciju podacima. Stoga bi se administratori, kao opće pravilo, trebali koristiti ulaznim podacima stvarnih transakcija, ako je to moguće, a drugim podacima samo u slučaju kad se na temelju podataka o transakcijama ne može osigurati cjelovitost i točnost referentne vrijednosti.
- (24) Točnost i pouzdanost referentne vrijednosti da izmjeri ekonomsku stvarnost za koju je namijenjena, ovisi o korištenoj metodologiji i ulaznim podacima. Stoga je nužno prihvatiti metodologiju kojom se osiguravaju pouzdanost i točnost referentne vrijednosti.
- (25) Da bi se osigurala trajna točnost referentne vrijednost, možda će biti potrebno promijeniti metodologiju, ali sve takve promjene utječu na dionike i korisnike referentne vrijednosti. Stoga je nužno odrediti postupke kojih se treba pridržavati pri promjeni metodologije koja se odnosi na referentnu vrijednost, uključujući potrebu za savjetovanjem, kako bi korisnici i dionici mogli poduzeti mjere potrebne u svjetlu tih

promjena ili kako bi mogli obavijestiti administratora ako su zabrinuti zbog tih promjena.

- (26) Cjelovitost i točnost referentnih vrijednosti ovisi o cjelovitosti i točnosti ulaznih podataka koje dostave subjekti koji pridonose utvrđivanju. Nužno je jasno odrediti obveze tih subjekata u pogledu ulaznih podataka te da oni budu pouzdani i usklađeni s načinima kontrole i metodologijom administratora referentne vrijednosti. Stoga je nužno da administrator referentne vrijednosti sastavi kodeks ponašanja kojim će definirati te zahtjeve i kojeg će se subjekti koji pridonose utvrđivanju morati pridržavati.
- (27) Mnoge referentne vrijednosti utvrđuju se na temelju ulaznih podataka koji dolaze od reguliranih mjesta trgovanja, burza energije i platformi za dražbu emisijskih jedinica. Ta mjesta trgovanja podliježu reguliranju i nadzoru, čime se osigurava cjelovitost ulaznih podataka te predviđaju uvjeti upravljanja i postupci obavješćivanja o kršenju propisa. Stoga su te referentne vrijednosti oslobođene određenih obveza kako bi se izbjeglo dvostruko reguliranje i zbog toga što njihov nadzor osigurava cjelovitost korištenih ulaznih podataka.
- (28) Subjekti koji pridonose utvrđivanju mogu biti podložni sukobu interesa i primjenjivati diskrecijska prava pri određivanju ulaznih podataka. Stoga je nužno da subjekti koji pridonose utvrđivanju budu obuhvaćeni aranžmanom za upravljanje kako bi se osiguralo upravljanje sukobima interesa te da ulazni podatci budu točni, u skladu sa zahtjevima administratora i da se mogu potvrditi.
- (29) Različite vrste i sektori referentnih vrijednosti imaju različita svojstva, slabosti i rizike. Odredbe ove Uredbe trebaju biti detaljnije usmjerene na određene sektore i vrste referentnih vrijednosti. Međubankovne referentne kamatne stope referentne su vrijednosti koje imaju važnu ulogu u prijenosu monetarne politike, stoga je nužno odrediti kako bi se te odredbe trebale primijeniti na referentne vrijednosti u ovoj Uredbi. Robne referentne vrijednosti imaju široku primjenu i posebne značajke specifične za sektor, pa je potrebno odrediti kako bi se odredbe iz ove Uredbe mogle primjenjivati na njih.
- (30) Poremećaji određenih ključnih referentnih vrijednosti mogu znatno utjecati na financijsku stabilnost, tržište i ulagatelje, pa je nužno primijeniti dodatne zahtjeve kako bi se osigurala cjelovitost i stabilnost tih ključnih referentnih vrijednosti. Referentna će vrijednost imati takav utjecaj ako se na njoj temelji znatna vrijednost financijskog instrumenta. Stoga je nužno da Komisija utvrdi na kojim se referentnim vrijednostima temelje financijski instrumenti iznad određenog praga, pa bi se one trebale smatrati ključnim referentnim vrijednostima.
- (31) Subjekti koji prestanu pridonositi utvrđivanju mogu narušiti vjerodostojnost ključnih referentnih vrijednosti. Da bi se otklonila ta slabost, mjerodavno nadležno tijelo trebalo bi imati ovlast da zahtijeva obvezno pridonošenje utvrđivanju ključnih referentnih vrijednosti.
- (32) Da bi korisnici mogli odabrati odgovarajuće referentne vrijednosti i da bi razumjeli njihov rizik, trebaju znati što se tim referentnim vrijednostima mjeri i koje su njihove slabosti. Stoga bi administrator referentne vrijednosti trebao objaviti izjavu koja sadržava te elemente, kao i ulazne podatke iskorištene pri utvrđivanju referentne vrijednosti.
- (33) Poštošači mogu sklopiti financijske ugovore, posebno ugovore o hipotekama i potrošačkim kreditima, uzimajući u obzir referentne vrijednosti, ali nejednaka

pregovaračka moć i primjena općih uvjeta poslovanja znači da imaju ograničen utjecaj na odabir primijenjene referentne vrijednosti. Stoga je nužno osigurati da odgovornost za procjenu prikladnosti takvih referentnih vrijednosti za potrošača bude na zajmodavcima i vjerovnicima, koji su subjekti pod nadzorom, jer su oni osposobljeniji za odabir referentne vrijednosti. Međutim ocjena prikladnosti referentne vrijednost za upotrebu u financijskom instrumentu ne bi se trebala zahtijevati ovom Uredbom jer je već predviđena Direktivom [MIFID].

- (34) Ovom Uredbom uzimaju se u obzir načela za financijske referentne vrijednosti, koja je 17. srpnja 2013. izdala Međunarodna organizacija nadzornih tijela za vrijednosne papire (IOSCO) (dalje u tekstu „IOSCO načela”) i koja služe kao globalni standard za regulatorne zahtjeve koji se odnose na referentne vrijednosti. U svrhu zaštite ulagatelja potrebno je, prije nego što se referentna vrijednost pružena u trećoj zemlji bude mogla primijeniti u Uniji, procijeniti i utvrditi istovrijednost nadzora i propisa te treće zemlje s nadzorom i propisima Unije u pogledu referentnih vrijednosti.
- (35) Administrator treba imati odobrenje i biti pod nadzorom nadležnog tijela države članice u kojoj je smješten.
- (36) U određenim okolnostima osoba može obaviti uslugu pružanja indeksa i pritom ne biti svjesna da se ta referentna vrijednost primjenjuje kao referentna cijena za financijski instrument ili financijski ugovor. To se osobito događa u slučaju kada su korisnici i administrator referentne vrijednosti smješteni u različitim državama članicama. Stoga je nužno da nadležna tijela, čim ustanove da se referentna vrijednost primjenjuje kod financijskog instrumenta, o tome obavijeste središnje koordinacijsko tijelo, primjerice ESMA-u, koje zatim o tome obavještuje administratora.
- (37) Paket učinkovitih alata i ovlasti nadležnih tijela svake države članice jamči učinkovitost nadzora. Stoga bi ovom Uredbom posebno trebalo predvidjeti paket minimalnih nadzornih i istražnih ovlasti koje treba dodijeliti nadležnim tijelima država članica u skladu s nacionalnim pravom. Pri izvršavanju svojih ovlasti na temelju ove Uredbe nadležna tijela i ESMA trebaju djelovati objektivno i nepristrano te odlučivati autonomno.
- (38) U svrhu otkrivanja slučajeva kršenja ove Uredbe nadležnim je tijelima potrebno, u skladu s nacionalnim pravom, omogućiti pristup prostorima fizičkih i pravnih osoba radi zapljene dokumentacije. Pristup tim prostorijama potreban je ako se osnovano sumnja da postoje dokumenti i drugi podatci povezani s predmetom inspekcije ili istraživanja koji mogu biti važni za dokazivanje slučaja kršenja ove Uredbe. Pristup je osim toga potreban u sljedećim slučajevima: ako osoba kojoj je prethodno već poslan zahtjev za informaciju ne postupi u skladu s njim; ili ako se opravdano smatra da se ni u slučaju dostavljanja zahtjeva ne bi postupilo u skladu s njim odnosno da bi se dokumenti ili informacije na koje se zahtjev odnosi bili uklonjeni, promijenjeni ili uništeni. Ako je, u skladu s nacionalnim pravom, potrebno prethodno odobrenje pravosudnog tijela predmetne države članice, ta se ovlast za pristup prostoru koristi nakon što se zaprimi to prethodno sudske odobrenje.
- (39) Postojeće snimke telefonskih razgovora i evidencija o prijenosu podataka nadziranih subjekata mogu biti ključni, katkad i jedini dokazi za utvrđivanje i dokazivanje kršenja ove Uredbe, osobito poštovanja zahtjeva u vezi s upravljanjem i kontrolom. Takve snimke i evidencija mogu pomoći pri provjeri identiteta osobe odgovorne za unos podataka i osobe odgovorne za njihovo odobravanje te provjeri toga je li se poštovala fizička razdvojenost zaposlenika. Stoga bi nadležna tijela trebala moći zahtijevati postojeće snimke telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije i evidencije

prijenosa podataka koje imaju nadzirani subjekti ako se opravdano sumnja da snimke koje se odnose na svrhu inspekcije ili istrage mogu biti bitne za dokazivanje tržišne manipulacije ili kršenja ove Uredbe.

- (40) Neke odredbe ove Uredbe primjenjuju se samo na fizičke ili pravne osobe u trećim zemljama koje se koriste referentnom vrijednošću, ili pridonose njezinu utvrđivanju, ili su na neki drugi način uključene u postupak njezina utvrđivanja. Nadležna bi tijela stoga morala dogovoriti aranžmane s nadzornim tijelima u trećim zemljama. ESMA bi morala koordinirati razvoj tih aranžmana o suradnji i razmjeni među nadležnim tijelima povezanu s informacijama zaprimljenima iz trećih zemalja.
- (41) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava i u obzir uzimaju načela priznata Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Poveljom Europske Unije o temeljnim pravima, osobito pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, zaštita osobnih podataka, pravo na slobodu izražavanja i informiranja, sloboda poduzetništva, pravo na vlasništvo, pravo na zaštitu potrošača, pravo na učinkoviti pravni lijek i pravo na obranu. Stoga ovu Uredbu treba tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima.
- (42) Pravo dotičnih osoba na obranu u potpunosti se poštuje. Osobama koje su predmet postupka osobito se omogućuje pristup nalazima na kojima nadležna tijela temelje svoje odluke i osigurava pravo na saslušanje.
- (43) Transparentnost u pogledu referentnih vrijednosti nužna je radi stabilnosti financijskog tržišta i zaštite ulagatelja. Svaka razmjena ili prijenos informacija, što ih obavljaju nadležna tijela, treba biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka utvrđenima u Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka¹⁶. Svaka razmjena ili prijenos informacija, što ih obavi ESMA, trebaju biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka utvrđenima u Uredbi (EZ) 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka¹⁷.
- (44) Uzimajući u obzir načela navedena u Komunikaciji Komisije o jačanju sustava kazni u sektoru financijskih usluga i pravne akte Unije donesene nakon te Komunikacije, države članice trebaju utvrditi pravila o kaznama i upravnim mjerama koje se primjenjuju u slučaju povrede odredaba ove Uredbe te osigurati njihovu provedbu. Te kazne i upravne mjere trebaju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.
- (45) Stoga treba predvidjeti paket upravnih mjera, kazni i novčanih kazni kako bi se osigurao zajednički pristup u državama članicama i pojačao njihov odvraćajući učinak. Kazne koje se primjenjuju u posebnim slučajevima treba utvrditi uzimajući, prema potrebi, u obzir čimbenike poput povrata identificirane financijske koristi, ozbiljnosti i trajanja kršenja, otežavajućih ili olakšavajućih čimbenika, potrebe da novčana kazna ima odvraćajući učinak te bi, prema potrebi, trebalo omogućiti njezino smanjenje u slučaju suradnje s nadležnim tijelom. Stvarni iznos upravne novčane kazne koja se odredi u posebnom slučaju treba dosegnuti maksimalnu razinu predviđenu ovom Uredbom, ili višu razinu predviđenu nacionalnim pravom, osobito u slučaju vrlo teškog kršenja, dok se novčane kazne koje su znatno niže od maksimalne razine mogu primijeniti na manja kršenja ili u slučaju nagodbe. Nadležnom tijelu treba biti

¹⁶ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

¹⁷ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

dostupna ovlast zabrane obavljanja upravnih funkcija u odnosu na administratora referentnih vrijednosti ili subjekt koji pridonosi utvrđivanju. Ovom Uredbom ne treba se ograničiti mogućnost država članica da odrede više razine upravnih sankcija.

- (46) Kako bi se osiguralo da odluke koje donesu nadležna tijela imaju odvrćajući učinak na što veći dio javnosti, načelno bi ih se trebalo objaviti. Objava odluka važan je instrument nadležnih tijela i u svrhu obavješćivanja sudionika na tržištu o tome koje se ponašanje smatra povredom ove Uredbe te u svrhu promicanja dobrog ponašanja među sudionicima na tržištu. Ako bi se takvom objavom riskiralo izazivanje nerazmjerne štete uključenim osobama, ugrozi stabilnost financijskih tržišta ili tekuće istrage, nadležno tijelo treba objaviti sankcije i mjere na anonimnoj osnovi ili odgoditi predmetnu objavu. Nadležna tijela morala bi imati mogućnost ne objaviti kazne ako se smatra da se anonimnom ili odgođenom objavom ne može dostatno osigurati neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta. Nadležna tijela nisu dužna objaviti ni mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi ako bi njihova objava bila nerazmjerna.
- (47) Ključne referentne vrijednosti mogu uključivati subjekte koji pridonose utvrđivanju, administratore i korisnike u više država članica. Stoga bi prestanak pružanja takve referentne vrijednosti ili bilo koji događaj koji može narušiti njezinu ispravnost utjecao na više država članica, što znači da nadzor nad referentnom vrijednošću koji obavlja nadležno tijelo države članice iz koje ta referentna vrijednost potječe neće biti djelotvoran u smislu postupanja sa svim rizicima koji su povezani s tom referentnom vrijednošću. Trebalo bi uspostaviti kolegij nadležnih tijela, čime bi se osigurala djelotvorna razmjena informacija o nadzoru među nadležnim tijelima te usklađenost njihovih aktivnosti i nadzornih mjera. Aktivnosti kolegija trebaju pridonijeti usklađenoj primjeni pravila iz ove Uredbe i usklađenosti nadzornih praksi. ESMA-ino pravno obvezujuće posredovanje ključan je element za postizanje usklađenosti, dosljednosti nadzora i konvergencije nadzorne prakse. Referentne vrijednosti mogu se rabiti kod financijskih instrumenata i financijskih ugovora koji imaju dugi rok trajanja. U određenim slučajevima, kada ova Uredba počne proizvoditi učinke, takve referentne vrijednosti neće biti dopuštene jer se njihove značajke ne mogu prilagoditi zahtjevima ove Uredbe. Međutim zabranom nastavka pružanja takve referentne vrijednosti može se izazvati prestanak ili narušavanje financijskih instrumenata ili financijskih ugovora i tako nanijeti šteta ulagateljima. Stoga je nužno predvidjeti odredbu kojom se dopušta daljnje pružanje takvih referentnih vrijednosti tijekom prijelaznog razdoblja.
- (48) Da bi se osigurali ujednačeni uvjeti za provedbu ove Uredbe i dodatno odredili tehnički elementi prijedloga, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebalo bi delegirati Komisiji radi određivanja tehničkih elemenata u definicijama, uvjetima upravljanja i kontrole koji se primjenjuju na administratore i nadzirane subjekte koji pridonose utvrđivanju, zahtjevima koji se odnose na ulazne podatke i metodologiju, kodeks ponašanja, posebne zahtjeve kod određenih vrsta referentnih vrijednosti i informacije koje treba dostaviti pri podnošenju zahtjeva za odobrenje administratora.
- (49) Komisija treba, s pomoću delegiranih akata na temelju članka 290. UFEU-a i u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010, donijeti nacrt regulatornih tehničkih standarda koje sastavi ESMA i kojima se utvrđuje minimalni sadržaj aranžmana za suradnju s nadležnim tijelima trećih zemalja.
- (50) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu ove Uredbe, provedbene bi ovlasti u pogledu nekih njezinih aspekata trebalo prenijeti na Komisiju. Ti se aspekti odnose na utvrđivanje jednakovrijednosti pravnog okvira kojem podliježu središnje banke i

pružatelji referentnih vrijednosti iz trećih zemalja te utvrđivanja ključne naravi određene referentne vrijednosti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011.¹⁸ o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s kontrolnim mehanizmima država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije.

- (51) Komisija treba, s pomoću delegiranih akata na temelju članka 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010, imati ovlast donijeti provedbene tehničke standarde koje je sastavila ESMA i kojima se utvrđuju postupci i oblici razmjene informacija između nadležnih tijela i ESMA-e. Budući da cilj ove Uredbe, tj. uspostavu dosljednog i učinkovitog režima za rješavanje slabosti povezanih s referentnim vrijednostima, države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti samostalno – jer se ukupni utjecaj problema povezanih s referentnim vrijednostima može u potpunosti sagledati samo na razini Unije, pa se na toj razini i cilj može bolje ostvariti – Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je navedeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom razmjernosti, kako je utvrđeno u tom članku, ova Uredba ne prelazi okvire onog što je potrebno za postizanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1. *Predmet*

Ovom Uredbom uvodi se zajednički okvir za osiguranje točnosti i ispravnosti indeksa koji se rabe kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima u Uniji. Time se ovom Uredbom pridonosi pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uz istovremeno postizanje visoke razine zaštite potrošača i ulagatelja.

Članak 2. *Područje primjene*

1. Ova se Uredba primjenjuje na pružanje referentnih vrijednosti, doprinos ulaznih podataka referentnim vrijednosti i uporabu referentnih vrijednosti unutar Unije.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) članice Europskog sustava središnjih banaka (ESSB)
 - (b) središnje banke trećih zemalja čiji pravni okvir, odnosno njegova načela, norme i postupke, Komisija priznaje kao jednakovrijedne zahtjevima za točnošću, ispravnošću i neovisnošću pri pružanju referentnih vrijednosti predviđenih ovom Uredbom.
3. Komisija sastavlja popis središnjih banaka trećih zemalja iz stavka 2. točke (b).

Ti se provedbeni akti donose u skladu s kontrolnim postupkom iz članka 38. stavka 2.

¹⁸ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

Članak 3. Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „indeks” znači svaka brojka:
 - (a) koja je objavljena ili dostupna javnosti;
 - (b) koja se redovito utvrđuje, u cijelosti ili djelomično, primjenom formule, ili nekom drugom metodom izračuna, ili procjenom;
 - (c) pritom se utvrđivanje obavlja na osnovi temeljne imovine, ili cijena, uključujući procijenjene cijene, ili drugih vrijednosti;
- (2) „referentna vrijednost” znači svaki indeks koji se koristi kao osnova za utvrđivanje iznosa koji se plaća na temelju financijskog instrumenta ili financijskog ugovora, ili vrijednosti financijskog instrumenta, ili za mjerenje uspješnosti financijskog instrumenta;
- (3) „pružanje referentne vrijednosti” znači:
 - (a) upravljanje aranžmanima za utvrđivanje referentne vrijednosti i
 - (b) prikupljanje, analiza ili obrada ulaznih podataka u svrhu utvrđivanja referentne vrijednosti i
 - (c) utvrđivanje referentne vrijednosti primjenom formule ili druge metode izračuna ili ocjenjivanjem ulaznih podataka dostavljenih u tu svrhu,
- (4) „administrator” znači fizička ili pravna osoba koja kontrolira pružanje referentne vrijednosti;
- (5) „korisnik referentne vrijednosti” znači svaka osoba koja izdaje financijski instrument, ili je njegov vlasnik, ili je stranka u financijskom ugovoru utemeljenom na referentnoj vrijednosti;
- (6) „doprinos ulaznih podataka” znači pružanje administratoru, ili drugoj osobi u svrhu dostave administratoru, ulaznih podataka koji su potrebni u vezi s utvrđivanjem referentne vrijednosti te su u tu svrhu dostavljeni;
- (7) „subjekt koji pridonosi utvrđivanju” znači fizička ili pravna osoba koja ulaznim podacima pridonosi utvrđivanju;
- (8) „nadzirani subjekt koji pridonosi utvrđivanju” znači subjekt pod nadzorom koji administratoru smještenom u Uniji dostavlja ulazne podatke;
- (9) „podnositelj” znači fizička osoba koju subjekt koji pridonosi utvrđivanju zapošljava u svrhu podnošenja ulaznih podataka;
- (10) „ulazni podatci” znači podatci o vrijednosti temeljne imovine ili cijenama, uključujući procijenjene cijene, ili o drugoj vrijednosti, koje administrator rabi za utvrđivanje referentne vrijednosti;
- (11) „regulirani podatci” znači ulazni podatci koji su pridoneseni izravno iz mjesta trgovanja kako je definirano u točki (25.) stavka 1. članka 2. [MIFIR-a], ili ovlaštenog sustava objavljivanja kako je definirano u točki (18.) stavka 1. članka 2. [MIFIR-a], ili odobrenog sustava izvješćivanja kako je definirano u točki (20.) stavka 1. članka 2. [MIFIR-a] u skladu sa zahtjevima za obvezne postprodajne podatke, ili burze električne energije iz točke (j) stavka 1. članka

37. Direktive 2009/72/EZ¹⁹, ili burze prirodnog plina iz točke (j) stavka 1. članka 41. Direktive 2009/73/EZ²⁰, ili dražbovne platforme iz članka 26. odnosno 30. Uredbe (EU) br. 1031/2010 Europskog parlamenta i Vijeća;
- (12) „transakcijski podatci” znači cijene, stope i indeksi koji se mogu promatrati, ili vrijednosti transakcija između nepovezanih drugih ugovornih strana na aktivnom tržištu koje podliježe tržišnim silama ponude i potražnje;
- (13) „financijski instrument” znači svaki instrument naveden u odjeljku C Priloga I. Direktivi 2004/39/EZ za koji je podnesen zahtjev za trgovanje na mjestu trgovanja ili kojim se trguje na mjestu trgovanja;
- (14) „nadzirani subjekt” znači sljedeći subjekti:
- (a) kreditne institucije kako je definirano u točki 1. članka 3. Direktive 2013/36/EU²¹;
 - (b) investicijska društva kako je definirano u točki (1.) stavka 1. članka 2. [MIFIR-a];
 - (c) društva za osiguranje kako je definirano u točki 1. članka 13. Direktive 2009/138/EZ²²;
 - (d) društva za reosiguranje kako je definirano u točki 4. članka 13. Direktive 2009/138/EZ;
 - (e) subjekti za zajedničko ulaganje u prenosive vrijednosne papire (UCITS) kako je definirano u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EU²³;
 - (f) upravitelji alternativnih investicijskih fondova (UAIF) kako je definirano u točki (b) članka 4. stavka 1. Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁴;
 - (g) središnje druge ugovorne strane kako je definirano u točki 1. članka 2. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵;
 - (h) trgovinski repozitoriji kako je definirano u točki 2. članka 2. Uredbe (EU) br. 648/2012;
 - (i) administrator;
- (15) „financijski ugovor” znači:
- (a) svaki ugovor o kreditu kako je definirano u točki (c) članka 3. Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁶;
 - (b) svaki ugovor o kreditu kako je definirano u točki 3. članka 3. [Direktive [2013/.../] Europskog parlamenta i Vijeća o ugovorima o kreditu koji se odnose na stambenu imovinu];
- (16) „investicijski fond” znači AIF-ovi kako je definirano u točki (a) stavka 1. članka 4. Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća odnosno

¹⁹ SL L 211, 14.8.2009., str. 55.
²⁰ SL L 9, 14.8.2009., str. 112.
²¹ SL L 176, 27.6.2013., str. 338.
²² SL L 335, 17.12.2009., str. 1.
²³ SL L 302, 17.11.2009., str. 32.
²⁴ SL L 174, 1.7.2011., str. 1.
²⁵ SL L 174, 1.7.2011., str. 1.
²⁶ SL L 133, 22.5.2008., str. 66.

subjekti za zajedničko ulaganje koji su u području primjene Direktive 2009/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća;

- (17) „upravno tijelo” znači upravljačko tijelo koje ima nadzornu i upravljačku funkciju te ovlasti za donošenje konačnih odluka, strategija, ciljeva i općeg usmjerenja subjekta;
 - (18) „potrošač” znači fizička osoba koja u financijskim ugovorima obuhvaćenima ovom Uredbom djeluje u svrhe izvan svojeg obrta, poslovanja ili profesije;
 - (19) „međubankovna referentna kamatna stopa” znači referentna vrijednost čija je temeljna imovina za potrebe točke 1. podtočke (c) ovog članka ona stopa po kojoj banke mogu pozajmiti od druge banke ili se kod nje zadužiti;
 - (20) „robna referentna vrijednost” znači referentna vrijednost čija je temeljna imovina za potrebe točke 1. podtočke (c) ovog članka roba u smislu točke (2.) članka 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 1287/2006²⁷; emisijske jedinice kako je definirano u točki (11.) odjeljka C Priloga I. [MiFID-a] ne smatraju se robom za potrebe ove Uredbe;
 - (21) „ključna referentna vrijednost” znači referentna vrijednosti čijem utvrđivanju pridonose većinom nadzirani subjekti i na kojoj se temelje financijski instrumenti čija zamišljena vrijednost iznosi najmanje 500 milijardi eura;
 - (22) „smješten” znači, u odnosu na pravnu osobu, s registriranim uredom ili drugom službenom adresom u državi članici ili trećoj zemlji ili, u odnosu na fizičku osobu, u državi članici ili trećoj zemlji u kojoj je osoba rezident u porezne svrhe.
2. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. radi daljnjeg određivanja tehničkih elemenata definicija iz stavka 1., osobito određivanja toga što se, za potrebe definiranja indeksa, smatra činjenjem nečega dostupnim javnosti, te kako bi se u obzir uzeo razvoj tržišta ili tehnološki razvoj.

Prema potrebi, Komisija uzima u obzir međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse u pogledu referentnih vrijednosti.

Članak 4.

Isključivanje administratora koji nisu upoznati s uporabom referentne vrijednosti koju su pružili i administratora koji su uskratili pristanak

- 1. Ova se Uredba ne primjenjuje na administratora u vezi s referentnom vrijednošću koju je pružio a da nije znao ili opravdano nije mogao znati da se ona rabi u svrhe iz točke (2.) članka 3. stavka 1.
- 2. Ova se Uredba ne primjenjuje na administratora referentne vrijednosti iz članka 25. stavka 3. u vezi s tom referentnom vrijednošću.

GLAVA II. ISPRAVNOST I POUZDANOST REFERENTNE VRIJEDNOSTI

Poglavlje 1. Upravljanje i kontrola administratora

²⁷ SL L 241, 2.9.2006., str. 1.

Članak 5.
Zahtjevi upravljanja

1. Sljedeći zahtjevi upravljanja primjenjuju se na administratora:
 - (a) administrator ima stabilan sustav upravljanja koji obuhvaća jasnu organizacijsku strukturu i jasno definirane, transparentne i dosljedne uloge i odgovornosti svih osoba koje sudjeluju u pružanju referentne vrijednosti;
administrator poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da pružanje referentne vrijednosti ne bude pod utjecajem postojećeg ili mogućeg sukoba interesa te da se ono, u slučaju kad postupak utvrđivanja referentne vrijednosti uključuje diskrecijska prava, obavi neovisno i pošteno („upravljanje i sukobi interesa”);
 - (b) administrator uspostavlja funkciju nadzora radi nadziranja svih aspekata pružanja referentne vrijednosti („nadzor”);
 - (c) administrator raspolaže kontrolnim okvirom kojim se osiguravaju pružanje i objava referentne vrijednosti u skladu s ovom Uredbom („kontrola”);
 - (d) administrator raspolaže okvirom odgovornosti kojim su obuhvaćeni čuvanje dokumentacije, revizija, preispitivanje i postupak za pritužbe i kojim se dokazuje usklađenost sa zahtjevima iz ove Uredbe („odgovornost”).
2. Administrator poštuje zahtjeve upravljanja i kontrole navedene u odjeljku A Priloga I.
3. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. radi daljnjeg određivanja zahtjeva za upravljanje i kontrolu u okviru odjeljka A Priloga I. Komisija u obzir uzima sljedeće:
 - (a) razvoj referentnih vrijednosti i financijskih tržišta u svjetlu međunarodne konvergencije nadzorne prakse koja se odnosi na zahtjeve za upravljanje referentnim vrijednostima;
 - (b) posebna svojstva različitih vrsta referentnih vrijednosti i administratora;
 - (c) postojeće ili moguće sukobe interesa pri pružanju referentnih vrijednosti, osjetljivost referentnih vrijednosti na manipulacije i važnost referentnih vrijednosti za financijsku stabilnost, tržišta i ulagatelje.

Članak 6.
Izdvajanje funkcija

1. Administratori ne izdvajaju funkcije u okviru pružanja referentne vrijednosti na način kojim bi se bitno narušila kontrola administratora nad pružanjem referentne vrijednosti ili sposobnost mjerodavnog nadležnog tijela da nadzire referentnu vrijednost.
2. U slučaju izdvajanja funkcija administrator osigurava ispunjivanje zahtjeva navedenih u odjeljku B Priloga I.
3. Administrator koji izdvoji funkcije ili bitne usluge i aktivnosti u okviru pružanja referentne vrijednosti i prenese ih pružatelju usluga, u cijelosti zadržava odgovornost za ispunjivanje svih obveza na temelju ove Uredbe.

Poglavlje 2.

Ulazni podatci, metodologija i izvješćivanje o kršenju propisa

Članak 7.

Ulazni podatci i metodologija

1. Pružanje referentne vrijednosti uređeno je sljedećim zahtjevima koji se odnose na ulazne podatke i metodologiju:
 - (a) ulazni podatci trebaju biti dostatni da točno i pouzdano odraze tržišnu ili ekonomsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću („dostatni i točni podatci”);

ulazni podatci transakcijski su podatci; ako dostupni transakcijski podatci nisu dostatni da točno i pouzdano odraze tržišnu ili ekonomsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću, ulazni podatci mogu biti i podatci koji nisu transakcijski, uz uvjet da se mogu provjeriti;
 - (b) administrator dobiva ulazne podatke od pouzdanog i reprezentativnog radnog tijela ili skupine suradnika kako bi se osiguralo da izračunana referentna vrijednost pouzdano odrazi tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju treba mjeriti („reprezentativni subjekti koji pridonose utvrđivanju”);
 - (c) ako ulazni podatci za referentnu vrijednost nisu transakcijski podatci, a subjekt koji pridonosi utvrđivanju stranka je u više od 50 % vrijednosti transakcija na tržištu koje se namjerava mjeriti tom referentnom vrijednošću, administrator provjerava odražavaju li ulazni podatci stanje na tržištu koje podliježe tržišnim silnicama ponude i potražnje; ako smatra da ulazni podatci ne odražavaju stanje na tržištu koje podliježe tržišnim silnicama ponude i potražnje, administrator mijenja ulazne podatke, subjekte koji pridonose utvrđivanju ili metodologiju kako bi osigurao da ulazni podatci odražavaju stanje na tržištu koje podliježe tržišnim silnicama ponude i potražnje („tržišni utjecaj”);
 - (d) administrator se za utvrđivanje referentne vrijednosti koristi stabilnom i pouzdanom metodologijom koja ima jasna pravila o primjeni diskrecijskih prava pri utvrđivanju referentne vrijednosti („stabilna i pouzdana metodologija”);
 - (e) administrator transparentno obavlja poslove razvoja, primjene i upravljanja u vezi s podacima za referentnu vrijednost i metodologijom („transparentnost”).
2. Administrator poštuje zahtjeve koji se odnose na ulazne podatke i metodologiju navedene u odjeljku C Priloga I.
3. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. u vezi s mjerama za daljnje određivanje kontrole ulaznih podataka, okolnosti u kojima transakcijski podatci nisu dostatni i načina na koji se to može predstaviti supervizorima te zahtjeva za razvoj metodologije. Komisija u obzir uzima sljedeće:
 - (a) razvoj referentnih vrijednosti i financijskih tržišta u svjetlu međunarodne konvergencije nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti,
 - (b) posebne značajke različitih referentnih vrijednosti i njihovih vrsta i
 - (c) osjetljivost referentnih vrijednosti na manipulaciju u kontekstu primijenjene metodologije i ulaznih podataka.

Članak 8.

Izvrješćivanje o kršenju propisa

1. Administrator osigurava postojanje primjerenih sustava i djelotvornih načina kontrole koji jamče cjelovitost ulaznih podataka u svrhu stavka 2.
2. Administrator prati ulazne podatke i subjekte koji pridonose utvrđivanju ne bi li utvrdio kršenje [Uredbe o zlouporabi tržišta] i drugo ponašanje koje bi moglo uključivati manipulacije ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću, obavješćuje mjerodavno nadležno tijelo u skladu s člankom 11. stavkom 2. [Uredbe o zlouporabi tržišta] i dostavlja sve relevantne informacije ako sumnja da je, u vezi s referentnom vrijednošću, došlo:
 - (a) do bitnog kršenja [Uredbe o zlouporabi tržišta];
 - (b) do ponašanja koje može uključivati manipulacije ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću ili
 - (c) do štetnog tajnog dogovora da se manipulira ili pokuša manipulirati referentnom vrijednošću.
3. Administrator raspolaže postupcima s pomoću kojih upravitelji, zaposlenici i sve druge fizičke osobe čije su mu usluge dostupne ili su pod njegovom kontrolom mogu posebnim autonomnim kanalom interno prijaviti kršenje ove Uredbe.

Poglavlje 3.

Kodeks ponašanja i zahtjevi za subjekte koji pridonose utvrđivanju

Članak 9.

Kodeks ponašanja

1. Administrator donosi kodeks ponašanja za svaku referentnu vrijednost u kojem se jasno određuju odgovornosti i obveze administratora i subjekta koji pridonosi utvrđivanju u pogledu pružanja referentne vrijednosti, što uključuje jasan opis potrebnih ulaznih podataka, a minimalno elemente navedene u odjeljku D Priloga I.
2. Administrator i subjekti koji pridonose utvrđivanju potpisuju kodeks ponašanja, koji je pravno obvezujući za sve stranke u njemu.
3. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. o mjerama daljnjeg određivanja uvjeta u kodeksu ponašanja iz odjeljka D Priloga I. za različite vrste referentnih vrijednosti i kako bi se u obzir uzeli razvoj referentnih vrijednosti i financijskih tržišta.

Komisija uzima u obzir različite značajke referentnih vrijednosti i subjekata koji pridonose utvrđivanju, posebno u smislu razlika u ulaznim podacima i metodologiji, rizika od manipulacije ulaznim podacima i međunarodne konvergencije nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti.

Članak 10.

Regulirani podatci

1. Ako su ulazni podatci za referentnu vrijednost regulirani podatci, ne primjenjuju se članak 7. stavak 1. točka (b), članak 8. stavci 1. i 2. te članak 9.
2. Administrator sklapa sporazum sa subjektom koji dostavom reguliranih podataka pridonosi utvrđivanju, u kojem se jasno određuju referentne vrijednosti koje

administrator utvrđuje s pomoću reguliranih podataka, te osigurava usklađenost s ovom Uredbom.

Članak 11. Upravljanje i kontrole

1. Sljedeći zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole primjenjuju se na nadzirane subjekte koji pridonose utvrđivanju:
 - (a) nadzirani subjekt koji pridonosi utvrđivanju osigurava da postojeći ili potencijalni sukob interesa ne utječe na pružanje ulaznih podataka te da se diskrecijska prava, ako su potrebna, primjenjuju neovisno, pošteno, na temelju bitnih informacija te u skladu s kodeksom ponašanja („sukobi interesa”);
 - (b) nadzirani subjekt koji pridonosi utvrđivanju raspolaže kontrolnim okvirom s pomoću kojeg osigurava cjelovitost, točnost i pouzdanost ulaznih podataka te pružanje ulaznih podataka u skladu s odredbama ove Uredbe i kodeksom ponašanja („primjerena kontrola”).
2. Nadzirani subjekt koji pridonosi utvrđivanju poštuje zahtjeve koji se odnose na sustave i kontrole navedene u odjeljku E Priloga I.
3. Nadzirani subjekt koji pridonosi utvrđivanju u potpunosti surađuje s administratorom i mjerodavnim nadležnim tijelom pri reviziji pružanja referentne vrijednosti i nadzoru nad njim te čini dostupnima informacije i dokumentaciju koje su čuvaju u skladu s odjeljkom E Priloga I.
4. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. o mjerama daljnjeg određivanja zahtjeva koji se odnose na sustave i kontrole navedene u odjeljku E Priloga I. za različite vrste referentnih vrijednosti.

Komisija uzima u obzir različite značajke referentnih vrijednosti i nadziranih subjekata koji pridonose utvrđivanju, posebno u smislu razlika u pruženim ulaznim podacima i primijenjenoj metodologiji, rizika od manipulacije ulaznim podacima i naravi aktivnosti nadziranih subjekata te razvoja referentnih vrijednosti i financijskih tržišta u svjetlu međunarodne konvergencije nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti.

GLAVA III. SEKTORSKI ZAHTJEVI I KLJUČNE REFERENTNE VRIJEDNOSTI

Poglavlje 1. Sektori referentnih vrijednosti

Članak 12. Posebni zahtjevi za različite vrste referentnih vrijednosti i sektora

1. Uz zahtjeve iz glave II., posebni zahtjevi navedeni u Prilogu II. primjenjuju se na međubankovne referentne kamatne stope.
2. Uz zahtjeve iz glave II., posebni zahtjevi navedeni u Prilogu III. primjenjuju se na robne referentne vrijednosti.
3. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 39. kako bi u svjetlu razvoja tržišta i tehnologije te međunarodnih trendova odredila ili prilagodila sljedeće elemente iz priloga II. i III.:

- (a) rok objave ulaznih podataka (Prilog II., točka 6.)
- (b) postupke odabira, imenovanja i određivanja nadležnosti nadzornog odbora (Prilog II., točke 8., 9. i 10.)
- (c) učestalost revizije (Prilog II., točka 12.)
- (d) postupke koje treba objasniti u kodeksu ponašanja koji se odnose na pružanje ulaznih podataka (Prilog II., točka 13.)
- (e) sustave i kontrole subjekata koji pridonose utvrđivanju (Prilog II., točka 16.)
- (f) dokumentaciju koju subjekt koji pridonosi utvrđivanju mora čuvati i mediji na kojima je treba pohraniti (Prilog II., točke 17. i 18.)
- (g) nalaze o kojima služba tog subjekta za praćenje usklađenosti treba izvijestiti upravu (Prilog II., točka 19.)
- (h) učestalost unutarnjeg preispitivanja ulaznih podataka i postupaka (Prilog II., točka 20.)
- (i) učestalost vanjskih revizija ulaznih podataka subjekta koji pridonosi utvrđivanju (Prilog II., točka 21.)
- (j) kriterije i postupke za razvoj referentnih vrijednosti (Prilog III., točka 1. podtočka (a))
- (k) elemente koje treba uključiti u metodologiju i opis metodologije (Prilog III., točke 1. i 2.)
- (l) zahtjeve administratora koji se odnose na kvalitetu i ispravnost izračuna referentne vrijednosti i sadržaj opisa priloženog uz svaki izračun (Prilog III., točke 5. i 6.).

Poglavlje 2.

Ključne referentne vrijednosti

Članak 13.

Ključne referentne vrijednosti

1. Komisija donosi popis referentnih vrijednosti smještenih unutar Unije koje su ključne u skladu s definicijom u članku 3. stavku 21.
Ti se provedbeni akti donose u skladu s kontrolnim postupkom iz članka 38. stavka 2.
2. U roku od 5 radnih dana od datuma prijave odluke povezane s ključnom referentnom vrijednošću koja je na popisu iz stavka 1. ovog članka, administrator te ključne vrijednosti dostavlja kodeks ponašanja mjerodavnom nadležnom tijelu. Mjerodavno nadležno tijelo u roku od 30 dana provjerava je li sadržaj kodeksa ponašanja usklađen sa zahtjevima ove Uredbe. Ako mjerodavno nadležno tijelo ustanovi da određeni elementi nisu u skladu sa zahtjevima ove Uredbe, o tome obavješćuje administratora. Administrator u roku od 30 dana od te obavijesti prilagođuje kodeks ponašanja kako bi osigurao usklađenost sa zahtjevima ove Uredbe.

Članak 14.
Obvezno pridonnošenje

1. Ako tijekom bilo koje godine najmanje 20 % subjekata prestane pridonositi utvrđivanju ključne referentne vrijednosti, ili ima dovoljno naznaka da će 20 % subjekata prestati pridonositi utvrđivanju, tijelo nadležno za administratora ključne referentne vrijednosti ima ovlast:
 - (a) zahtijevati od nadziranih subjekata, odabranih u skladu sa stavkom 2., da dostave ulazne podatke administratoru u skladu s metodologijom, kodeksom ponašanja ili nekim drugim pravilima;
 - (b) utvrditi oblik i trenutak dostave ulaznih podataka;
 - (c) promijeniti kodeks ponašanja, metodologiju ili druga pravila povezana s ključnom referentnom vrijednošću.
2. O nadziranim subjektima od kojih se može u skladu sa stavkom 1. zahtijevati doprinos ključnim referentnim vrijednostima odlučuje nadležno tijelo administratora na temelju sljedećih kriterija:
 - (a) stvarnog ili mogućeg udjela nadziranog subjekta na tržištu koje se treba mjeriti referentnom vrijednošću;
 - (b) stručnosti i sposobnosti nadziranog subjekta da pruži ulazne podatke potrebne kvalitete.
3. Nadležno tijelo nadziranog subjekta koji pridonosi utvrđivanju i od kojega se mjerama u skladu s točkama (a) i (b) stavka 1. zahtijeva doprinos referentnoj vrijednosti pomaže nadležnom tijelu administratora u provedbi takvih mjera.
4. Nadležno tijelo administratora preispituje svaku mjeru donesenu na temelju stavka 1. godinu dana nakon njezina donošenja. Tijelo opoziva mjeru:
 - (a) ako ocijeni da će subjekti koji pridonose utvrđivanju vjerojatno nastaviti dostavljati ulazne podatke još najmanje godinu dana nakon ukidanja obveze pridonnošenja, što se potvrđuje barem sljedećim:
 - (1) pisanim obvezivanjem subjekta koji pridonosi utvrđivanju administratoru i nadležnom tijelu da će nastaviti pridonositi ulazne podatke za referentnu vrijednost najmanje godinu dana ako se opozove mjera obveznog pridonnošenja
 - (2) pisanim izvješćem administratora nadležnom tijelu kojim potvrđuje da se ključna referentna vrijednost može nastaviti održavati i nakon opoziva mjere obveznog pridonnošenja;
 - (b) ako ocijeni da je dostupna prihvatljiva zamjenska referentna vrijednost i da korisnici ključne referentne vrijednosti mogu uz minimalne troškove prijeći na zamjensku vrijednost, što se potvrđuje barem pisanim izvješćem administratora koje sadržava pojedinosti o načinu prijelaza na zamjensku referentnu vrijednost te o mogućnostima i troškovima korisnika pri prelasku na zamjensku vrijednost.
5. U slučaju da subjekt koji pridonosi utvrđivanju prekrši zahtjeve iz stavka 1. ovog članka, administrator o tome obavješćuje mjerodavno nadležno tijelo čim to bude tehnički moguće.

GLAVA IV.

TRANSPARENTNOST I ZAŠTITA POTROŠAČA

Članak 15.

Izjava o referentnoj vrijednosti

1. O svakoj referentnoj vrijednosti administrator objavljuje izjavu kojom:
 - (a) jasno i nedvosmisleno definira tržišnu ili gospodarsku stvarnost koja se mjeri referentnom vrijednošću te okolnosti u kojima to mjerenje može biti nepouzđano;
 - (b) opisuje ili navodi svrhe za koje je primjena te referentne vrijednosti primjerena i okolnosti u kojima to više ne bi bila;
 - (c) utvrđuje tehničke specifikacije u kojima su jasno i nedvosmisleno određeni elementi izračuna gdje je moguća primjena diskrecijskih prava, kriteriji u skladu s kojima se to čini, osobe koje ih primjenjuju i način na koji se diskrecijska prava mogu naknadno vrednovati;
 - (d) obavješćuje se o čimbenicima, uključujući vanjske čimbenike izvan kontrole administratora, koji mogu dovesti do promjena u referentnoj vrijednosti ili njezina prestanka i
 - (e) savjetuje se da svaki financijski ugovor ili drugi financijski instrument povezan s određenom referentnom vrijednošću treba podnijeti mogućnost promjene ili prestanka referentne vrijednosti ili se na neki drugi način suočiti s tim.
2. Da bi se osigurala usklađenost sa stavkom 1., administrator poštuje detaljne zahtjeve navedene u odjeljku F Priloga I.

Članak 16.

Transparentnost ulaznih podataka

1. Čim objavi referentnu vrijednost, administrator objavljuje ulazne podatke kojima se koristio za njezino utvrđivanje, osim ako bi ta objava imala štetne posljedice za subjekte koji pridonose utvrđivanju ili za pouzdanost i cjelovitost referentne vrijednosti. Objava se u takvim slučajevima može odgoditi na razdoblje tijekom kojega se te posljedice znatno umanjuju. Osobni podatci sadržani u ulaznim podacima ne objavljuju se.
2. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. o mjerama za daljnje određivanje informacija koje treba objaviti u skladu sa stavkom 1., načina objave i okolnosti u kojima se ta objava može odgoditi te sredstava za njezin prijenos.

Članak 17.

Prestanak referentne vrijednosti

1. Administrator objavljuje postupak o mjerama koje on treba poduzeti u slučaju promjene ili prestanka referentne vrijednosti.
2. Nadzirani subjekti koji izdaju ili posjeduju financijske instrumente ili su strane u financijskim ugovorima povezanim s referentnom vrijednošću izrađuju stabilne pisane planove mjera koje bi poduzeli u slučaju bitnih promjena ili prestanka

utvrđivanja referentne vrijednosti. Te planove nadzirani subjekti dostavljaju mjerodavnom nadležnom tijelu na zahtjev.

*Članak 18.
Procjena prikladnosti*

1. U slučaju da nadzirani subjekt namjerava sklopiti financijski ugovor s potrošačem, taj subjekt prvo priskrbljuje potrebne informacije o znanju i iskustvu potrošača u području referentne vrijednosti, njegovoj financijskoj situaciji i ciljevima u pogledu tog financijskog ugovora te izjavu o referentnoj vrijednosti objavljenu u skladu s člankom 15., a zatim procjenjuje je li povezivanje financijskog ugovora s tom referentnom vrijednošću primjereno za njega.
2. Ako na temelju procjene iz stavka 1. smatra da referentna vrijednost nije primjerena za potrošača, nadzirani subjekt o tome u pisanom obliku upozorava potrošača navodeći razloge.

**GLAVA V.
UPORABA REFERENTNIH VRIJEDNOSTI KOJE PRUŽE ODOBRENI
ADMINISTRATORI ILI ADMINISTRATORI IZ TREĆIH ZEMALJA**

*Članak 19.
Uporaba stabilnih referentnih vrijednosti*

Nadzirani subjekt može rabiti referentnu vrijednost u Uniji za financijski instrument ili financijski ugovor ili za mjerenje uspješnosti financijskog fonda ako ju je pružio administrator odobren u skladu s člankom 23. ili administrator smješten u trećoj zemlji koji je registriran u skladu s člankom 21.

*Članak 20.
Istovrijednost*

1. Nadzirani subjekti u Uniji mogu rabiti referentne vrijednosti koje pruže administratori s poslovnim nastanom u trećoj zemlji ako se poštuju sljedeći uvjeti:
 - (a) Komisija je donijela odluku o jednakovrijednosti u skladu sa stavkom 2., čime priznaje jednakovrijednost pravnog okvira i nadzorne prakse te treće zemlje sa zahtjevima ove Uredbe;
 - (b) administrator je odobren odnosno registriran u toj trećoj zemlji i ondje podliježe nadzoru;
 - (c) administrator je dostavio ESMA-i svoj pristanak da nadzirani subjekti rabe njegovu postojeću ili buduću referentnu vrijednost, popis referentnih vrijednosti koje se mogu rabiti u Uniji i podatke o tijelu nadležnom za njegov nadzor u trećoj zemlji;
 - (d) administrator je propisno registriran u skladu s člankom 21. i
 - (e) dogovori o suradnji iz stavka 3. ovog članka operativni su.
2. Komisija može donijeti odluku o tome da se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje osigurava sljedeće:
 - (a) da administratori koji su odobreni ili registrirani u toj trećoj zemlji poštuju obvezujuće zahtjeve koji su jednakovrijedni zahtjevima koji proizlaze iz ove

Uredbe, osobito uzimajući u obzir osigurava li se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje usklađenost s načelima IOSCO-a za financijsku stabilnost objavljenima 17. srpnja 2013. i

- (b) da obvezujući zahtjevi u toj trećoj zemlji podliježu trajnom i djelotvornom nadzoru i provedbi.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s kontrolnim postupkom iz članka 38. stavka 2.

- 3. ESMA utvrđuje načine suradnje s nadležnim tijelima trećih zemalja čiji pravni okvir i nadzorna praksa nisu priznati kao jednakovrijedni u skladu sa stavkom 2. Takvim aranžmanima određuje se barem sljedeće:

- (a) mehanizam razmjene informacija između ESMA-e i mjerodavnih nadležnih tijela, uključujući pristup informacijama koje zatraži ESMA o administratoru odobrenom u toj trećoj zemlji;
- (b) mehanizam brzog obavješćivanja ESMA-e u slučaju da nadležno tijelo treće zemlje smatra da administrator odobren u toj trećoj zemlji, koji je pod njegovim nadzorom, krši uvjete svojeg odobrenja ili drugi nacionalni propis;
- (c) postupke za koordinaciju nadzornih aktivnosti, uključujući izravni nadzor.

- 4. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja minimalnog sadržaja postupaka suradnje iz stavka 3. kako bi osigurala da nadležna tijela i ESMA mogu izvršavati svoje nadzorne ovlasti u skladu s ovom Uredbom.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [XXX].

Delegira se ovlast Komisiji za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom propisanim u člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 21. Registracija

- 1. ESMA obavlja registraciju administratora koji su je obavijestili o svojem pristanku iz članka 20. stavka 1. točke (c). Registar je javno dostupan na *web*-stranici ESMA-e i sadržava informacije o referentnim vrijednostima koje relevantni administratori smiju pružati te o nadležnom tijelu odgovornom za provođenje nadzora u trećoj zemlji.
- 2. Registraciju administratora iz stavka 1. ESMA povlači iz registra iz stavka 1. u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako ESMA ima utemeljene razloge, na temelju dokumentiranih dokaza, smatrati da administrator djeluje tako da jasno u pitanje dovodi interese korisnika referentne vrijednosti odnosno pravilno funkcioniranje tržišta ili
 - (b) ako ESMA ima utemeljene razloge, na temelju dokumentiranih dokaza, smatrati da je administrator teško povrijedilo nacionalno zakonodavstvo ili druge propise koji se na njega primjenjuju u trećoj zemlji i na temelju kojih je Komisija donijela odluku u skladu s člankom 20. stavkom 2.
- 3. ESMA donosi odluku iz stavka 2. samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) ESMA je proslijedila predmet nadležnom tijelu treće zemlje i to nadležno tijelo nije poduzelo odgovarajuće mjere potrebne za zaštitu ulagatelja i pravilnog funkcioniranja tržišta u Uniji odnosno nije dokazalo da dotični administrator ispunjuje uvjete koji se na njega primjenjuju u trećoj zemlji;
 - (b) ESMA je obavijestila nadležno tijelo treće zemlje o svojoj namjeri da povuče registraciju administratora, i to najmanje 30 dana prije povlačenja registracije.
4. ESMA bez odgode obavješćuje druga nadležna tijela o svim mjerama donesenima u skladu sa stavkom 2 i objavljuje svoje odluke na svojoj *web*-stranici.

GLAVA VI.

ODOBRENJE I NADZOR ADMINISTRATORA

Poglavlje 1.

Odobrenje

Članak 22.

Zahtjevi za odobrenje

1. Administrator podnosi zahtjev za odobrenje pružanja referentnih vrijednosti ako se indeksi koje pruža rabe kao referentne vrijednosti za financijske instrumente ili financijske ugovore odnosno za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda.
2. Odobreni administrator u svakom trenutku poštuje uvjete odobrenja i obavješćuje nadležno tijelo o svim bitnim promjenama povezanim s prvotnom dodjelom odobrenja.

Članak 23.

Podnošenje zahtjeva za odobrenje

1. Administrator podnosi zahtjev za odobrenje nadležnom tijelu države članice u kojoj je smješten.
2. Zahtjev za odobrenje u skladu sa stavkom 1. podnosi se:
 - (a) u roku od 30 radnih dana nakon što nadzirani subjekt dogovori da će indeks koji pruža administrator rabiti kao referentnu vrijednost za financijski instrument ili financijski ugovor ili za mjerenje uspješnosti financijskog fonda;
 - (b) u roku od 30 dana nakon što administrator pristane u skladu sa stavkom 2. članka 25. da se indeks rabi kao referentna vrijednost za financijski instrument iz stavka 1. članka 25.
3. Administrator koji podnosi zahtjev osigurava sve potrebne informacije kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da administrator koji podnosi zahtjev ima u trenutku izdavanja odobrenja uspostavljene sve potrebne aranžmane za ispunjivanje zahtjeva utvrđenih ovom Uredbom.
4. Mjerodavno nadležno tijelo ocjenjuje potpunost zahtjeva u roku od 15 radnih dana od primitka zahtjeva i o tome obavješćuje podnositelja zahtjeva. Ako zahtjev nije potpun, podnositelj zahtjeva dostavlja dodatne informacije koje zatraži mjerodavno nadležno tijelo.
5. Mjerodavno nadležno tijelo, u roku od 45 radnih dana od primitka potpunog zahtjeva, ispituje zahtjev i donosi odluku o odobrenju ili odbijanju odobrenja

administratora koji je podnio zahtjev. U roku od pet dana od donošenja odluke o odobrenju ili odbijanju odobrenja nadležno tijelo o tome obavješćuje dotičnog administratora. Ako nadležno tijelo odbije odobriti administratora koji je podnio zahtjev, mora tu odluku obrazložiti.

6. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o svim odlukama o odobrenju ili odbijanju odobrenja administratora koji su podnijeli zahtjev i ESMA objavljuje popis administratora odobrenih u skladu s ovom Uredbom. Taj se popis ažurira u roku od 7 radnih dana od obavijesti iz ovog stavka.
7. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 39. o mjerama za daljnje određivanje informacija koje treba navesti u zahtjevu za odobrenje, uzimajući pritom u obzir načelo razmjernosti i troškove administratora i nadležnih tijela.

Članak 24.

Povlačenje ili suspenzija odobrenja

1. Nadležno tijelo povlači ili suspendira odobrenje administratora:
 - (a) ako se administrator izričito odrekne registracije ili tijekom proteklih dvanaest mjeseci nije pružao referentne vrijednosti;
 - (b) ako je administratoru dodijeljeno odobrenje na temelju lažnih izjava ili na drugi protupropisni način;
 - (c) ako administrator više ne ispunjuje uvjete uz koje mu je dodijeljeno odobrenje ili
 - (d) ako je administrator teško ili ponovno povrijedio odredbe ove Uredbe.
2. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o svojoj odluci u roku od pet radnih dana.

Poglavlje 2.

Obavješćivanje o primjeni referentnih vrijednosti

Članak 25.

Obavijest ESMA-i o uporabi indeksa u financijskom instrumentu

1. Kad nadležno tijelo ustanovi da se indeks rabi u vezi s financijskim instrumentom, ili da je mjestu trgovanja, koje je pod nadzorom nadležnog tijela u vezi s financijskim instrumentom koji je povezan s tim indeksom, podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje, dotično nadležno tijelo o tome obavješćuje ESMA-u u roku od 10 radnih dana.
2. U roku od 10 radnih dana od obavijesti ESMA obavješćuje relevantnog administratora referentne vrijednosti o pojedinostima njezine uporabe i zahtijeva od administratora da potvrdi svoju suglasnost u vezi s tom uporabom u roku od 10 radnih dana.
3. Ne dovodeći u pitanje članak 30. [MIFIR-a], ako administrator ne potvrdi ESMA-i svoj pristanak u roku određenom u stavku 2., ESMA obavješćuje nadležno tijelo koje zahtijeva od mjesta trgovanja da povuče kotaciju tog financijskog instrumenta ili odbije njegovo uvrštenje u trgovanje u roku od 10 radnih dana.
4. ESMA na svojoj *web*-stranici objavljuje sve obavijesti koje se odnose na stavke 1., 2. i 3.

ESMA priprema nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili postupci i oblici razmjene informacija iz stavaka 1. i 2.

ESMA podnosi Komisiji nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do [XXXX].

Komisija je ovlaštena donijeti provedbene tehničke standarde iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe br. 1095/2010.

Poglavlje 3.

Nadzorna suradnja

Članak 26.

Delegiranje zadaća između nadležnih tijela

1. Nadležno tijelo može delegirati zadaće koje ima na temelju ove Uredbe nadležnom tijelu druge države članice u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Delegiranje zadaća ne utječe na odgovornost delegirajućeg nadležnog tijela, a nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o svakom prijedlogu delegiranja 60 dana prije nego što to delegiranje počne proizvoditi učinke.
2. Nadležno tijelo može delegirati ESMA-i neke zadaće koje ima na temelju ove Uredbe ako se tako dogovore. Delegiranje zadaća ne utječe na odgovornost nadležnog tijela koje delegira svoje zadaće.
3. ESMA obavješćuje države članice o prijedlogu delegiranja u roku od sedam dana. ESMA objavljuje detalje dogovorenog delegiranja u roku od pet radnih dana od obavijesti.

Članak 27.

Objava informacija druge države članice

1. Nadležno tijelo može objaviti informacije primljene od drugog nadležnog tijela samo u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako je od drugog nadležnog tijela zaprimilo pisanu suglasnost i informacije se objavljuju samo u svrhu za koju postoji suglasnost drugog nadležnog tijela ili
 - (b) ako je takva objava potrebna zbog sudskog postupka.

Članak 28.

Suradnja u slučaju zahtjeva povezanog s izravnim nadzorom ili istragom

1. Mjerodavno nadležno tijelo može zatražiti pomoć drugog nadležnog tijela u vezi s izravnim nadzorima ili istragama.
2. Nadležno tijelo koje upućuje zahtjev iz stavka 1. o tome obavješćuje ESMA-u. U slučaju istrage ili nadzora s prekograničnim učinkom nadležna tijela mogu zatražiti da ESMA koordinira izravni nadzor ili istragu.
3. Ako nadležno tijelo zaprimi zahtjev drugog nadležnog tijela da obavi izravni nadzor ili istragu, ono može:
 - (a) obaviti izravni nadzor ili istragu;
 - (b) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sudjeluje u izravnom nadzoru ili istrazi;

- (c) imenovati revizore ili stručnjake za obavljanje izravnog nadzora ili istrage.

Poglavlje 4.

Uloga nadležnih tijela

Članak 29.

Nadležna tijela

1. Svaka država članica imenuje mjerodavno tijelo nadležno za administratore i nadzirane subjekte koji pridonose utvrđivanju za obavljanje zadaća koje proizlaze iz ove Uredbe i o tome obavješćuje Komisiju i ESMA-u.
2. Kada država članica odredi više od jednog nadležnog tijela, ona jasno određuje njihove uloge i određuje jedno tijelo koje je odgovorno za koordinaciju suradnje i razmjenu informacija s Komisijom, ESMA-om i drugim nadležnim tijelima država članica.
3. ESMA objavljuje na svojoj *web*-stranici popis nadležnih tijela određenih u skladu sa stavkom 1.

Članak 30.

Ovlasti nadležnih tijela

1. Da bi ispunila zadaće koje imaju na temelju ove Uredbe, nadležna tijela raspolazu, u skladu s nacionalnim propisima, barem sljedećim nadzornim i istražnim ovlastima:
 - (a) imaju pristup svakom dokumentu i drugim podacima u bilo kojem obliku te dobivaju ili izrađuju njihovu presliku;
 - (b) traže ili zahtijevaju informacije od svake osobe, uključujući one koje su uzastopno uključene u prijenos naloga ili obavljaju dotične operacije, kao i od njihovih nalogodavaca, i prema potrebi pozivaju i ispituju te osobe u cilju dobivanja informacija;
 - (c) u vezi s referentnim vrijednostima čiji su ulazni podatci roba, traže informacije od sudionika na povezanim promptnim tržištima u skladu sa standardiziranim obrascima, dobivaju izvješća o transakcijama i imaju izravan pristup sustavima trgovatelja;
 - (d) obavljaju izravni nadzor ili istragu na mjestima koja nisu privatni stambeni objekti fizičkih osoba;
 - (e) ulaze u prostore fizičkih i pravnih osoba radi zapljene dokumenata i drugih podataka u bilo kojem obliku ako se osnovano sumnja da bi ti dokumenti i drugi podatci povezani s predmetom nadzora ili istrage mogli biti važni da dokazivanje kršenja ove Uredbe; ako je, u skladu s nacionalnim pravom, potrebno prethodno odobrenje pravosudnog tijela predmetne države članice, ta se ovlast za pristup prostoru koristi nakon što se zaprimi to prethodno sudsko odobrenje;
 - (f) zahtijevaju postojeće snimke telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije i druge evidencije o prometu podataka koje nadzirani subjekti imaju;
 - (g) traže da se zamrzne i/ili zaplijeni imovina;
 - (h) obustavljaju trgovanje predmetnim financijskim instrumentom koji je povezan s referentnom vrijednošću;

- (i) zahtijevaju privremeni prestanak svakog postupanja koje nadležno tijelo smatra suprotnim ovoj Uredbi;
 - (j) uvode privremenu zabranu izvršavanja profesionalne aktivnosti;
 - (k) poduzimaju sve mjere potrebne da se osigura ispravno informiranje javnosti o pružanju referentne vrijednosti, među ostalim i zahtijevanjem od osobe koja je objavila referentnu vrijednost da objavi ispravljenu izjavu o prošlim doprinosima referentnoj vrijednosti ili njezinim vrijednostima.
2. Nadležna tijela izvršavaju svoje funkcije i ovlasti iz stavka 1. na bilo koji od sljedećih načina:
- (a) izravno;
 - (b) u suradnji s drugim tijelima ili sudionicima na tržištu;
 - (c) delegiranjem zadaća u okviru svoje odgovornosti na ta tijela ili sudionike na tržištu;
 - (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.
- Pri izvršavanju tih ovlasti nadležna tijela raspolažu primjerenim i djelotvornim zaštitnim mjerama u pogledu prava na obranu i temeljnih prava.
3. Države članice osiguravaju postojanje primjerenih mjera kako bi nadležna tijela imala sve nadzorne i istražne ovlasti potrebne za ispunjivanje svojih dužnosti.
4. Ne smatra se da osoba krši ograničenja povezana s objavom informacija, koja su utvrđena ugovorom ili drugom zakonodavnom, regulatornom ili upravnom odredbom, ako objavljuje informacije u skladu sa stavkom 2.

Članak 31.

Upravne mjere i sankcije

1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela u skladu s člankom 34., države članice u skladu s nacionalnim pravom osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast poduzimati primjerene upravne mjere i primjenjivati upravne mjere i sankcije barem za sljedeće:
- (a) u slučaju kršenja članka 5. stavka 1., članka 6., članka 7. stavka 1., članaka 8., 9., 10., 11., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 22. i 23. ove Uredbe i
 - (b) u slučaju nesuradnje ili nepoštovanja istrage, nadzora ili zahtjeva iz članka 30.
2. U slučaju kršenja iz stavka 1., države članice u skladu s nacionalnim pravom prenose nadležnim tijelima ovlast za primjenu barem sljedećih upravnih mjera i sankcija:
- (a) nalog kojim se zahtijeva da osoba odgovorna za kršenje prekine takvo postupanje i da takvo postupanje ne ponavlja;
 - (b) povrat ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zahvaljujući kršenju, ako ih je moguće utvrditi;
 - (c) javno upozorenje u kojem se navode odgovorna osoba i narav kršenja;
 - (d) povlačenje ili suspenzija odobrenja reguliranom subjektu;
 - (e) privremena zabrana fizičkoj osobi, koja se smatra odgovornom za to kršenje, da obavlja rukovodeće funkcije u administratoru ili subjektu koji pridonosi utvrđivanju;

(f) izricanje maksimalne upravne novčane sankcije u iznosu do tri puta većem od iznosa ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zahvaljujući kršenju, ako ih je moguće utvrditi ili

(1) za fizičku osobu, maksimalne upravne novčane sankcije od najmanje:

(i.) za kršenje članka 5. stavka 1., članka 6., članka 7. stavka 1. i članaka 8., 9., 10., 11., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 22. i 23. do 500 000 EUR odnosno, ako euro nije službena valuta predmetne države članice, do protuvrijednosti u nacionalnoj valuti na dan stupanja na snagu ove Uredbe ili

(ii.) za kršenje članka 7. stavka 1. točaka (b) ili (c) do 100 000 EUR odnosno, ako euro nije službena valuta predmetne države članice, do protuvrijednosti u nacionalnoj valuti na dan stupanja na snagu ove Uredbe;

(2) za pravnu osobu, do maksimalne upravne novčane sankcije od najmanje:

(i.) za kršenje članka 5. stavka 1., članka 6., članka 7. stavka 1. i članaka 8., 9., 10., 11., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 22. i 23. do 1 000 000 EUR ili 10 % njezina ukupnog godišnjeg prometa u skladu sa zadnjim dostupnim financijskim izvještajem koji je odobrilo upravno tijelo, ovisno o tome koji je iznos veći; ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva, koji pripremaju konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU, relevantni ukupni godišnji promet ukupni je godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s Direktivom 86/635/EZ za banke i Direktivom 91/674/EZ za društva za osiguranje, u skladu sa zadnjim dostupnim konsolidiranim izvještajem koji je odobrilo upravno tijelo krajnjeg matičnog društva ili, ako je riječ o udruženju, 10 % ukupnog prometa svih njegovih članova, ili

(ii.) za kršenje članka 6. stavka 1. točaka (b) i (c) do 250 000 EUR ili 2 % njezina ukupnog godišnjeg prometa u skladu sa zadnjim dostupnim obračunom koji je odobrilo upravno tijelo, ovisno o tome koji je iznos veći; ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva, koji pripremaju konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU, relevantni ukupni godišnji promet ukupni je godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s Direktivom 86/635/EZ za banke i Direktivom 91/674/EZ za društva za osiguranje, u skladu sa zadnjim dostupnim konsolidiranim izvještajem koji je odobrilo upravno tijelo krajnjeg matičnog društva ili, ako je riječ o udruženju, 10 % ukupnog prometa svih njegovih članova.

3. Do [12 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe] države članice obavješćuju Komisiju i ESMA-u o pravilima koja se odnose na stavke 1. i 2. Komisiju i ESMA-u bez odgode moraju obavijestiti o daljnjim izmjenama tih pravila.

4. Države članice mogu nadležnim tijelima u skladu s nacionalnim pravom osigurati druge ovlasti sankcioniranja uz one navedene u stavku 1. i mogu predvidjeti veće sankcije od onih utvrđenih u tom stavku.

Članak 32.

Izvršavanje ovlasti nadzora i sankcioniranja

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela pri utvrđivanju vrste i razine upravnih sankcija uzimaju u obzir sve bitne okolnosti, uključujući prema potrebi sljedeće:
 - (a) ozbiljnost i trajanje povrede;
 - (b) stupanj odgovornosti odgovorne osobe;
 - (c) financijsku snagu odgovorne osobe, osobito izraženu kao ukupni prihod odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak odgovorne fizičke osobe;
 - (d) razinu ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka odgovorne osobe, ako ih je moguće utvrditi;
 - (e) razinu suradnje odgovorne osobe s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka te osobe;
 - (f) prethodna kršenja propisa koja je počinila ta osoba;
 - (g) mjere koje je odgovorna osoba poduzela nakon kršenja propisa kako bi spriječila ponovljeno kršenje.
2. Pri izvršavanju ovlasti sankcioniranja u okolnostima utvrđenima u članku 31. nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da nadzorne ovlasti, ovlasti sankcioniranja i upravne sankcije proizvedu učinke koji se žele postići ovom Uredbom. Nadležna tijela usklađuju svoja djelovanja kako bi izbjegla dvostruko obavljanje i preklapanje poslova pri primjeni nadležnih i istražnih ovlasti te upravnih sankcija i novčanih kazni za prekogranične slučajeve.

Članak 33.

Objava odluka

1. Odluku o izricanju upravne sankcije ili mjere zbog kršenja ove Uredbe objavljuje nadležno tijelo na svojoj službenoj *web*-stranici čim se sankcionirana osoba obavijesti o tome. Objava sadržava barem informacije o vrsti kršenja propisa i identitetu odgovorne osobe. Ta obveza ne primjenjuje se odluke o izricanju mjera istražne naravi.
2. Ako smatra, na temelju pojedinačne procjene koja se provodi o razmjernosti objave podataka, da je objava identiteta pravnih osoba ili osobnih podataka fizičkih osoba nerazmjerna ili da bi se tom objavom ugrozila stabilnost financijskih tržišta ili tekuća istraga, nadležno tijelo:
 - (a) odgađa objavu odluke o izricanju sankcije ili mjere do trenutka kada razlozi neobjavljivanja prestanu postojati;
 - (b) objavljuje odluku o izricanju sankcije ili mjere na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom ako se takvom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita predmetnih osobnih podataka; u slučaju odluke o anonimnoj objavi sankcije ili mjere, objava bitnih podataka može se odgoditi na razuman rok ako je predviđeno da razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tijekom tog roka;
 - (c) uopće ne objavljuje odluku o izricanju sankcije ili mjere ako smatra da mogućnosti u točkama (a) i (b) nisu dostatne:
 - (1) da se osigura neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta ili

- (2) da se osigura razmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.
3. U slučaju da je odluka o izricanju sankcije ili mjere predmet pritužbe mjerodavnom pravosudnom ili drugom tijelu, nadležno tijelo na svojoj službenoj *web*-stranici odmah objavljuje i tu informaciju te sve informacije o ishodu te pritužbe. Osim toga objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o izricanju sankcije ili mjere.
4. Nadležna tijela osiguravaju da sadržaj objavljen u skladu s ovim člankom bude dostupan na njihovim službenim *web*-stranicama najmanje pet godina od trenutka objave. Osobni podaci u objavljenom sadržaju zadržavaju se na službenoj *web*-stranici nadležnog tijela tijekom razdoblja koje je potrebno u skladu s vrijedećim propisima o zaštiti podataka.

Članak 34. *Kolegiji nadležnih tijela*

1. Nadležno tijelo uspostavlja kolegij nadležnih tijela u roku od 30 radnih dana nakon što na snagu stupi odluka iz članka 13. stavka 1. o proglašivanju referentne vrijednosti ključnom.
2. Kolegij je sastavljen od nadležnog tijela administratora, ESMA-e i nadležnih tijela subjekata koji pridonose utvrđivanju.
3. Nadležna tijela drugih država članica imaju pravo biti članovi kolegija ako bi prestanak pružanja ključne referentne vrijednosti imao znatan nepovoljni utjecaj na financijsku stabilnost, redovno funkcioniranje tržišta, potrošače ili realno gospodarstvo u tim državama članicama.
- U slučaju da namjerava postati član kolegija na temelju prvog podstavka, nadležno tijelo podnosi zahtjev nadležnom tijelu administratora kojim potvrđuje da su svi uvjeti ove odredbe ispunjeni. Mjerodavno nadležno tijelo administratora razmatra zahtjev i u roku od 20 radnih dana od njegova primitka obavješćuje tijelo koje je podnijelo zahtjev o tome smatra li da su ti uvjeti ispunjeni ili nisu. Ako smatra da uvjeti nisu ispunjeni, tijelo koje je podnijelo zahtjev može predmet uputiti ESMA-i u skladu sa stavkom 10.
4. ESMA pridonosi promicanju i praćenju učinkovitog, djelotvornog i dosljednog rada kolegija supervizora iz ovog članka u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Zbog toga ESMA u primjerenom opsegu sudjeluje u radu i smatra se nadležnim tijelom u tu svrhu.
5. Nadležno tijelo administratora predsjedava sastancima kolegija, koordinira rad kolegija i osigurava djelotvornu razmjenu informacija među članovima kolegija.
6. Nadležno tijelo administratora sastavlja u pisanom obliku mehanizme koordinacije u okviru kolegija u vezi sa sljedećim pitanjima:
- (a) informacijama koje se razmjenjuju među nadležnim tijelima;
 - (b) postupkom odlučivanja među nadležnim tijelima;
 - (c) slučajevima u kojima se nadležna tijela moraju međusobno savjetovati;
 - (d) pomoći koja se treba pružiti na temelju članka 14. stavka 3. pri izvršavanju mjera iz članka 14. stavka 1. točaka (a) i (b).

Ako administrator pruža više od jedne referentne vrijednosti, nadležno tijelo administratora može uspostaviti zaseban kolegij za sve referentne vrijednosti jednog administratora.

7. U nedostatku dogovora o mehanizmima iz stavka 6. svaki član kolegija, osim ESMA-e, može predmet uputiti ESMA-i. Nadležno tijelo administratora uzima u obzir svaki savjet koji dobije od ESMA-e u vezi s pisanim mehanizmima koordinacije prije odobravanja konačnog teksta. Pisani mehanizmi koordinacije sastavljeni su u jedinstvenom dokumentu koji sadržava opširno obrazloženje za svako znatno odstupanje od savjeta dobivenog od ESMA-e. Nadležno tijelo administratora prosljeđuje pisane mehanizme koordinacije članovima kolegija i ESMA-i.
8. Prije nego što poduzme bilo koju mjeru iz članaka 14., 23., 24. i 31., nadležno tijelo administratora savjetuje se s članovima kolegija. Članovi kolegija poduzimaju sve razumne mjere kako bi se postignuo dogovor.

Pri svakoj odluci nadležnog tijela administratora o poduzimanju tih mjera uzima se u obzir utjecaj na druga nadležna tijela i njihove države članice, osobito mogući utjecaj na stabilnost financijskog sustava u nekoj drugoj uključenoj državi članici.
9. U nedostatku dogovora među članovima kolegija o tome treba li poduzeti mjere iz stavka 8. nadležno tijelo administratora može donijeti odluku u roku od 15 radnih dana nakon što se predmet uputi kolegiju. Treba temeljito obrazložiti svako odstupanje te odluke od mišljenja koje su izrazili drugi članovi kolegija i, prema potrebi, ESMA. Nadležno tijelo administratora bez nepotrebnog odlaganja o svojoj odluci obavješćuje kolegij i ESMA-u.
10. Nadležna tijela, osim ESMA-e, mogu se obratiti ESMA-i u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako nadležno tijelo nije dostavilo bitne informacije;
 - (b) ako je nadležno tijelo administratora, nakon zahtjeva na temelju stavka 3., obavijestilo tijelo koje je podnijelo zahtjev da uvjeti tog stavka nisu ispunjeni ili ako nije reagiralo na zahtjev u razumnom roku;
 - (c) ako nadležno tijelo nije postignulo dogovor o pitanjima navedenima u stavku 6.;
 - (d) ako je riječ o ključnoj referentnoj vrijednosti i postoji neslaganje s mjerom poduzetom u skladu s člancima 14., 23., 24. i 31.

Ne dovodeći u pitanje članak 258. UFEU-a, ESMA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010. ESMA može, na vlastitu inicijativu u skladu s drugim podstavkom članka 19. stavka 1., pomagati nadležnim tijelima pri razvoju ujednačene prakse suradnje.

Članak 35. Suradnja s ESMA-om

1. Nadležna tijela surađuju s ESMA-om za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.
2. Nadležna tijela bez odlaganja pružaju ESMA-i sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje njezinih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
3. ESMA priprema nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili postupci i oblici razmjene informacija iz stavka 2.

ESMA podnosi Komisiji nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do [XXXX].

Komisija je ovlaštena donijeti provedbene tehničke standarde iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe br. 1095/2010.

Članak 36.
Poslovna tajna

1. Svi povjerljivi podaci primljeni, razmijenjeni ili prenijeti drugima na temelju ove Uredbe podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne utvrđene u stavku 2.
2. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe koje rade ili su radile za nadležno tijelo, ili bilo koje tijelo ili poduzeće na tržištu, ili za fizičku ili pravnu osobu kojima je nadležno tijelo delegiralo svoje ovlasti, uključujući revizore i stručnjake s kojima nadležna tijela imaju ili su imala ugovore.
3. Informacije obuhvaćene poslovnom tajnom ne smiju se otkriti nijednoj osobi ili tijelu osim u skladu s odredbama određenim zakonom.
4. Sve informacije razmijenjene među nadležnim tijelima na temelju ove Uredbe koje se odnose na poslovanje ili operativne uvjete i druga ekonomska ili osobna pitanja smatraju se povjerljivima i podliježu zahtjevima u vezi poslovne tajne, osim ako nadležno tijelo u trenutku komunikacije izjavi da se predmetne informacije mogu objaviti ili je njihova objava potrebna zbog sudskog postupka.

GLAVA VII.
DELEGIRANI I PROVEDBENI AKTI

Članak 37.
Postupak delegiranja

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 5. stavka 3., članka 7. stavka 3., članka 9. stavka 3., članka 11. stavka 4., članka 12. stavka 3., članka 16. stavka 2. i članka 23. stavka 7. dodjeljuje se Komisiji na neograničeno vrijeme od [datuma stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 2., članka 5. stavka 3., članka 7. stavka 3., članka 9. stavka 3., članka 11. stavka 4., članka 12. stavka 3., članka 16. stavka 2. i članka 23. stavka 7. Odlukom o opozivu okončava se delegiranje ovlasti navedeno u toj odluci. Ona stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave odluke u Službenom listu Europske unije ili na neki kasniji dan koji je u njoj naveden. Ona ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija o njemu istodobno obavještuje Europski parlament i Vijeće.
5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 3. stavkom 2., člankom 5. stavkom 3., člankom 7. stavkom 3., člankom 9. stavkom 3., člankom 11. stavkom 4., člankom 12. stavkom 3., člankom 16. stavkom 2. i člankom 23. stavkom 7. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće ne ulože nikakav prigovor u roku od dva mjeseca od njegova priopćivanja Europskom parlamentu i Vijeću ili ako, prije isteka tog

razdoblja, Europski parlament ili Vijeće obavijeste Komisiju da neće uložiti prigovor. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 38.
Postupak u odboru

1. Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire. Navedeni je odbor odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011, uzimajući u obzir odredbe članka 8. te Uredbe.

GLAVA VIII.
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.
Prijelazne odredbe

1. Administrator koji pruža referentnu vrijednost [na dan stupanja na snagu ove Uredbe] podnosi zahtjev za odobrenje na temelju članka 23. u roku od [24 mjeseca od datuma početka njezine primjene].
2. Administrator koji je podnio zahtjev za odobrenje u skladu sa stavkom 1. može nastaviti utvrđivati postojeću referentnu vrijednost, osim ako se dodjela odobrenja odbije odnosno sve dok se dodjela odobrenja ne odbije.
3. Ako postojeća referentna vrijednost ne ispunjuje zahtjeve ove Uredbe, a njezinom bi se promjenom u svrhu prilagodbe zahtjevima ove Uredbe izazvao slučaj više sile, ometanje ili drugi oblik kršenja uvjeta financijskog ugovora ili financijskog instrumenta koji je povezan s tom referentnom vrijednošću, primjenjuje se stavak 4. ovog članka.
4. Nadležno tijelo države članice u kojoj je administrator smješten dopušta uporabu referentne vrijednosti sve dok financijski instrumenti i financijski ugovori koji se temelje na njoj ne čine više od 5 % vrijednosti financijskih instrumenata i financijskih ugovora koji su se na njoj temeljili u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe. Nakon što ova Uredba stupi na snagu, financijski instrumenti ili financijski ugovori neće se više temeljiti na takvoj referentnoj vrijednosti.

Članak 40.
Preispitivanje

Do 1. srpnja 2018. Komisija mora preispitati ovu Uredbu i o njoj izvijestiti Europski parlament i Vijeće, a osobito o sljedećemu:

- (a) funkcioniranju i djelotvornosti pravila o ključnim referentnim vrijednostima i obveznom pridonošenju na temelju članaka 13. i 14. te o definiciji ključne referentne vrijednosti u članku 3.;
- (b) djelotvornosti pravila o nadzoru u glavi VI. i kolegija u okviru članka 34. te primjerenosti nadzora određenih referentnih vrijednosti što ga obavlja tijelo Unije i
- (c) koristi zahtjeva za prikladnošću u okviru članka 18.

Članak 41.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od [12 mjeseci nakon stupanja na snagu].

Međutim članak 13. stavak 1. i članak 34. primjenjuju se [6 mjeseci nakon stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

PRILOG I.

Odjeljak A Zahtjevi za upravljanje i kontrolu radi usklađivanja s člankom 5. stavkom 1.

I. Zahtjevi za upravljanje i sukob interesa radi usklađivanja s člankom 5. stavkom 1. točkom (a)

1. Pružanje referentne vrijednosti operativno je i funkcionalno odvojeno od svakog dijela administratorova poslovanja koji može dovesti do stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa. Ako se tim sukobima ne može upravljati, operater referentne vrijednosti prestaje s aktivnostima i prekida odnose koji dovode do tih sukoba ili prestaje utvrđivati referentnu vrijednost.
2. Administrator subjektima koji pridonose utvrđivanju, korisnicima referentne vrijednosti i svim mjerodavnim nadležnim tijelima objavljuje ili otkriva sve postojeće ili potencijalne sukobe interesa, uključujući sukobe interesa koji proizlaze iz vlasništva ili kontrole administratora.
3. Administrator uspostavlja primjerene politike i postupke utvrđivanja i otkrivanja sukoba interesa, upravljanja njime te njegova ublaživanja i izbjegavanja kako bi se zaštitile cjelovitost i neovisnost utvrđivanja referentnih vrijednosti. Te politike i postupke treba redovito preispitivati i ažurirati. Politike i postupci trebaju uzimati u obzir i biti usmjereni na razinu sukoba interesa, udjel diskrecijskih prava u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti i rizike povezane s tom referentnom vrijednošću te s pomoću njih treba osigurati:
 - (a) povjerljivost informacija koje administrator zaprimi ili generira, podložno obvezama otkrivanja i transparentnosti u skladu s ovom Uredbom i
 - (b) osobito ublaživanje sukoba zbog administratorova vlasništva ili kontrole, ili zbog drugih interesa unutar svoje grupacije, ili zbog drugih osoba koje mogu utjecati na administratora ili ga kontrolirati u vezi s određivanjem referentne vrijednosti.
4. Administrator osigurava da zaposlenici i sve druge fizičke osobe čije su mu usluge dostupne ili su pod njegovom kontrolom i koje su izravno uključene u pružanje referentne vrijednosti:
 - (a) imaju potrebne vještine, znanja i iskustvo za obavljanje zadaća koje su im dodijeljene te da podliježu djelotvornom upravljanju i nadzoru;
 - (b) nisu izloženi neprimjerenom utjecaju niti sukobima interesa te da naknada tim osobama i njihovo ocjenjivanje ne dovede do sukoba interesa ili na drugi način utječe na cjelovitost postupka utvrđivanja referentne vrijednosti;
 - (c) svojim interesima i poslovnim kontaktima ne dovode u pitanje funkcioniranje administratora;
 - (d) imaju zabranu pridonosa utvrđivanju referentne vrijednosti sudjelovanjem u ponudama i trgovanju za vlastiti račun ili u ime drugih sudionika na tržištu i
 - (e) podliježu djelotvornim postupcima za kontrolu razmjene informacija s drugim zaposlenicima i svima ostalima uključenima u aktivnosti koje

moгу придонјети стваранју ризика од сукоба интереса или ако те информације могу утјецати на референтну вриједност.

5. Administrator uspostavlja posebne postupke unutarnje kontrole kako bi osigurao integritet i pouzdanost zaposlenika ili osobe koja utvrđuje referentnu vrijednost, uključujući barem unutarnje odobrenje uprave prije širenja referentne vrijednosti.
6. Točke 7. i 8. ovog odjeljka primjenjuju se u slučaju kad ulazne podatke podnosi izvršni ured, odnosno funkcionalna cjelina koja označuje odjel, jedinicu ili skupinu zaposlenih u subjektu koji pridonosi utvrđivanju ili subjektu koji mu je pridružen te obavlja poslove utvrđivanja cijena, trgovanja, prodaje, stavljanja na tržište, oglašivanja, poticanja, strukturiranja ili posredovanja.
7. Ako administrator zaprimi ulazne podatke od zaposlenika izvršnog ureda, administrator pribavlja podatke iz drugih izvora s pomoću kojih se prethodno navedeni podatci mogu potvrditi.
8. Administrator ne prihvaća ulazne podatke izvršnog ureda, osim ako postoje primjereni unutarnji nadzor i postupak provjere podataka izvršnog ureda koji ispunjuju sljedeće zahtjeve:
 - (a) provjera ulaznih podataka prije primjene u utvrđivanju referentne vrijednosti, uključujući postupke višestrukog preispitivanja podnesenih podataka, koje provodi više osoblje, i interno odobravanje koje obavlja uprava;
 - (b) fizička razdvojenost zaposlenika izvršnog ureda i linija izvješćivanja;
 - (c) cjelovito razmatranje mjera za upravljanje sukobima radi utvrđivanja i otkrivanja postojećih i mogućih poticaja za manipuliranje podacima i drugih načina utjecaja na njih, upravljanje tim poticajima i njihovo umanjivanje i izbjegavanje, među ostalim i s pomoću politika nagrađivanja, te razmatranje sukoba interesa između pridonosa ulaznih podataka i druge vrste poslovanja istog subjekta ili njemu pridruženog subjekta, ili njegovih klijenata ili kupaca.

II. Zahtjevi za nadzor radi usklađivanja s člankom 5. stavkom 1. točkom (b)

9. Administrator uspostavlja i obavlja trajnu i djelotvornu funkciju nadzora koja je neovisna i uključuje sve ili neke od sljedećih nadležnosti, koje su prilagođene složenosti, uporabi i slabostima referentne vrijednosti:
 - (a) preispitivanje definicije i metodologije referentne vrijednosti;
 - (b) nadziranje svih promjena metodologije i odobravanje administratoru da pokrene savjetovanje o tim promjenama;
 - (c) nadziranje administratorova kontrolnog okvira, kodeksa ponašanja, upravljanja referentnom vrijednošću i njezina djelovanja;
 - (d) preispitivanje i odobravanje postupaka za prestanak referentne vrijednosti, uključujući savjetovanje o prestanku;
 - (e) nadzor trećih osoba uključenih u pružanje referentne vrijednosti, među ostalim i u području izračuna i širenja informacija;
 - (f) ocjena unutarnjih i vanjskih revizija i preispitivanja te praćenje provedbe utvrđenih mjera;

- (g) praćenje ulaznih podataka i subjekata koji pridonose utvrđivanju te mjera kojima administrator provjerava doprinos ulaznim podacima;
- (h) poduzimanje djelotvornih mjera u vezi s kršenjem kodeska ponašanja i
- (i) izvješćivanje mjerodavnih nadležnih tijela o propustima subjekata koji pridonose utvrđivanju ili administratora te o nepravilnim ili sumnjivim ulaznim podacima, što se ustanovilo tijekom nadzora.

10. Funkcija nadzora obavlja se na sljedeći način:

- (a) ako je administrator u vlasništvu ili pod kontrolom subjekta koji pridonosi utvrđivanju ili korisnika, nadzor obavlja neovisni odbor ili povjerenstvo u sastavu kojim se jamče neovisnost i nepostojanje sukoba interesa; ako je administrator u vlasništvu ili pod kontrolom subjekta koji pridonosi utvrđivanju, većinu povjerenstva ne bi trebali činiti ti subjekti; ako je administrator u vlasništvu ili pod kontrolom korisnika, većinu povjerenstva ne bi trebali činiti ti korisnici;
- (b) ako administrator nije u vlasništvu ili pod kontrolom svojih subjekata koji pridonose utvrđivanju ili korisnika, nadzor obavlja unutarnji odbor ili povjerenstvo; članovi unutarnjeg odbora ili povjerenstva ne smiju sudjelovati u pružanju referentne vrijednosti koju nadziru;
- (c) ako administrator može dokazati da zbog naravi, opsega i složenosti pružanja referentne vrijednosti te zbog njezina rizika i utjecaja zahtjevi u točkama (a) i (b) nisu razmjerni, funkciju nadzornog službenika može obavljati fizička osoba; nadzorni službenik ne smije sudjelovati u pružanju referentne vrijednosti koju nadzire.

11. Funkcijom nadzora može biti obuhvaćeno više referentnih vrijednosti jednog administratora, uz uvjet da se poštuju ostali zahtjevi ovog odjeljka.

III. Zahtjevi za kontrolu radi usklađivanja s člankom 5. stavkom 1. točkom (c)

12. Administrator osigurava da za pružanje referentne vrijednosti postoji primjeren kontrolni okvir. Kontrolni okvir treba biti razmjernan razini utvrđenih sukoba, razmjeru diskrecijskih prava u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti i naravi ulaznih podataka za referentnu vrijednosti te obuhvaćati:

- (a) upravljanje operativnim rizikom;
- (b) primjerene i djelotvorne planove za kontinuitet poslovanja i oporavak od kriznih situacija.

13. Ako ulazni podatci nisu transakcijski podatci, administrator:

- (a) uspostavlja mjere kojima osigurava da subjekti koji pridonose utvrđivanju poštuju kodeks ponašanja i primjenjive norme za ulazne podatke;
- (b) uspostavlja mjere za praćenje ulaznih podataka, uključujući praćenje ulaznih podataka prije objave referentne vrijednosti te provjeru ulaznih podataka nakon objave radi utvrđivanja pogrešaka i nepravilnosti.

14. Kontrolni okvir treba dokumentirati, preispitivati i ažurirati po potrebi te, na zahtjev, ustupiti korisnicima i mjerodavnim nadležnim tijelima.

IV. Zahtjevi za odgovornost radi usklađivanja s člankom 5. stavkom 1. točkom (d)

15. Administrator određuje internu funkciju s odgovarajućom sposobnošću da preispituje poštuje li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu te da izvješćuje o tome.
16. Za ključne referentne vrijednosti administrator imenuje neovisnog vanjskog revizora da preispita poštuje li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu te da izvijesti o tome ako se veličina i složenost poslovanja administratora referentne vrijednosti smatraju znatnim rizikom za financijsku stabilnost.
17. Na zahtjev mjerodavnog nadležnog tijela ili korisnika referentne vrijednosti, administrator dostavlja ili objavljuje detalje preispitivanja iz točke 15. odnosno revizije iz točke 16.
18. Administrator vodi evidenciju:
 - (a) o svim ulaznim podacima;
 - (b) o uporabi tih ulaznih podataka za utvrđivanje referentnih vrijednosti i primijenjenoj metodologiji;
 - (c) o ostvarenim prosudbama ili diskrecijskim pravima administratora pri utvrđivanju referentne vrijednosti, uključujući obrazloženja prosudbe ili diskrecijskog prava, te evidenciju o zanemarivanju ulaznih podataka, osobito u slučaju ako je to u skladu s metodologijom referentne vrijednosti, i razlog tog zanemarivanja;
 - (d) o podnositeljima i fizičkim osobama koje je administrator angažirao u svrhu utvrđivanja referentnih vrijednosti;
 - (e) o svim dokumentima koji se odnose na pritužbe, uključujući dokumente koje dostavi podnositelj pritužbe te administratorovu dokumentaciju i
 - (f) o snimkama telefonskih razgovora ili elektroničke komunikacije u vezi s referentnom vrijednošću između osobe koju je angažirao administrator i subjekta koji pridonosi utvrđivanju.
19. Administrator čuva evidenciju iz točke 1. najmanje pet godina u obliku koji omogućuje ponavljanje i cjelovito razumijevanje izračuna referentne vrijednosti te reviziju ili ocjenu ulaznih podataka, izračuna, prosudaba i diskrecijskih prava. Evidencija telefonskih razgovora ili elektroničke komunikacije koji su zabilježeni u skladu s točkom 18. podtočkom (f) daje se osobama uključenima u razgovor ili komunikaciju na zahtjev i čuva se tri godine.
20. Administrator uspostavlja i objavljuje postupke za priopćivanje pritužaba u vezi s referentnim vrijednostima, upravljanje njima i njihovo pravodobno rješavanje, što obavljaju osobe koje nisu ovisne ni o jednoj osobi povezanoj s pritužbom.

Odjeljak B Zahtjevi za izdvajanje funkcija radi usklađivanja s člankom 6.

1. U slučaju izdvajanja funkcija administrator osigurava ispunjivanje sljedećih uvjeta:
 - (a) pružatelj usluga mora imati sposobnost, nadležnost i sva odobrenja koja se traže u skladu s propisima kako bi pouzdano i profesionalno izvršavao procese, usluge ili aktivnosti koje su mu povjerene;
 - (b) administrator poduzima primjerene mjere ako se učini da pružatelj usluge ne obavlja funkcije djelotvorno i u skladu s primjenjivim propisima i regulatornim zahtjevima;

- (c) administrator zadržava stručnost za djelotvoran nadzor izdvojenih funkcija i upravljanje rizicima povezanim s izdvajanjem funkcija;
- (d) pružatelj usluga obavješćuje administratora o svakom razvoju koji može bitno utjecati na njegovu sposobnost da djelotvorno i u skladu s primjenjivim propisima i regulatornim zahtjevima obavlja izdvojene funkcije;
- (e) pružatelj usluga surađuje s mjerodavnim nadležnim tijelom u vezi s izdvojenim aktivnostima, a administrator i mjerodavno nadležno tijelo imaju djelotvoran pristup podacima o izdvojenim aktivnostima i poslovnom prostoru pružatelja usluga; mjerodavno nadležno tijelo može se koristiti tim pravom pristupa;
- (f) administrator može u slučaju potrebe prekinuti taj aranžman.

Odjeljak C Zahtjevi za podatke i metodologiju radi usklađivanja s člankom 7. stavkom 1.

I. Zahtjevi za dostatnost i točnost podataka i reprezentativnost subjekta koji pridonosi utvrđivanju radi usklađivanja s člankom 7. stavkom 1. točkama (a) i (b)

1. Administrator osigurava da kontrolom koja se odnosi na ulazne podatke bude obuhvaćeno sljedeće:
 - (a) kriteriji za utvrđivanje tko smije podnositi ulazne podatke administratoru i postupak za odabir subjekata koji pridonose utvrđivanju;
 - (b) postupak za vrednovanje ulaznih podataka subjekta koji pridonosi utvrđivanju i isključivanje subjekta iz dostavljanja daljnjih ulaznih podataka ili primjenu sankcija zbog neusklađenosti ako je to potrebno i
 - (c) postupak provjere ulaznih podataka, uključujući odnos s drugim pokazateljima ili podacima, radi osiguranja cjelovitosti i točnosti.

II. Zahtjevi za stabilnost i pouzdanost metodologije radi usklađivanja s člankom 7. stavkom 1. točkom (d)

2. Dok razvija metodologiju za referentnu vrijednost, administrator:
 - (a) uzima u obzir čimbenike, uključujući veličinu i normalnu likvidnost na tržištu, transparentnost trgovanja, položaj sudionika na tržištu, tržišnu koncentraciju i dinamiku te primjerenost uzorka da bude reprezentativan za gospodarsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću
 - (b) utvrđuje za potrebe referentne vrijednosti od čega se sastoji aktivno tržište i
 - (c) određuje kojoj se vrsti ulaznih podataka daje prednost.
3. Administrator se koristi metodologijom za referentne vrijednosti:
 - (a) koja je stroga, trajna i omogućuje provjeru, uključujući retroaktivno testiranje i
 - (b) koja je otporna i osigurava da se referentna vrijednost može izračunati u najširem spektru mogućih okolnosti.
4. Administrator raspolaže jasnim objavljenim mehanizmima za utvrđivanje okolnosti u kojima količina ili kakvoća ulaznih podataka ne ispunjuje metodološke norme za

točno i pouzdano utvrđivanje referentne vrijednosti, u kojima se opisuje može li se i kako u takvim okolnostima izračunati referentna vrijednost.

III. Zahtjevi za transparentnost radi usklađivanja s člankom 7. stavkom 1. točkom (e)

5. Administrator uređuje postupak savjetovanja o promjenama u metodologiji. Administrator objavljuje postupke i obrazloženja za sve bitne predložene promjene u metodologiji, uključujući definiciju bitne promjene i trenutak obavješćivanja korisnika o svim promjenama. Ti postupci:
 - (a) uključuju prethodnu obavijest i jasan vremenski okvir koji omogućuje analizu i komentar utjecaja predloženih promjena i
 - (b) predviđaju objavu komentara i administratorovih odgovora na njih nakon što završi savjetovanje, osim ako se zatraži povjerljivost podataka.

Odjeljak D Zahtjevi za kodeks ponašanja radi usklađivanja s člankom 9.

1. Kodeks ponašanja sastavljen na temelju članka 9. sadržava barem sljedeće elemente:
 - (a) uvjete nužne da se osigura pružanje ulaznih podataka u skladu s člancima 7. i 8.; subjekte koji mogu dostavljati ulazne podatke administratoru i postupke za vrednovanje i utvrđivanje subjekata koji pridonose utvrđivanju i podnositelja te dodjelu odobrenja podnositeljima;
 - (b) politike kojima se osigurava da subjekti koji pridonose utvrđivanju pruže sve bitne ulazne podatke i
 - (c) sustave i načine kontrole koje subjekt koji pridonosi utvrđivanju treba uspostaviti, uključujući:
 - postupke za podnošenje ulaznih podataka, uključujući zahtjeve za subjekt koji pridonosi utvrđivanju da odredi jesu li ulazni podatci transakcijski podatci i jesu li usklađeni sa zahtjevima administratora;
 - politike primjene diskrecijskih prava pri pružanju ulaznih podataka;
 - zahtjeve za provjeru ulaznih podataka prije njihova pružanja administratoru;
 - politiku vođenja evidencije;
 - zahtjeve za prijavu sumnjivih ulaznih podataka;
 - zahtjeve za upravljanje sukobima.
2. Administrator osigurava da je kodeks ponašanja usklađen s ovom Uredbom.

Odjeljak E Zahtjevi za upravljanje i kontrolu nadziranih subjekata koji pridonose utvrđivanju radi usklađivanja s člankom 11.

1. Nadzirani subjekt koji pridonosi utvrđivanju raspolaže djelotvornim sustavima i načinima kontrole kako bi osigurao integritet i pouzdanost svih subjekata koji pridonose utvrđivanju dostavom ulaznih podataka administratoru, uključujući:
 - (a) kontrolu podnositelja ulaznih podataka administratoru, uključujući po potrebi i postupak odobravanja koji obavlja fizička osoba nadređena podnositelju;
 - (b) primjerenu obuku podnositelja kojom su obuhvaćene barem ova Uredba i [Uredba o zlouporabi tržišta];

- (c) mjere za upravljanje sukobima, uključujući po potrebi fizičku razdvojenost zaposlenika i razmatranja o uklanjanju poticaja za manipuliranje referentnom vrijednošću koji proizlaze iz politika nagrađivanja;
 - (d) vođenje evidencije o komunikaciji povezanoj s pružanjem ulaznih podataka u odgovarajućem razdoblju.
2. Ako ulazni podatci nisu transakcijski podatci, nadzirani subjekti koji pridonose utvrđivanju uspostavljaju, uz sustave i kontrole iz točke (1.), strategije za primjenu prosudbe i diskrecijskih prava te čuvaju dokumente s obrazloženjem tih prosudaba i primijenjenih diskrecijskih prava uzimajući u obzir, ako je to razmjerno, narav referentne vrijednosti i ulaznih podataka.

Odjeljak F Zahtjevi za izjavu o referentnoj vrijednosti radi usklađivanja s člankom 15.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora sadržavati barem sljedeće:

- (a) definicije svih ključnih izraza koji se odnose na referentnu vrijednost;
- (b) obrazloženje za prihvaćanje metodologije i postupaka za preispitivanje i odobravanje metodologije;
- (c) kriterije i postupke za utvrđivanje referentnih vrijednosti, uključujući opis ulaznih podataka, prednost danu različitim vrstama ulaznih podataka, primjenu modela ili metoda ekstrapolacije i eventualnih postupaka za rebalans sastavnica u indeksu referentne vrijednosti;
- (d) načine kontrole i pravila kojima se uređuje primjena diskrecijskih prava ili prosudbe administratora ili subjekta koji pridonosi utvrđivanju kako bi se osigurala dosljednost u primjeni tih diskrecijskih prava ili prosudbe;
- (e) postupke kojima se uređuje utvrđivanje referentne vrijednosti u razdoblju nestabilnosti ili slučaju da su izvori transakcijskih podataka nedostatni, netočni ili nepouzdati te moguća ograničenja referentnih vrijednosti tijekom takvih razdoblja i
- (f) postupke za postupanje s pogreškama u ulaznim podacima ili pri utvrđivanju referentne vrijednosti, uključujući slučaj u kojem je potrebno ponovno utvrditi referentnu vrijednost.

PRILOG II.

Referentne kamatne stope

1. Ovaj se prilog primjenjuje na međubankovne referentne kamatne stope.
2. Sljedeći zahtjevi primjenjuju se kao dopuna zahtjevima navedenima u Prilogu I., odnosno kao njihova izmjena.

Točni i dostatni podatci

3. Točke 4. i 5. primjenjuju se na međubankovne referentne kamatne stope ako je kod ulaznih podataka riječ o procjenama ili kotacijama.
4. Transakcijski podatci za potrebe članka 7. stavka 1. točke (a) jesu:
 - (a) transakcije subjekta koji pridonosi utvrđivanju koje su usklađene sa zahtjevima kodeksa ponašanja:
 - na tržištu neosiguranih međubankovnih depozita;
 - na drugim tržištima neosiguranih depozita, uključujući potvrde o depozitu i komercijalne zapise i
 - na drugim povezanim tržištima prekonoćnih kamatnih ugovora o razmjeni, ugovora o povratnoj kupnji, unaprijednih ugovora u stranoj valuti, kamatnih budućnosnica i opcija te u poslovanju središnje banke;
 - (b) primjedbe subjekta koji pridonosi utvrđivanju o transakcijama trećih osoba koje su opisane u stavku 2. točki (a).
5. U nedostatku dostatnih transakcijskih podataka iz stavka 1., u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (a), za utvrđivanje ulaznih podataka mogu se rabiti ponude trećih osoba subjektima koji pridonose utvrđivanju na istom tržištu i prosudbe stručnjaka. Ulazni podatci mogu se prilagoditi kako bi se osigurala njihova reprezentativnost i usklađenost u odnosu na međubankovno tržište. Ulazni podatci iz stavka 1. osobito se mogu prilagoditi primjenom sljedećih kriterija:
 - (a) bliskosti transakcija trenutku pružanja ulaznih podataka i utjecaja događanja na tržištu u vremenu između transakcije i pružanja ulaznih podataka;
 - (b) interpolacije ili ekstrapolacije povezane s transakcijskim podacima i
 - (c) prilagodbe kojom se odražavaju promjene u kreditnom položaju subjekata koji pridonose utvrđivanju i drugih sudionika na tržištu.

Transparentnost ulaznih podataka

6. Ako je kod ulaznih podataka riječ o procjenama, administrator objavljuje ulazne podatke tri mjeseca nakon što su mu pruženi ili se ulazni podatci objavljuju u skladu s člankom 16.

Funkcija nadzora

7. Točke 7., 8. i 9. odjeljka A. Priloga I. ne primjenjuju se.
8. Administratori imaju neovisno nadzorno povjerenstvo. Subjekti koji pridonose utvrđivanju u manjini su među članovima nadzornog povjerenstva. Detalji o članstvu objavljuju se javno, kao i sve izjave o sukobima interesa i postupcima odabira ili nominacije članova nadzornog povjerenstva.

9. Nadzorno povjerenstvo održava najmanje jedan sastanak svaka dva mjeseca i nakon toga bez odgode objavljuje transparentan zapisnik.
10. Nadležnosti u okviru nadzorne funkcije uključuju:
 - (a) preispitivanje definicije i metodologije referentne vrijednosti;
 - (b) nadziranje svih promjena metodologije i odobravanje administratoru da pokrene savjetovanje o tim promjenama;
 - (c) nadziranje administratorova kontrolnog okvira, kodeksa ponašanja, upravljanja referentnom vrijednošću i njezina djelovanja;
 - (d) preispitivanje i odobravanje postupaka za prestanak referentne vrijednosti, uključujući savjetovanje o prestanku;
 - (e) nadziranje trećih osoba uključenih u pružanje referentne vrijednosti, primjerice u područje izračuna i širenja informacija;
 - (f) ocjenu unutarnjih i vanjskih revizija i preispitivanja te praćenje provedbe utvrđenih mjera;
 - (g) praćenje ulaznih podataka i subjekata koji pridonose utvrđivanju te mjera kojima administrator provjerava doprinos ulaznim podacima;
 - (h) uvođenje, prema potrebi, sankcija za kršenje kodeksa ponašanja i
 - (i) izvješćivanje mjerodavnim nadležnim tijelima o ustanovljenim propustima subjekata koji pridonose utvrđivanju ili administratora te o nepravilnim ili sumnjivim ulaznim podacima.

Revizija

11. Točke 15. i 16. odjeljka A. Priloga I. ne primjenjuju se.
12. Vanjska revizija administratora provodi se svake dvije godine; prva se provodi šest mjeseci nakon uvođenja kodeksa ponašanja, a nakon toga svake dvije godine. Nadzorno povjerenstvo može zahtijevati vanjsku reviziju društava koja pridonose utvrđivanju ako nije zadovoljno određenim aspektom njihova ponašanja.

Kodeks ponašanja

13. Kodeksom ponašanja detaljno su određeni postupci pružanja ulaznih podataka, što uz zahtjeve iz odjeljka D Priloga I. uključuje i sljedeće:
 - (a) uporabu međubankovnih transakcija i drugih transakcijskih podataka, drugih bitnih i povezanih tržišta koja mogu pridonijeti preciznijoj procjeni tržišta međubankovnog financiranja;
 - (b) zahtjev za vođenje točne interne evidencije o svim transakcijama na međubankovnom tržištu i drugim bitnim tržištima, kao i zahtjev za redovitu dostavu te evidencije administratoru referentne vrijednosti i njegovu nadzornom povjerenstvu odnosno na njihov zahtjev;
 - (c) postupke provjere pridonesenih ulaznih podataka prije njihove objave te potvrđivanja pridonesenih ulaznih podataka nakon objave;
 - (d) politike osposobljavanja podnositelja, među ostalim u vezi s pitanjem koje podatke treba uzimati u obzir pri utvrđivanju ulaznih podataka i kako se koristiti prosudbama stručnjaka, uključujući njihove regulatorne odgovornosti;

- (e) zahtjev za osposobljivanje trgovatelja koji trguju izvedenicama povezanim s predmetnim referentnim vrijednostima, utvrđivanje njihove uloge u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti i neprihvatljivost kontakta s podnositeljima i
- (f) zahtjev svim subjektima koji pridonose utvrđivanju da uspostave postupke za prijavu sumnjivih informacija administratoru referentne vrijednosti i nadzornom povjerenstvu radi preispitivanja.

Sustavi i načini kontrole subjekata koji pridonose utvrđivanju

14. Sljedeći se zahtjevi, uz zahtjeve navedene u odjeljku E. Priloga I., primjenjuju na subjekte koji pridonose utvrđivanju.
15. Svaki podnositelj subjekta koji pridonose utvrđivanju i njihova izravna uprava u pisanom obliku potvrđuju da su pročitali kodeks ponašanja i da će ga poštovati.
16. Sustavi i načini kontrole subjekata koji pridonose utvrđivanju uključuju:
 - (a) prikaz odgovornosti u svakom društvu, uključujući linije izvješćivanja i odgovornosti, uključujući lokaciju podnositelja i uprave te imena ključnih osoba i njihovih zamjenika;
 - (b) interne postupke za odobravanje pridonosa ulaznih podataka;
 - (c) stegovne postupke u slučaju pokušaja manipulacije ili neizvješćivanja u vezi s manipulacijom ili pokušajem manipulacije što su ih poduzele osobe izvan postupka pridonosa utvrđivanju;
 - (d) djelotvorne postupke za upravljanje sukobima interesa i kontrolu komunikacije, unutar subjekta koji pridonosi utvrđivanju i između njega i trećih osoba, kako bi se izbjegao nepovoljan vanjski utjecaj na osobe odgovorne za podnošenje stopa; podnositelji rade na lokacijama koje su fizički odvojene od trgovatelja kamatnim izvedenicama;
 - (e) učinkovite postupke za sprečavanje ili kontrolu razmjene informacija između osoba uključenih u aktivnosti koje uključuju rizik sukoba interesa, kada bi takva razmjena informacija mogla utjecati na podatke pridonosene referentnoj vrijednosti;
 - (f) pravila za izbjegavanje tajnih dogovora među subjektima koji pridonose utvrđivanju i između tih subjekata i administratora referentne vrijednosti;
 - (g) mjere za sprečavanje ili ograničavanje neprimjerenog utjecaja na način na koji osobe koje sudjeluju u pružanju ulaznih podataka obavljaju te aktivnosti;
 - (h) uklanjanje izravnih poveznica između nagrade zaposleniku koji sudjeluje u pružanju ulaznih podataka i nagrada ili prihoda koje generiraju osobe koje se bave drugim aktivnostima u vezi s kojima može doći do sukoba interesa;
 - (i) načine kontrole radi utvrđivanja povratnih transakcija provedenih nakon pružanja ulaznih podataka.
17. Subjekt koji pridonosi utvrđivanju čuva detaljnu evidenciju:
 - (a) svih bitnih aspekata povezanih s pridonosa ulaznih podataka;
 - (b) postupka upravljanja utvrđivanjem ulaznih podataka i njihova odobravanja;
 - (c) imena podnositelja i njihovih odgovornosti;

- (d) cjelokupne komunikacije između podnositelja i drugih osoba, uključujući vanjske i unutarnje trgovatelje i brokere, u vezi s utvrđivanjem ili pridonnošenjema ulaznih podataka;
 - (e) cjelokupnog međudjelovanja podnositelja i administratora ili osoba nadležnih za izračun;
 - (f) svih upita o ulaznim podacima i odgovora na njih;
 - (g) analize osjetljivosti za knjige trgovanja kamatnim ugovorima o razmjeni i druge knjige trgovanja izvedenicama sa znatnom izloženošću fiksiranju međubankovnih kamatnih stopa i
 - (h) nalazima unutarnjih i vanjskih revizija.
18. Evidencija se čuva na mediju koji omogućuje pohranu zapisa revizije i pristup tim informacijama radi buduće uporabe.
19. Služba za praćenje usklađenosti redovito izvješćuje upravu o svojim nalazima, uključujući nalaze o povratnim transakcijama.
20. Ulazni podatci i postupci predmet su redovitih unutarnjih preispitivanja.
21. Vanjska revizija ulaznih podataka subjekta koji pridonosi utvrđivanju, usklađenosti s kodeksom ponašanja i odredbama ove Uredbe provodi se svake dvije godine, prvi put šest mjeseci nakon uvođenja kodeksa ponašanja, a nakon toga svake dvije godine.

PRILOG III.

Robne referentne vrijednosti

Ovaj prilog primjenjuje se na „robne referentne vrijednosti”, što znači referentne vrijednosti čija je temeljna imovina za potrebe članka 3. stavka 1. točke (c) roba u smislu točke 2. članka 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 1287/2006²⁸.

Metodologija

1. Za potrebe članka 9. i 16. metodologija i opis metodologije u izjavi o referentnoj vrijednosti uključuje sljedeće elemente:
 - (a) sve kriterije i postupke koji se primjenjuju pri razvoju referentne vrijednosti, uključujući način na koji se administrator koristi ulaznim podacima, uključujući određeni opseg, zaključene i prijavljene transakcije, ponude za kupnju i prodaju i druge tržišne informacije iskorištene pri procjeni i/ili tijekom razdoblja ili u roku procjene, razloge za upotrebu određenih referentnih jedinica, način na koji administrator prikuplja ulazne podatke, smjernice s pomoću kojih se kontroliraju prosudbe ocjenjivača i sve ostale informacije, primjerice pretpostavke, modeli i/ili ekstrapolacije iz prikupljenih podataka, koje se razmatraju pri ocjenjivanju;
 - (b) postupke i praksu koji su osmišljeni kako bi se među ocjenjivačima osigurala dosljednost pri prosuđivanju;
 - (c) relativnu važnost koja se pripisuje određenim kriterijima pri izračunu referentne vrijednosti, osobito vrsti upotrijebljenih tržišnih podataka i vrsti kriterija za usmjeravanje prosudaba, kako bi se osigurala kvaliteta i cjelovitost izračuna referentne vrijednosti;
 - (d) kriterije za utvrđivanje minimalne količine transakcijskih podataka potrebnih za izračun određene referentne vrijednosti; ako takav prag nije predviđen, razlozi za neodređivanje minimalnog praga moraju se obrazložiti, uključujući određivanje postupaka u kojima nema transakcijskih podataka;
 - (e) kriterije koji se primjenjuju na ocjenjivana razdoblja u kojima podneseni podatci ne dostižu preporučeni metodološki prag za transakcijske podatke ili ne ispunjuju administratorove standarde kvalitete te sve alternativne metode ocjenjivanja, uključujući teorijske modele procjenjivanja;
 - (f) kriterije za pravodobnost pridonosa ulaznih podataka i načine njihova pridonosa (elektronički, telefonom ili drukčije);
 - (g) kriterije i postupke koji se odnose na ocjenjivana razdoblja u kojima subjekt koji pridonosi utvrđivanju ili više njih dostavljaju tržišne podatke koji čine znatan udjel u ukupnim ulaznim podacima za tu referentnu vrijednost; administrator uređuje i kriterije i postupke za određivanje znatnog udjela pri izračunu svake referentne vrijednosti;
 - (h) kriterije za isključivanje transakcijskih podataka iz izračuna referentne vrijednosti.
2. Administrator objavljuje:

²⁸

SL L 241, 2.9.2006., str. 1.

- (a) obrazloženje za prihvaćanje određene metodologije, uključujući tehnike prilagodbe cijena i obrazloženje toga zašto se određeno razdoblje, unutar kojeg su prihvaćani ulazni podaci, smatra pouzdanim pokazateljem stvarnih tržišnih vrijednosti;
- (b) postupke za unutarnje preispitivanje i odobravanje određene metodologije te učestalost preispitivanja i
- (c) postupke vanjskog preispitivanja određene metodologije, uključujući postupke za prihvaćanje metodologije na tržištu zahvaljujući savjetovanju s korisnicima o važnim promjenama u postupcima izračuna referentnih vrijednosti.

Promjena metodologije

3. Administrator u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (e) donosi i korisnicima objavljuje jasne postupke te obrazlaže svaku bitnu predloženu promjenu svoje metodologije. Ti postupci moraju biti u skladu s nadređenim ciljem da administrator mora osigurati kontinuiranu cjelovitost izračuna referentne vrijednosti i primijeniti promjene na način da se održi red na tržištu na koje se predmetne promjene odnose. U tim postupcima predviđeno je sljedeće:
 - (a) prethodna obavijest koja u jasno određenom vremenskom okviru omogućuje korisnicima da dostatno analiziraju utjecaj predloženih promjena i ulože primjedbe, uzimajući pritom u obzir administratorovu procjenu ukupnih okolnosti;
 - (b) objava primjedaba korisnika i administratorovih odgovora na njih svim korisnicima na tržištu nakon što završi razdoblje savjetovanja, osim ako podnositelj primjedbe zatraži povjerljivost podataka.
4. Administrator redovito ispituje svoje metodologiju kako bi osigurao da se njom pouzdano izrazi stanje na tržištu koje se ocjenjuje te uključuje postupak za uzimanje u obzir stajališta mjerodavnih korisnika.

Kvaliteta i cjelovitost izračuna referentne vrijednosti

5. Administrator u skladu s člancima 8. i 9.:
 - (a) određuje kriterije za definiranje fizičke robe koje je obuhvaćena određenom metodologijom;
 - (b) daje prednost ulaznim podacima sljedećim redoslijedom, ako je to u skladu s administratorovom metodologijom:
 - (1) zaključene i prijavljene transakcije,
 - (2) ponude za kupnju i prodaju,
 - (3) druge informacije;
 ako prednost nije dana zaključenim i prijavljenim transakcijama, to treba obrazložiti u skladu s točkom 6. podtočkom (b);
 - (c) poduzima dostatne mjere osmišljene za primjenu tržišnih podataka podnesenih i razmotrenih, u dobroj vjeri, u okviru izračuna referentne vrijednosti, što znači da su stranke koje podnose tržišne podatke izvršile ili su spremne izvršiti transakcije na temelju kojih se ti tržišni podatci generiraju, a zaključene transakcije izvršene su u najboljem interesu stranaka, uz posebnu pozornost posvećenu međusobno pridruženim transakcijama;

- (d) uspostavlja i primjenjuje postupke za utvrđivanje nepravilnih ili sumnjivih transakcijskih podataka te dokumentira odluke o isključivanju transakcijskih podataka iz postupka izračuna referentne vrijednosti;
 - (e) potiče subjekte koji pridonose utvrđivanju da podnesu tržišne podatke koji ispunjuju administratorove kriterije za izračun; administratori nastoje, u mjeri u kojoj je to moguće i razumno, osigurati da su podneseni podatci reprezentativni u odnosu na stvarno zaključene transakcije subjekata koji pridonose utvrđivanju i
 - (f) primjenjuje sustav primjerenih mjera kojima se osigurava da subjekti koji pridonose utvrđivanju poštuju administratorove norme kvalitete i cjelovitosti tržišnih podataka.
6. Administrator uz svaki izračun, u mjeri u kojoj je to moguće bez dovođenja u pitanje pravodobne objave referentne vrijednosti, opisuje i objavljuje:
- (a) sažeto objašnjenje, dostatno da se njime olakša razumijevanje pretplatnika referentne vrijednosti ili nadležnog tijela u vezi s tijekom izračuna, uključujući barem veličinu i likvidnost ocijenjenog fizičkog tržišta (primjerice broj i opseg podnesenih transakcija), raspon i prosječnu vrijednost opsega te raspon i prosječnu vrijednost cijena i okvirne postotke za svaku vrstu tržišnih podataka koji su uzeti u obzir pri izračunu; pritom se uključuju izrazi koji se odnose na metodu utvrđivanja cijena, npr. „na temelju transakcije”, „na temelju razlike kupovne i prodajne cijene”, „interpolirano”, „ekstrapolirano”;
 - (b) sažeto objašnjenje razmjera u kojemu i temelja na kojemu su se donosile prosudbe koje su se primijenile u proračunu, među ostalim za isključivanje podataka koji su inače bili u skladu sa zahtjevima metodologije predmetnog izračuna; za određivanje cijena na temelju razlike kupovne i prodajne cijene, interpolacije ili ekstrapolacije; za davanje prednosti ponudama za kupnju i prodaju umjesto zaključenim transakcijama.

Cjelovitost u postupku izvješćivanja

7. Administrator u skladu s člankom 5.:
- (a) određuje kriterije za određivanje tko može podnijeti tržišne podatke administratoru;
 - (b) raspolaže postupcima kontrole kvalitete za ocjenu identiteta subjekta koji pridonosi utvrđivanju i svakog njegova zaposlenika koji izvješćuje o tim ulaznim podacima, te za odobrenje toj osobi da u ime subjekta koji pridonosi utvrđivanju izvješćuje o ulaznim podacima;
 - (c) određuje kriterije koji se primjenjuju na zaposlenike subjekta koji pridonosi utvrđivanju, a kojima je dopušteno podnositi ulazne podatke administratoru u ime tog subjekta; potiče subjekte koji pridonose utvrđivanju da podnesu transakcijske podatke svojih logističkih odjela i zatraže potvrdu iz drugih izvora gdje su transakcijski podatci zaprimljeni izravno od trgovatelja i
 - (d) primjenjuje postupke unutarnje kontrole i pisane postupke za utvrđivanje komunikacije između subjekata koji pridonose utvrđivanju i ocjenjivača u kojoj se pokušalo utjecati na izračun u korist bilo koje trgovateljske strane (subjekt koji pridonosi utvrđivanju, njegovi zaposlenici ili treće osobe) ili potaknuti ocjenjivača da prekrši administratorova pravila ili smjernice te postupke za utvrđivanje subjekata koji pridonose utvrđivanju pri čemu je

zabilježeno ponovljeno dostavljanje nepravilnih ili sumnjivih podataka; ti postupci uključuju odredbu za širenje istrage koju administrator provodi na društvo subjekta koji pridonosi utvrđivanju; kontrola uključuje dodatne provjere tržišnih pokazatelja pri potvrđivanju valjanosti podnesenih informacija.

Ocjenjivači

8. Administrator u skladu s člankom 5.:
 - (a) donosi i ima jasna unutarnja pravila i smjernice za odabir ocjenjivača, uključujući minimalnu razinu izobrazbe, iskustva i vještina, te postupke za periodično preispitivanje njihovih sposobnosti;
 - (b) održava planove za kontinuitet poslovanja i zamjenu zaposlenih ocjenjivača kako bi se osigurala dosljednost pri izračunu, što bi trebali obavljati zaposlenici s odgovarajućom razinom stručnosti;
 - (c) uspostavlja postupke unutarnje kontrole radi osiguranja cjelovitosti i pouzdanosti izračuna; takva unutarnja kontrola i postupci zahtijevaju barem kontinuirani nadzor ocjenjivača kako bi se osigurala pravilna primjena metodologije.

Zapis revizije

9. U skladu s člankom 5. administrator raspolaže pravilima i postupcima za istodobno dokumentiranje bitnih informacija, što uključuje sljedeće:
 - (a) sve tržišne podatke;
 - (b) prosudbe ocjenjivača pri izračunu referentnih vrijednosti;
 - (c) podatke o tome jesu li iz izračuna isključene određene transakcije koje su inače usklađene sa zahtjevima metodologije za predmetni izračun te obrazloženje za to;
 - (d) identitet svakog ocjenjivača i drugih osoba koje podnose ili na drugi način generiraju informacije iz točaka (a), (b) ili (c).
10. U skladu s člankom 5. administrator raspolaže pravilima i postupcima za dokumentiranje zapisa revizije, koji se čuvaju najmanje pet godina i omogućuju rekonstruiranje izračuna.

Sukob interesa

11. U skladu s člankom 5. administratorovim se politikama i postupcima koji se odnose na sukobe interesa:
 - (a) osigurava da na izračun referentnih vrijednosti ne utječu postojeće ili potencijalne komercijalne ili osobne poslovne veze ili interesi između administratora i njemu pridruženih subjekata, njegova osoblja, klijenata i drugih sudionika na tržištu ili osoba povezanih s njima;
 - (b) osigurava da osobni interesi i poslovne veze administratorovih zaposlenika ne dovedu u pitanje funkcioniranje administratora, što uključuje zapošljavanje izvan administratora, putovanja, prihvatanje poziva na zabave, darova ili gostoprimstva administratorovih klijenata ili drugih sudionika tržištu robe;

- (c) osigurava, u slučaju utvrđenih sukoba, primjereno razdvajanje funkcija unutar administratora zahvaljujući nadzoru, naknadama, pristupu sustavima i informacijskim tokovima;
 - (d) zaštićuje povjerljivost informacija koje administrator zaprimi ili generira, podložno administratorovoj obvezi otkrivanja informacija;
 - (e) zabranjuje upravi, ocjenjivačima i drugim zaposlenicima administratora da pridonose izračunu referentne vrijednosti sudjelovanjem u ponudama i trgovini za vlastiti račun ili u ime drugih sudionika na tržištu;
 - (f) učinkovito rješava utvrđene sukobe interesa koji mogu postojati između administratorove aktivnosti pružanja referentne vrijednosti (uključujući sve zaposlenike koji obavljaju poslove izračuna referentne vrijednosti ili na bilo način u njima sudjeluju) i njegovih drugih aktivnosti.
12. Administrator osigurava da njegove druge poslovne aktivnosti raspolažu postupcima i mehanizmima za smanjenje vjerojatnosti sukoba interesa koji bi mogao utjecati na izračun referentne vrijednosti.
13. Administrator osigurava razdvojenost linija izvješćivanja između uprave, ocjenjivača i drugih zaposlenika te od upravitelja do najviše razine uprave administratora i njegova odbora, čime se osigurava:
- (a) da administrator na zadovoljavajući način provodi zahtjeve ove Uredbe i
 - (b) da su odgovornosti jasno određene i nisu u sukobu, odnosno ne djeluju kao da su u sukobu.
14. Čim sazna za sukob interesa koji proizlazi iz njegovih vlasničkih odnosa, administrator o tome obavješćuje svoje korisnike.

Pritužbe

15. U skladu s člankom 5. administrator raspolaže pisanim postupcima za primanje, istraživanje i zadržavanje dokumentacije o pritužbama na administratorov postupak izračuna te ih objavljuje. Mehanizmima pritužbe osigurava se:
- (a) da administrator raspolaže mehanizmom uređenim u pisanoj politici postupanja s pritužbama, u skladu s kojim pretplatnici mogu podnijeti pritužbe o tome je li određen izračun referentne vrijednosti reprezentativan u odnosu na tržišnu vrijednost, o predloženim promjenama izračuna referentne vrijednosti, o primjenama određene metodologije na izračun referentne vrijednosti i o drugim uredničkim odlukama povezanim s postupkom izračuna referentne vrijednosti;
 - (b) da administrator osigura, među ostalim, uključivanje ciljanog vremenskog rasporeda postupka u politiku postupanja s pritužbama;
 - (c) da administrator pravodobno i pošteno istraži formalne pritužbe protiv sebe i svojeg osoblja;
 - (d) da se istraga koja se provodi ne ovisi o osoblju koje bi moglo biti povezano s predmetom pritužbe;
 - (e) da administrator nastoji žurno provesti istragu;
 - (f) da administrator pismeno i u razumnom roku obavijesti podnositelja pritužbe i druge relevantne osobe o ishodu istrage;

- (g) da postoji mogućnost obraćanja neovisnoj trećoj osobi koju imenuje administrator ako podnositelj pritužbe nije zadovoljan načinom na koji predmetni administrator postupi s pritužbom ili njegovom odlukom, i to najkasnije šest mjeseci nakon podnošenja prvotne pritužbe i
 - (h) da se svi dokumenti koji se odnose na pritužbe, uključujući dokumente koje je podnio podnositelj pritužbe i administratorovu dokumentaciju, čuvaju najmanje pet godina.
16. Sporove koji se odnose na dnevno utvrđivanje cijena, koji nisu podneseni kao formalne pritužbe, administrator rješava u skladu sa standardnim primjerenim postupcima. Ako rezultat pritužbe bude promjena cijene, tržište se o tom obavještuje što je prije moguće.

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o indeksima koji se rabe kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima

Odgovarajuće područje/područja politike u strukturi ABM/ABB²⁹

Unutarnje tržište – Financijska tržišta

Vrsta prijedloga/inicijative

☒ Prijedlog/inicijativa odnosi se na novu aktivnost

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja³⁰

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na produženje postojećeg djelovanja

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na djelovanje koje je preusmjereno na novo djelovanje

Ciljevi

Višegodišnji strateški cilj/ciljevi Komisije na koje se odnosi prijedlog/inicijativa

Jačanje povjerenja ulagatelja; smanjenje rizika neurednog tržišta; smanjenje sistemskih rizika;

Posebni cilj/ciljevi i odgovarajuća aktivnost/aktivnosti u okviru strukture ABM/ABB

Posebni ciljevi:

– smanjenje rizika od manipulacije referentnim vrijednostima

– osiguravanje primjerene uporabe stabilnih i reprezentativnih referentnih vrijednosti

Aktivnosti ABM-a/ABB-a na koje se odnose:

Gore navedeni specifični ciljevi zahtijevaju prvobitno ostvarenje sljedećih operativnih ciljeva:

– ograničenje poticaja i mogućnosti za manipuliranje referentnim vrijednostima

– smanjenje diskrecijskih prava – osiguravanje utemeljenosti referentnih vrijednosti na dostatnim i reprezentativnim podacima

– osiguranje stabilnog upravljanja rizikom i kontrole nad njim

– povećanje transparentnosti i osiguranje uporabe referentnih vrijednosti na temelju primjerenosti

– osiguranje djelotvornog nadzora

Očekivani rezultat/rezultati i utjecaj

Navedi učinke koje bi prijedlog/inicijativa trebali imati na ciljane korisnike/skupine.

Svrha je prijedloga:

– urediti pružanje referentnih vrijednosti i pružanje ulaznih podataka za referentne vrijednosti

²⁹ ABM: Activity-Based Management (upravljanje po djelatnostima) – ABB: Activity-Based Budgeting (priprema proračuna na temelju djelatnosti).

³⁰ Kako je navedeno u članku 49. stavku 6. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

- osigurati da se pri pružanju referentnih vrijednosti primjenjuju primjereno upravljanje i kontrola te da se izbjegavaju sukobi interesa
- osigurati stabilnost i pouzdanost metodologije i ulaznih podataka za referentne vrijednosti
- osigurati da doprinos utvrđivanju referentne vrijednosti podliježe primjerenoj kontroli i da se izbjegnu sukobi interesa
- osigurati transparentno pružanje referentnih vrijednosti
- osigurati provedbu ocjene prikladnosti kad se referentne vrijednosti rabe u vezi s financijskim ugovorima s potrošačima.

Pokazatelji rezultata i utjecaja

1. Smanjenje rizika od manipulacije referentnim vrijednostima
 - broj slučajeva kršenja uredbe o zlouporabi tržišta povezanih s referentnim vrijednostima
 - broj izrečenih sankcija i kazni
 - broj izravnih nadzora
 - broj nadzornih mjera
2. Osiguravanje primjerene uporabe stabilnih i reprezentativnih referentnih vrijednosti
 - broj slučajeva kršenja uredbe
 - broj izrečenih sankcija i kazni
 - broj izravnih nadzora
 - broj nadzornih mjera
 - broj građanskih postupaka korisnika referentne vrijednosti protiv administratora i subjekata koji pridonose utvrđivanju zbog nepoštovanja ove uredbe
 - broj pritužaba koje je Komisija zaprimila od korisnika referentne vrijednosti.

Osnova prijedloga/inicijative

Zahtjev/zahtjevi koje je potrebno kratkoročno ili dugoročno ispuniti

Kao rezultat primjene uredbe u državama članicama:

- smanjit će se rizik od manipulacije referentnim vrijednostima
- osigurat će se uporaba stabilnih i prikladnih referentnih vrijednosti.

Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a

Referentne vrijednosti prekogranične su u smislu uporabe i pružanja. U nedostatku Unijina zakonodavnog okvira, pojedinačne mjere država članica bile bi neučinkovite jer države članice nisu obvezane surađivati niti imaju poticaja za to, a nedostatak te suradnje ostavlja prostor za regulatornu arbitražu. Sudjelovanjem EU-a osigurava se dosljedan i usklađeni odgovor koji umanjuje neučinkovitosti koje bi se pojavile zbog razlika u pristupu i mogućnosti regulatorne arbitraže do kojih bi inače došlo.

Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Referentne vrijednosti slične su kreditnoj sposobnosti u smislu da se obje primjenjuju kao referentne točke za ulaganja odnosno financijske ugovore. U oba slučaja financijska je kriza otkrila sumnje u njihovu cjelovitost i točnost mogu narušiti tržišta i nanijeti štetu i realnom

gospodarstvu i ulagateljima. Ovaj prijedlog temelji se na regulatornom iskustvu u vezi s agencijama za procjenu kreditne sposobnosti, osobito u pogledu maksimalne učinkovitosti i djelotvornosti regulatornih i nadzornih struktura i zahtjeva u pogledu upravljanja.

Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima

Znatan sinergijski učinak ostvaruju ovaj prijedlog i prijedlog uredbe o zlouporabi tržišta (MAR) u članku 2. stavku 3. točki (d), članku 8. stavku 1. točki (d) te direktiva o kaznenim sankcijama zbog zlouporabe tržišta (CSMAD) kojom se razjašnjuje da je svaka manipulacija referentnom vrijednošću jasno i nedvosmisleno nezakonito te podliježe upravnim i kaznenim sankcijama. I uredbom o cjelovitosti i transparentnosti tržišta energije (REMIT) utvrđena je protupravnost manipuliranja referentnim vrijednostima koje se primjenjuju kod veleprodajnih energetske proizvoda. Ti su instrumenti stoga usmjereni na ponašanje pojedinaca u pogledu manipulacije referentnim vrijednostima, a ovaj je prijedlog usmjeren na slabosti okvira za utvrđivanje referentne vrijednosti, koji olakšava manipulaciju referentnim vrijednostima.

Direktivom o tržištima financijskih instrumenata, provedbenom uredbom toj direktivi, Direktivom o prospektu i njezinom provedbenom uredbom te Direktivom o subjektima za zajedničko ulaganje u prenosive vrijednosne papire reguliraju se uporaba i transparentnost referentnih vrijednosti, čime se dopunjuju mjere ovog prijedloga.

Trajanje i financijski utjecaj

☐ Prijedlog/inicijativa **ograničenog trajanja**

prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

financijski utjecaj od GGGG do GGGG

☒ Prijedlog/inicijativa **neograničenog trajanja**

Predviđena metoda/metode upravljanja³¹

☒ **Centralizirano izravno upravljanje** Komisije

☒ **Neizravno centralizirano upravljanje** uz delegiranje provedbenih zadaća:

izvršnim agencijama

☒ tijela koja su osnovale Zajednice³²

nacionalnim tijelima javnog sektora/tijelima koja pružaju javne usluge

osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja na temelju glave V. Ugovora o Europskoj uniji i koje su određene u odgovarajućem temeljnom aktu u smislu članka 49. Financijske uredbe

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☐ **Decentralizirano upravljanje** s trećim zemljama

☐ **Zajedničko upravljanje** s međunarodnim organizacijama (*navesti*)

Ako je označeno više načina upravljanja, pojedinosti navesti u odjeljku „Napomene”.

Napomene

Kombinacija centraliziranog izravnog upravljanja (GU MARKT) i centraliziranog neizravnog upravljanja s delegiranjem provedbenih zadaća tijelu koje je osnovao EZ (ESMA)

³¹ Informacije o načinima upravljanja i upućivanju na Financijsku uredbu dostupne su na internetskim stranicama BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

³² Kako je navedeno u članku 185. Financijske uredbe.

MJERE UPRAVLJANJA

Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Člankom 81. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala predviđeno je ocjenjivanje iskustva stečenog na temelju rada Nadzornog tijela svake tri godine od stvarnog početka njegova rada. Na temelju članka 35. Uredbe, izvješće o primjeni ove Uredbe treba izraditi do 1. siječnja 2019.

Sustav upravljanja i kontrole

Utvrđeni rizik/rizici

Provedena je procjena utjecaja prijedloga reforme sustava financijskog nadzora u EU-u kao prilog nacrtu Uredbi o osnivanju Europskog tijela za bankarstvo, Europskog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje i Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA).

Na temelju postojećeg prijedloga predviđena su dodatna sredstva za ESMA-u kako bi ESMA mogla izvršavati svoje ovlasti i posebno ulogu u:

- sudjelovanju u kolegijima supervizora za ključne referentne vrijednosti i uspostavi mehanizma za posredovanje, uključujući obvezujuće posredovanje o važnim temama navedenima u ovoj Uredbi, radi doprinosa utvrđivanju zajedničkog stajališta među nadležnim tijelima u slučaju neslaganja povezanog s ovom Uredbom
- koordinaciji razvoja aranžmana o suradnji i razmjene među nadležnim tijelima povezane s informacijama zaprimljenima iz trećih zemalja
- sastavljanju smjernica za promicanje konvergencije i međusektorske dosljednosti u režimu kažnjavanja zbog kršenja ove Uredbe
- održavanju popisa administratora registriranih u skladu s ovom Uredbom i društava iz trećih zemalja koja pružaju referentne vrijednosti u Uniji
- zaprimanju obavijesti o upotrebi referentnih vrijednosti u financijskom instrumentu ili financijskom ugovoru unutar Unije, održavanju registra i osiguravanju toga da administratori znaju za tu upotrebu.

Bez potrebnih sredstava ne može se jamčiti pravodobno i učinkovito izvršavanje uloge Nadzornog tijela.

Predviđena metoda/metode kontrole

Sustavi upravljanja i kontrole propisani Uredbom o ESMA-i primjenjuju se u pogledu uloge ESMA-e i u ovom prijedlogu.

O konačnom paketu pokazatelja za ocjenu uspješnosti rada ESMA-e odlučit će Komisija pri obavljanju prvog obveznog vrednovanja. Za konačnu ocjenu jednako su važni i kvantitativni i kvalitativni dokazi prikupljeni tijekom savjetovanja. Vrednovanje se ponavlja svake tri godine.

Troškovi i koristi kontrola i vjerojatna stopa neusklađenosti

Procjena troškova navedena je u odjeljku 3. Ključna je korist sljedeće:

- smanjivanje rizika od manipulacije i stoga jačanje stabilnosti tržišta i obnova povjerenja u financijska tržišta
- veća pouzdanost referentnih vrijednosti i stoga pravednija, cjelovitija i učinkovitija financijska tržišta
- osiguravanje primjerene uporabe stabilnih i reprezentativnih referentnih vrijednosti te stoga bolja zaštita potrošača i ulagatelja.

Ovim se prijedlogom naposljetku pridonosi većoj pravednosti na tržištu i boljoj zaštiti potrošača i ulagatelja. Takvu je korist teško kvantificirati. Međutim, s obzirom na globalnu važnost stabilnih i pouzdanih referentnih vrijednosti za održavanje stabilnosti tržišta i obnovu povjerenja u njih, koristi su znatne u odnosu na troškove.

Budući da se inicijativom predlažu jasna i provediva pravila s poticajima za usklađivanje, procjenjuje se da će stopa neusklađenosti biti niska.

Mjere za sprečavanje prijevare i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu od prijevare.

U svrhu suzbijanja prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji, odredbe Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) primjenjuju se na ESMA-u bez ograničenja.

Tijelo pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica o unutarnjim istragama Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) te odmah donosi odgovarajuće odredbe za cjelokupno osoblje Tijela.

Odluke o financiranju te sporazumi i provedbeni instrumenti koji iz njih proizlaze izričito određuju da Revizorski sud i OLAF mogu, u slučaju potrebe, provesti provjere na licu mjesta korisnika novčanih sredstava koja je isplatilo Nadzorno tijelo, kao i osoblja odgovornog za njihovu dodjelu.

PROCIJENJENI FINANCIJSKI UTJECAJ PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

Naslov/naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunska linija/linije u okviru rashoda na koje se prijedlog/inicijativa odnosi

Postojeće proračunske linije u okviru rashoda

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj [Opis]	Dif.	zemalja EFTA-e ³³	zemalja kandidatkinja ³⁴	trećih zemalja	u smislu članka 18. stavka 1. točke (aa) Financijske uredbe
	12.03.04 Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)	Dif.	DA	DA	NE	NE

Ova zakonodavna inicijativa imat će sljedeći utjecaj na rashode:

a) GU MARKT za sastavljanje delegiranih akata te vrednovanje, praćenje provedbe i moguće preispitivanje inicijative:

1 član osoblja AD (puno radno vrijeme) i povezani troškovi; procijenjeni godišnji trošak 0,142 milijun eura.

b) ESMA

(i.) kadrovski troškovi: dvoje članova privremenog osoblja za sudjelovanje i posredovanje u kolegiju supervizora ključnih referentnih vrijednosti, pružanje tehničkih savjeta Komisiji u vezi s provedbom ove Uredbe, koordiniranje razvoja aranžmana za suradnju s trećim zemljama, sastavljanje smjernica za promicanje konvergencije i međusektorske dosljednosti u režimu sankcioniranja i održavanje registra obavijesti o primjeni referentnih vrijednosti i popisa registriranih administratora referentnih vrijednosti.

Ukupni godišnji troškovi za dvoje članova privremenog osoblja iznosili bi 0,326 milijuna €, čemu bi Komisija pridonijela 40 % (0,130 mil. €), a države članice 60 % (0,196 mil. €).

U budućnosti nije predviđeno smanjenje broja osoblja dodijeljenog ESMA-i (nakon 2020.) jer se broj referentnih vrijednosti, uključujući ključne referentne vrijednosti, vjerojatno neće smanjiti, nego povećati, a ESMA će i dalje trebati sudjelovati i posredovati u kolegijima supervizora za ključne referentne vrijednosti i obavljati druge, prethodno navedene zadaće.

(ii.) operativni i infrastrukturni troškovi: početni troškovi za ESMA-u procjenjuju se na 0,25 mil. €, čemu bi Komisija pridonijela 40 % (0,1 mil. €), a države članice 60 % (0,15 mil. €). Ti se troškovi uglavnom odnose na IT-sustave s pomoću kojih bi ESMA ispunjivala sljedeće zahtjeve:

³³ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

³⁴ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalne zemlje kandidatkinje sa zapadnog Balkana.

- održavanju popisa administratora registriranih u skladu s ovom Uredbom i društava iz trećih zemalja koja pružaju referentne vrijednosti u Uniji
- zaprimanje obavijesti o upotrebi referentnih vrijednosti u financijskom instrumentu ili financijskom ugovoru unutar Unije, održavanju registra i osiguravanju toga da administratori znaju za tu upotrebu.

ESMA će do 1. siječnja 2018. trebati sastaviti izvješće o primjeni ove Uredbe. Ukupni trošak od 0,3 mil. € pokrivaju za 2017. Komisija, koja pridonosi 40 % (0,12 mil. €), i države članice doprinosom od 60 % (0,18 mil. €).

Procijenjeni utjecaj na rashode

Nove zadaće obavljat će se s pomoću ljudskih resursa dostupnih na temelju godišnjeg postupka raspodjele proračunskih sredstava, u kontekstu proračunskih ograničenja koja vrijede za sva tijela EU-a i u skladu s financijskim programom za agencije. Resursi koji su potrebni agencijama za nove zadaće i koji su navedeni u sadašnjem financijskom izvještaju bit će usklađeni s kadrovskim i financijskim programiranjem za ESMA-u, kako je navedeno u nedavnoj Komunikaciji Europskom parlamentu i Vijeću o programiranju kadrovskih i financijskih resursa za decentralizirane agencije u razdoblju 2014. – 2020. (COM(2013)519).

Sažetak procijenjenog utjecaja na rashode

milijuna EUR (do tri decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira:			Broj 1 A	Konkurentnost za rast i radna mjesta						
Glavna uprava: MARKT			Godina 2015. ³⁵	Godina 2016.	Godina 2017.	Godina 2018.	Godina 2019.	Godina 2020.	UKUPNO	
• Odobrena sredstva za poslovanje										
12.3.2004 – Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)	Preuzete obveze	(1)	0,240	0,130	0,250	0,130	0,130	0,130	1,010	
	Plaćanja	(2)	0,240	0,130	0,250	0,130	0,130	0,130	1,010	
Odobrena sredstva administrativne prirode koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ³⁶										
Broj proračunske linije	12.03.04	(3)		0	0	0	0	0	0	
UKUPNO odobrena sredstva za GU MARKT	Preuzete obveze	=1+1a +3	0,240	0,130	0,250	0,130	0,130	0,130	1,010	
	Plaćanja	=2+2a	0,240	0,130	0,250	0,130	0,130	0,130	1,010	

³⁵ Godina N godina je početka provedbe prijedloga/inicijative.

³⁶ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravnih istraživanja, izravnih istraživanja.

		+3							
--	--	----	--	--	--	--	--	--	--

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Preuzete obveze	(4)	0	0	0	0	0	0	
	Plaćanja	(5)	0	0	0	0	0	0	
• UKUPNA odobrena sredstva administrativne prirode koja se financiraju iz omotnice za posebne programe			(6)	0	0	0	0	0	
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.A višegodišnjeg financijskog okvira	Preuzete obveze	=4+ 6	0,240	0,130	0,250	0,130	0,130	0,130	1,010
	Plaćanja	=5+ 6	0,240	0,130	0,250	0,130	0,130	0,130	1,010

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	5.	„Administrativni rashodi”
---	-----------	---------------------------

milijuna EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina 2015.	Godina 2016.	Godina 2017.	Godina 2018.	Godina 2019.	Godina 2020.	UKUPN O
Glavna uprava: MARKT								
• Ljudski resursi (GU MARKT)		0,132	0,132	0,132	0,132	0,132	0,132	0,792
• Ostali administrativni rashodi		0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,060
UKUPNO GU MARKT	Odobrena sredstva	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,852

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 5. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne preuzete obveze = ukupna plaćanja)	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,852
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

milijuna EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina 2015.	Godina 2016.	Godina 2017.	Godina 2018.	Godina 2019.	Godina 2020.	UKUPN O
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 5. višegodišnjeg financijskog okvira	Preuzete obveze	0,382	0,272	0,392	0,272	0,272	0,272	1,862
	Plaćanja	0,382	0,272	0,392	0,272	0,272	0,272	1,862

Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva za poslovanje

☐ Za prijedlog/inicijativu nije potrebno korištenje odobrenih sredstava za poslovanje

X Za prijedlog/inicijativu potrebno je korištenje odobrenih sredstava za poslovanje, kako je objašnjeno u nastavku:

Znatan dio odobrenih sredstava za poslovanje Komisije odnosio bi se na povećano financiranje ESMA-e koje proizlazi iz zahtjeva na temelju ove Uredbe. ESMA će trebati dvoje dodatnih članova osoblja (privremeno osoblje) uz ukupni godišnji trošak od 0,326 mil. €, što bi sufinancirale Komisija (0,130 mil. €) i države članice (0,196 mil. €). To će osoblje obavljati sljedeće poslove:

sudjelovanje i posredovanje u kolegiju supervizora za referentne vrijednosti,

pružanje tehničkih savjeta Komisiji u vezi s provedbom ove Uredbe,

koordiniranje razvoja aranžmana za suradnju s trećim zemljama,

sastavljanje smjernica za promicanje konvergencije i međusektorske dosljednosti u režimu sankcioniranja,

održavanje registra obavijesti o primjeni referentnih vrijednosti i popisa registriranih administratora referentnih vrijednosti.

Početni operativni troškovi za ESMA-u procjenjuju se na 0,25 mil. €, čemu bi Komisija pridonijela 40 % (0,1 mil. €), a države članice 60 % (0,15 mil. €). Ti se troškovi uglavnom odnose na IT-sustave s pomoću kojih bi ESMA ispunjivala sljedeće zahtjeve:

održavanje popisa administratora registriranih u skladu s ovom Uredbom i društava iz trećih zemalja koja pružaju referentne vrijednosti u Uniji,

zaprimanje obavijesti o upotrebi referentnih vrijednosti u financijskom instrumentu ili financijskom ugovoru unutar Unije i održavanje registra.

Za ovu inicijativu potrebno je povećati financiranje ESMA-e u 2017. kako bi se pokrili troškovi izrade izvješća o primjeni ove Uredbe do 1. siječnja 2018. Ukupni troškovi izrade izvješća iznositi će 0,3 mil. € (treba preuzeti kao proračunsku obvezu i prenijeti ESMA-i 2017.), čemu će Komisija pridonijeti 40 % (0,12 mil. €), a države članice 60 % (0,18 mil. €) u 2017.

Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva administrativne prirode

Sažetak

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nije potrebno korištenje administrativnih odobrenih sredstava
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebno je korištenje administrativnih odobrenih sredstava, kako je objašnjeno u nastavku:

milijuna EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina 2015. ³⁷	Godina 2016.	Godina 2017.	Godina 2018.	Godina 2019.	Godina 2020.	UKUPNO
--	-------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--------

NASLOV 5. višegodišnjeg financijskog okvira	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,852
Ljudski resursi	0,132	0,132	0,132	0,132	0,132	0,132	0,792
Ostali administrativni rashodi	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,060
Međuzbroj za NASLOV 5. višegodišnjeg financijskog okvira	0,142	0,141	0,142	0,142	0,142	0,142	0,852

UKUPNO	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,142	0,852
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspoređena unutar glavne uprave te, po potrebi, bilo kojim dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Pretpostavke:

- na temelju 1 dužnosnika u razredu AD, u punom radnom vremenu, koji radi u GU MARKT na ovoj inicijativi (prosječni godišnji trošak 132 000 €)
- prosječni godišnji troškovi plaća temelje se na uputi Glavne uprave za proračun
- troškovi službenog putovanja procijenjeni su na 10 000 € na temelju nacrtu proračuna za 2012. za službena putovanja po zaposleniku.

³⁷

Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

☐ Za prijedlog/inicijativu nije potrebno korištenje ljudskih potencijala

X Prijedlog/inicijativa zahtijeva korištenje 1 dužnosnika Komisije u razredu AD u sjedištu Komisije (GU MARKT) kako je objašnjeno u nastavku. MARKT se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna. Jedan dužnosnik Komisije u razredu AD financirat će se preraspodjelom.

Opis zadaća: donošenje delegiranih akata kojima se dodatno određuje zakonodavstvo, uključujući postojeće delegirane akte koji dodatno određuju različite sektore referentnih vrijednosti u svjetlu razvoja tržišta i tehnologije; određivanje ključnih prekograničnih referentnih vrijednosti i određivanje dodatnih uvjeta u vezi s njima;

Procjenu izraziti u jedinicama jednakim punom radnom vremenu

	Godina 2015.	Godina 2016.	Godina 2017.	Godina 2018.	Godina 2019.	Godina 2020.
• Plan radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)						
XX 01 01 01 (sjedišta i predstavništva Komisije)	1	1	1	1	1	1
XX 01 01 02 (delegacije)						
XX 01 05 01 (neizravna istraživanja)						
10 01 05 01 (izravna istraživanja)						
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentima punog radnog vremena: EPRV)³⁸						
XX 01 02 01 (UO, UsO, UNS iz „opće omotnice”)						
XX 01 02 02 (UO, UsO, MSD, LO i UNS u delegacijama)						
XX 01 04 yy ³⁹	– u sjedištima					
	– u delegacijama					
XX 01 05 02 (UO, UsO, UNS – neizravna istraživanja)						
10 01 05 02 (UO, UsO, UNS – izravna istraživanja)						
Ostale proračunske linije (navesti)						

³⁸ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

³⁹ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

UKUPNO	1	1	1	1	1	1
--------	---	---	---	---	---	---

Potrebe za ljudskim potencijalima ispunit će se angažiranjem osoblja glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, po potrebi, iz bilo kojih dodatnih sredstava koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Usklađenost s tekućim višegodišnjim financijskim okvirom

X Prijedlog/inicijativa u skladu je s novim višegodišnjim financijskim okvirom.

☐ Prijedlog/inicijativa uključuje reprogramiranje odgovarajućeg naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti odgovarajuće proračunske linije i iznose.

☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta za financijsku fleksibilnost ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira.⁴⁰

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti odgovarajuće proračunske linije i iznose.

Sudjelovanje trećih strana u financiranju

☐ Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sufinanciranje od trećih strana

X Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva za preuzete obveze u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina 2015.	Godina 2016.	Godina 2017.	Godina 2018.	Godina 2019.	Godina 2020.	Ukupno
Naveći tijelo koje sudjeluje u financiranju u	države članice	države članice	države članice	države članice	države članice	države članice	države članice
UKUPNA sredstva sufinancira nja	0,361	0,196	0,376	0,196	0,196	0,196	1,521

Doprinosi trećih strana za 2015. odnose se na sufinanciranje ESMA-e preko država članica. Financirani troškovi odnose se uglavnom na sljedeće:

a) troškovi osoblja: države članice pridonose financiranju, u iznosu od 60 %, dvoje članova privremenog osoblja koji su potrebni u sjedištu ESMA-e radi provedbe zahtjeva na temelju ove Uredbe. Godišnji doprinos država članica iznosio bi 0,196 mil. €.

b) početni operativni troškovi: države članice trebale bi pridonijeti 60 % iznosu od 0,25 mil. € potrebnih za početne operativne troškove ESMA-e, što znači doprinos od 0,15 mil. €. Ti se troškovi uglavnom odnose na IT-sustave s pomoću kojih bi ESMA ispunjivala zahtjeve na temelju ove uredbe.

c) izvješće o provedbi: države članice pridonose i financiranju izvješća ESMA-e o primjeni ove Uredbe do 1. siječnja 2018. Ukupni troškovi izvješća procijenjeni su na 0,3 mil. €⁴¹, čemu države članice pridonose 60 % (0,18 mil. €) u 2017.

⁴⁰ Vidi točke 19. i 24. Međuinstitucijskog sporazuma.

⁴¹ Ti su troškovi procijenjeni na temelju prosječnih troškova izrade sličnih izvješća u GU MARKT, uz korekciju zbog inflacije.

Procijenjeni utjecaj na prihode

- ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski utjecaj na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski utjecaj:

PRILOG Zakonodavnom financijskom izvješću uz Prijedlog uredbe o referentnim vrijednostima o procijenjenim troškovima ESMA-e u skladu sa zahtjevima Prijedloga

Troškovi povezani sa zadaćama ESMA-e procijenjeni su na temelju triju kategorija troškova: troškova za osoblje, infrastrukturu i poslovanje, u skladu s klasifikacijom općeg nacrtu proračuna ESMA-e.

a) troškovi osoblja: potreba za povećanjem broja osoblja odraz je novih zadaća koje ESMA ima na temelju ove Uredbe. To se odnosi na sudjelovanje i posredovanje ESMA-e u kolegijima supervizora za ključne referentne vrijednosti. Odnose se i na pružanje tehničkih savjeta Komisiji u vezi s provedbom ove Uredbe, koordiniranje aranžmana za suradnju s trećim zemljama, sastavljanje smjernica za promicanje konvergencije i međusektorske dosljednosti u režimu sankcioniranja i održavanje registra obavijesti o primjeni referentnih vrijednosti i popisa registriranih administratora referentnih vrijednosti.

Prema trenutačnim procjenama Komisije i ESMA-e, za obavljanje tih poslova potrebno je dvoje članova privremenog osoblja. To je dodatak uz postojeće članove osoblja koji su trenutačno zaposleni u ESMA-i u području referentnih vrijednosti. Dodatni godišnji troškovi ESMA-e za osoblje procijenjeni su na 0,326 mil. €, čemu će Komisija pridonijeti 40 % (0,130 mil. €), a države članice 60 % (0,196 mil. €).

b) operativni i infrastrukturni troškovi: početni operativni troškovi za ESMA-u procjenjuju se na 0,25 mil. €, čemu bi Komisija pridonijela 40 % (0,1 mil. €), a države članice 60 % (0,15 mil. €) u 2015. Ti se troškovi uglavnom odnose na IT-sustave s pomoću kojih bi ESMA ispunjivala sljedeće zahtjeve:

- održavanje popisa administratora registriranih u skladu s ovom Uredbom i društava iz trećih zemalja koja pružaju referentne vrijednosti u Uniji
- zaprimanje obavijesti o upotrebi referentnih vrijednosti u financijskom instrumentu ili financijskom ugovoru unutar Unije, održavanju registra i osiguravanju toga da administratori znaju za tu upotrebu.

Za ovu inicijativu potrebno je povećati financiranje ESMA-e za 0,3 mil. € u 2017. kako bi se pokrili troškovi izrade izvješća o primjeni ove Uredbe do 1. siječnja 2018. Ukupni troškovi izrade izvješća procijenjeni su na 0,3 mil. € (treba preuzeti kao proračunsku obvezu i platiti 2017.), čemu će Komisija pridonijeti 40 % (0,12 mil. €), a države članice 60 % (0,18 mil. €). Ti su troškovi procijenjeni na temelju prosječnih troškova izrade sličnih izvješća u GU MARKT, uz korekciju zbog inflacije.

Prijedlog NEMA financijske implikacije na prihode ESMA-e.

Detaljan pregled procijenjenih troškova osoblja prema različitim kategorijama naveden je tablici 1. koja slijedi.

Druge pretpostavke:

- na temelju raspodjele EPRV-a u nacrtu proračuna 2012., kod dodatna 2 EPRV-a riječ je vjerojatno o dvoje članova privremenog osoblja, s ukupnim godišnjim troškom od 0,326 mil. €, što će godišnje sufinancirati Komisija (0,130 mil. €) i države članice (0,196 mil. €)
- prosječni godišnji troškovi plaća za različite kategorije djelatnika temelje se na uputi Glavne uprave za proračun u iznosu od 132 000 €
- koeficijent plaće za Pariz od 1,161
- troškovi službenog putovanja procijenjeni su na 10 000 € na temelju nacrtu proračuna za 2012. za službena putovanja po zaposleniku

– troškovi zapošljavanja (put, smještaj, liječnički pregledi, naknada za nastan i druge naknade, troškovi preseljenja itd.) procijenjeni su na 12 700 € na temelju nacrtu proračuna za 2012. za zapošljavanje po novoj osobi.

**ESMA – TROŠKOVI
OSOBLJA**

Vrsta troška	Broj	Pros. troš.	milijuna EUR (do tri decimalna mjesta)						UKUPNO
			2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
Glava 1.: Rashodi za osoblje privremeni djelatnici	2	0,153	0,306	0,306	0,306	0,306	0,306	0,306	1,836
Rashodi povezani sa zapošljavanjem			0,025						0,025
Troškovi službenih putovanja			0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,120
Ukupni rashodi na osoblje, glava 1.			0,351	0,326	0,326	0,326	0,326	0,326	1,981
od čega doprinos Zajednice (40 %)			0,140	0,130	0,130	0,130	0,130	0,130	0,790
od čega doprinos država članica (60 %)			0,211	0,196	0,196	0,196	0,196	0,196	1,191